

MIR I DOBRO

Mostar, XLIII., 3, prosinac 2011.

Čestit Božić!

KAZALO

PROVINCIJALOVA RIJEČ	3	Homilija generalnog ministra fra Joséa Rodrigueza Carballa	26
GENERALOVA RIJEČ	4	Susret provincijala i defnitorija iz šest provincija Južnosl. Konferencije provincijalnih ministara OFM u Međugorju	33
Pismo Generalnoga ministra za svetkovinu sv. Franje 2011. godine	4	Otvorena mrežna stranica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH 35	
Pismo Generalnoga ministra za Božić.....	6	XXVII. redovnički dani u Hrvatskoj.....	36
IZ ŽIVOTA PROVINCIJE	9	Međuprovincijski susret novaka	36
U samostanu u Mostaru započela godina postulature	9	Franjevački poziv između vjernosti i ustrajnosti"	37
Slavlje svećanih zavjeta u Međugorju	9	Lisabon: susret Ufme (<i>Unio Fratrum Minorum Europae</i>)	38
Duhovna obnova u Tomislavgradu.....	10	Izabrano vodstvo Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica	39
Primanje u povodu sv. Franje.....	11	Generalni kapitul Franjevačkoga svjetovnog reda	39
Duhovna obnova za listopad održana na Humcu	12	Proslava 800. godišnjice dolaska sv. Franje u hrvatske krajeve (1212. - 2012.).....	40
Primanje lektorata u našem klerikatu	13	IZ ŽIVOTA CRKVE U HRVATA	41
Primanje akolitata u našem klerikatu.....	13	Posvećena crkva hrvatskih mučenika na Udbini	41
Na Širokom Brijegu proslavljen kapitul na rogožinama	13	Drinske mučenice proglašene blaženima	42
Fra Pavo Maslač imenovan asistentom generalnoga vizitatora za SAD i Kanadu	16	Predstavljena stranica Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.....	44
Ivan Nikolić i Ivan Bubalo napustili sjemenište	16	Priopćenje za javnost s 53. redovnog zasjedanja BK BiH	44
Đakonsko ređenje u zagrebačkoj katedrali.....	16	Zaređen mons. Dražen Kutleša.....	46
IZ ŽIVOTA KUSTODIJE	18	VATIKAN	48
Kardinal Puljić slavio misu s Hrvatskom katoličkom zajednicom u New Yorku.....	18	Papa najavio Godinu vjere u povodu koncilskoga jubileja.....	48
Mlada misa fra Tomislava Peka u Montrealu.....	18	Svjetski mirovni susret u Asizu: "Rat – nikad više!"	49
Susret svećenika i pastoralnih djelatnika SAD-a i Kanade.....	19	VIJESTI	50
NAŠI POKOJNICI	21	ADRESE I TELEFONSKI BROJEVI	64
IZ FRANJEVAČKOG I REDOVNIČKOG SVIJETA	25		
Susret Generalnog ministra i Generalnog defnitorija s provincijalima Južnoslavenske konferencije .	25		

MIR I DOBRO, Mostar, XLIII., 3, prosinac 2011., službeno glasilo

IZDAJE: Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM

Franjevačka 1, pp 153, 88 000 Mostar; tel.: (036) 333-525, faks: (036) 333-526

Mreža: www.franjevci.info

UREDIO: fra Bože Milić, tajnik; **ODGOVARA:** fra Ivan Sesar, provincijal; **Zaključeno:** prosinac 2011.

Fotografija na naslovnici: Iz zbirke jaslica u Grecciu;

Računalni slog: FRAM-ZIRAL; **Tisak:** Franjevačka tiskara FRAM-ZIRAL, Mostar, 2011.

Draga braćo!

Ovaj broj našega provincijskog glasila *Mir i dobro* uvodi nas u radosno Božićno otajstvo. Dani došašća i otajstvo Božića uprisutnjuju nam uvijek iznova ispunjenje Božjih obećanja čovjeku. *I Riječ tijelom postade i nastani se među nama* (Iv 1, 14).

Kakve god bile povijesne okolnosti u kojima smo se našli, čovjekov je život hod Bogu ususret. Snaga za taj život i s njim usklađeno djelovanje čovjeku pritječe od Boga koji mu dolazi. Otajstvo Božića upravo nam to poručuje.

Liturgija nas u ovom radosnom vremenu iz dana u dan poziva na budnost, na bdjenje, na slušanje i osluškivanje Božje riječi. Ona nas na poseban način podsjeća kako je čovjek središte Božje pozornosti. Jer, *u tome nam se očitovala ljubav Božja što je Bog poslao na svijet svoga jedinorođenoga sina da živimo po njemu* (1 Iv 4, 9).

U ovim svetim danima na osobit način posvešćujemo i živimo temeljnu istinu kršćanstva: Isus je postao jedan od nas, uzevši naše tijelo, živeći našu ljudsku stvarnost u potpunosti, uključujući i smrt. Krist je čežnja svakog čovjeka i cijelog naroda Božjeg jer sve u nama teži za puninom, a on je punina, savršen čovjek. On je život, život u punini. Sam je rekao: *Došao sam da život imaju, u izobilju da ga imaju* (Iv 10, 10). Prihvatiti istinu da je Bog uzeo naše tijelo, da se utjelovio u Kristu, znači vjerovati da čovjek, kao ljudsko biće, može sudjelovati u božanskom životu, da taj život može prenositi, darivati drugima.

Sveti Franjo je duboko dirnut činjenicom da je Bog, Svevišnji, postao jedan od nas, manji od svih. *Riječ Očeva, tako slavna... primi pravo tijelo naše ljudskosti i lomnosti iz*

utrobe svete i slavne Djevice Marije (2P 4-5). Franjino udivljenje pred tajnom utjelovljenja poticalo ga je da sam zaželi rađati Krista u vlastitom životu i da bude posrednik ljubavi Božje drugima, što on izražava ovim riječima: *Majke smo njegove kad ga nosimo u srcu i u čistoj savjesti i kad ga rađamo svetim djelovanjem koje mora drugima svijetliti kao primjer* (2P, 51-53). Predati se Bogu, dopustiti da u nama djeluje njegova svemoć da ga nanovo možemo rađati svijetu bitno je poslanje našega života.

Božić je uvijek iznova, kad dopustimo da u nama zasja Božja nazočnost, bez obzira na sjenu grijeha. Poziv liturgijskih tekstova ovoga vremena, da odložimo djela *tame* i da se probudimo od *sna*, poziv je na život u Istini. Milosno ovo vrijeme pruža nam iznova prigodu da u Onom koji dolazi otkrijemo autentičnu jezgru ljudskog poziva uopće, ali i razlog našeg kršćanskog i redovničkog *biti*. Mi smo oni po kojima On želi biti prisutan u svijetu. Po našoj vjeri, našoj nadi, našoj ljubavi, On želi uvijek iznova učiniti da njegovo svjetlo zasja u noći svijeta.

Stoga, ovoga Božića *kad On dođe i pokuca na vrata, neka nas nađe budne u molitvi, zauzete u bratskoj ljubavi i radosne u zahvaljivanju*. Za svakog od nas, bio mlad ili star, zdrav ili bolestan, temeljna je zadaća i prvotno poslanje postati jednim od onih što uprisutnjuju Boga u svijetu, u ovom povijesnom trenutku.

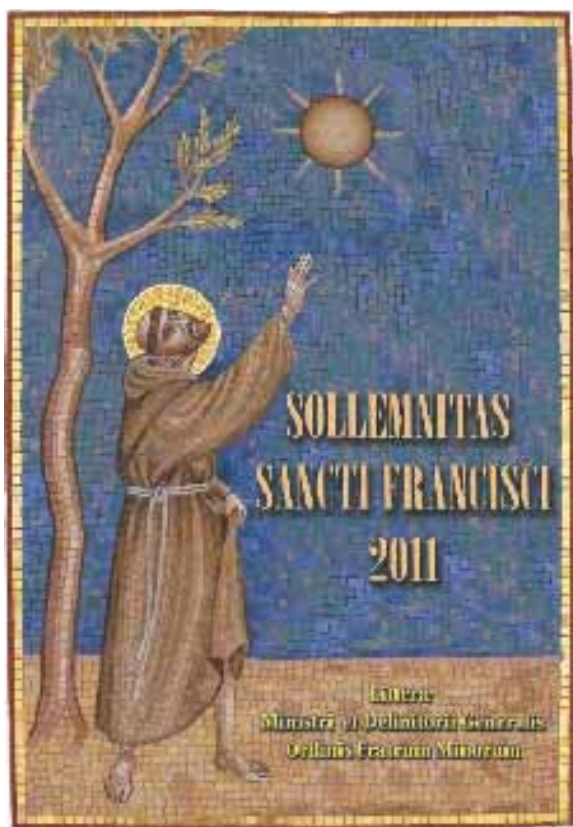
Predraga braćo, želim vam radostan Božić i blagoslovljene dane 2012. godine. Gospodin nas sve blagoslovio, pokazao nam svoje lice u svom Sinu koji je postao čovjekom, dao nam svoj mir.

Vaš
Fra Ivan Sesar,
provincijal

PISMO GENERALNOGA MINISTRA ZA SVETKOVINU SV. FRANJE 2011. GODINE

NEKA SE SVI ZOVU MANJIMA

Svoj manjoj braći laicima i klericima:
Gospodin vam dao mir!

U našem pismu za svetkovinu sv. Franje prošle godine razmišljali smo o pozivu *manjega brata prezbitera*, u prigodi Godine svećenika što ju je proglasio papa Benedikt XVI. Ove godine želimo ponuditi neka razmišljanja o pozivu *manjega brata laika*.

Pravilo *Manje braće*, koje mi zavjetujemo, izričito izjavljuje da je naš Red bratstvo i da se svi mi, sukladno volji sv. Franje, trebamo zvati *manja braća*. U istom Pravilu jasno se tvrdi da je naše Bratstvo sastavljeno od *klerika i laika*. Ovim pismom želimo započeti dijalog o značenju te terminologije u Redu danas.

Što danas znači biti *manji brat* sa oznakom *laik*?

Svi smo braća i manji

Po svojoj pripadnosti redovničkom životu općenito i franjevačkom životu posebno, svi odgovaramo Gospodinovu pozivu da ga slijedimo na osobit način u Crkvi, sukladno načinu koji nam je prenio Franjo. Unutar toga zajedničkog poziva koji nas sve čini *braćom i manjima*, *manji brat laik* živi vlastito stanje kao odgovor na poziv što ga je primio od Gospodina da bude "živi spomen" Evanđelja, da sudjeluje u "proročkom" poslanju Crkve. On ne sudjeluje u prezbiterskoj službi (*klerik*) i ne uzima punu svjetovnost kao vjernici laici (*christifideles laici*), nego živi osobito suobličavanje Kristu i vrši različite crkvene službe za Božje kraljevstvo, kao Bogu posvećena osoba i *manji brat*. Sam sv. Franjo nije postao prezbiter, premda se priznaje da je bio đakon.

Nakon susreta s Raspetim u Sv. Damjanu i poslije slušanjem u Porcijunkuli Evanđelja o poslanju učenika, Franjo je imao objavu da njegov život treba biti život učenika i svjedoka Gospodinova. Kad je pak primio prvu braću sam Gospodin mu je objavio da treba živjeti na «način svetoga Evanđelja» (*Opr 14*), što je predložio svima nama.

Ime *Manja braća* što ga je dao svojoj grupi pokazuje da se bitno nalazi u življenju nasljedovanja Krista, u bratstvu i malenosti, bilo kao *laici* bilo *klerici*. Primljena karizma da živi Evanđelje na nov način da *popravi Crkvu*, jest naš novi specifični identitet koji nas čini prije svega *manjom braćom*.

Povijesni razvoj

Ipak imamo na umu da je Red vrlo brzo doživio unutarnji razvoj, i da su braća stoljećima bili u većini *klerici*. Naime, od Narbonskih konstitucija ulazak u Red *braće laika* bio je utemeljen na potrebi kućnih poslova ili na primjeru poniznosti neke slavne osobe koja je htjela biti manji brat *laik*. Kroz stoljeća smo

imali primjere *braće laika* uistinu uzornih po sveto-
sti, poniznosti, primjeru u radu i molitvi, po preda-
nju i zalaganju u misijama. Njima i svoj braći *laicima*
želimo izraziti zahvalnost Reda i priznanje General-
noga definatorija. Nažalost, moramo također prizna-
ti da nije mali broj *braće laika* u povijesti Reda trpio
zbog zakonodavnih stavova i čina koji za njih nisu
bili povoljni. Primjer za to je da im je bilo zabranje-
no naučiti čitati i pisati ili sudjelovati na kapitulima
Reda.

Sadašnja situacija

U posljednjim godinama vidjeli smo određeno
poboljšanje u statusu *braće laika* u Redu, jer ima ma-
nje diskriminacija, bolja je formacija, veća jednakost
(braća laici su gvardijani, odgojitelji, profesori...) i
nazočni su kao delegati konferencija na general-
nim kapitulima. Generalni kapitul je 2009. godine,
koji još jednom vrednuje dar laičkog redovničkog
zvanja, kao što ga i mi vrednujemo, priznao da su
«u nekim regijama Reda [...] još prisutne situacije
diskriminacije. Međutim, kad je riječ o zgodnoj mo-
gućnosti formacije koja, po našem zakonodavstvu,
treba biti ista za sve, ipak način vršenja naših službi
ne pogoduje uvijek aktivnom sudjelovanju braće la-
ika u evangelizatorskom poslanju» (PdV 26).

S obnovom Generalnih konstitucija Reda nakon
Drugog vatikanskog sabora činilo se da će naglasak
na jednakosti sve manje braće, klerika i laika, dati
novi poticaj pozivu *manjega brata laika*. Naprotiv,
konstatiramo da se dogodilo suprotno. Sveukupni
broj *braće laika* u Redu u 2010. godini bio je 2.077,
u 1968. godini bio je 4.829. Postotak *braće laika* u
ukupnom broju braće u Redu pao je sa 22,5% 1968.
na 16,6% 2010. godine, dok se u istom razdoblju po-
većao postotak braće klerika sa 77,5% na 83,4%.

Unatoč trajnom podsjećanju u dokumentima
Reda u posljednjih 40 godina o važnosti *braće laika*,
statistike nam pokazuju zabrinjavajuću stvarnost,
kako s obzirom na nova zvanja tako i s obzirom na
mnogu braću laike koja traže izlazak iz Reda ili se
usmjeravaju prema službi prezbitera.

Imajući na umu sadašnju tendenciju u Redu,
nema znakova promjene nakon četiri desetljeća: ho-
ćemo li, dakle, u budućnosti imati Red posve sastav-
ljen od braće klerika? Što bi takva promjena mogla
značiti za naš identitet, ne samo unutar Reda, nego
u Crkvi i u društvu? Želimo li takvu budućnost? Ako
ne želimo, hitno je potrebno započeti promjenu u
našem načinu shvaćanja i djelovanja tako da izbjeg-
nemo nestanak nazočnosti *brata laika* u Redu u ne
tako dalekoj budućnosti.

Različitost gledišta

S druge strane smo svjesni da je vizija i način
shvaćanja identiteta *braće laika različita u raznim
područjima svijeta u kojima živimo i djelujemo*. Ta
različitost nam priječi iznijeti tvrdnje o identitetu
brata laika, no htjeli bismo započeti hod razmišlja-
nja i razjašnjenja, predlažući vam neka pitanja kako
bismo mogli pronaći ispravne načine da odgovori-
mo Nalogu br. 2 Generalnoga kapitula 2009. go-
dine: « Neka Generalni definatorij, uz pomoć SGFS
(Generalno tajništvo za formaciju i studije) i SGME
(Generalno tajništvo za misije i evangelizaciju), pro-
dubi temu franjevačkoga identiteta i sudjelovanja u
evangelizatorskom poslanju braće svećenika i laika.
Ako to smatra prikladnim neka, u suradnji s različi-
tim konferencijama, organizira susrete o tim tema-
ma na kontinentalnoj razini».

Pitanja za razmišljanje

I evo pitanja: Kako razumijevamo poziv *manjega
brata*? Što danas želi reći riječ *laik*? Kako predstavl-
jamo poziv *brata laika* u pastoralnoj brizi za zvanja?
Koliko je stvarno *braće laika* koji su uključeni u razli-
čita područja života i poslanja Reda?

Da bolje razumijemo gdje smo, kao Red, s obzi-
rom na ta pitanja i na još mnoga druga pitanja, že-
limo se obratiti na poseban način vama, *braćo laici*
Reda.

Želimo vas zamoliti da nam pomognete u naše-
mu radu animiranja, da nas obavijestite o svjetlima
i sjenama vašega iskustva franjevačkoga života. Koji
su pozitivni aspekti zbog kojih se osjećate radosni i
ostvareni u svom zvanju? Koje su, naprotiv, teškoće
koje vidite? Koji su uzroci zbog kojih neki *brat laik*
napušta redovnički život? Zašto mnoga *braća laici*,
i nakon mnogih godina franjevačkoga života traže
svećeničko ređenje? Koje putove poduzeti – na razi-
ni Reda, jedinica, mjesnih bratstava – da se promiče
vaš poziv kao *braće laika* danas i poziv *braće laika
sutra*?

Poziv na produbljanje

Pozivamo vas, braćo, da nastavite razmišljati i da
nam odgovorite, na različite načine koji su vam na
raspolaganju, poduzimajući dijalog na različitim
razinama našega mjesnoga, provincijskoga, regio-
nalnoga i sveopćega bratstva. Sa svoje strane, rado
ćemo postati slušatelji riječi koju ćete nam htjeti
uputiti, potaknuti djelovanjem Duha Gospodinova.

Predlažemo da se u jedinicama i u konferencija-
ma potakne razmišljanje i produbljanje o "franje-
vačkom identitetu braće svećenika i laika", o koje-

mu govori *Nalog br. 2* Generalnoga kapitula 2009. godine, s osobitim sudjelovanjem braće laika.

Istovremeno podsjećamo provincijalne ministre i formatore na ono što je isti Generalni kapitul ponovno potvrdio, tj. na « zahtjev jedinstvene formacije za svu braću, koja pak treba uvažavati dar svakog pojedinog brata i različitih poziva koji Duh probuđuje», i potrebu da se sva naša braća formiraju za evangelizaciju, svaki sukladno svom pozivu (usp. *PdV 26*). Podsjećamo stoga da su sva *manja braća, laici i klerici*, pozvani evangelizirati, kao što kaže I. naslov V. poglavlja Generalnih konstitucija. No, zato svi mi trebamo “ekleziološko obraćenje”, kako od nas traži Generalni kapitul (usp. *PdV 25*).

Mi, generalni definitori, vam jamčimo naše zalaganje da ćemo nastaviti dijalog sa Svetom Stolicom kako bismo mogli biti priznati kao mješovito bratstvo. « Ipak tu promjene kanonskoga *statusa* treba popratiti promjenom u bratskoj praksi» (*PdV 26*).

Završavajući ovo pismo, želimo zahvaliti Gospodinu za ljepotu našega poziva *manje braće*. Zahvaljujemo Gospodinu i svima vama, *braćo laici i klerici*, za vaš doprinos, sukladno pozivu na koji vas je Bog pozvao, na korist sveopćemu bratstvu i Crkvi i na izgradnju Božjega kraljevstva. I molimo od Gospodina svjetlo Duha njegova da nas rasvijetli da bolje

shvatimo svoj identitet *manje braće* i da nam pomogne da ga vjerno živimo.

Sveti naš Otac Franjo nam je rekao: «Hoću da se ovo bratstvo zove Red *manje braće*» (*1Čel 38*). I mi molimo da u našem bratstvu uvijek kraljuje jednakost, uzajamno poštovanje i služenje.

Neka nas Gospodin sve blagoslovi, draga braćo laici i klerici.

Rim, 15. srpnja 2011. g., *svetkovina sv. Bonaventure*
Br.: 102164

Vaša braća iz Generalnoga definitorija:
Fr. José Rodríguez Carballo, ofm (Min. Gen.)
Fr. Michael Anthony Perry, ofm (Vic. Gen.)
Fr. Vincenzo Brocanelli, ofm (Def. Gen.)
Fr. Vicente-Emilio Felipe Tapia, ofm (Def. Gen.)
Fr. Nestor Inácio Schwerz, ofm (Def. Gen.)
Fr. Francis William Walter, ofm (Def. Gen.)
Fr. Roger Marchal, ofm (Def. Gen.)
Fr. Ernest Karol Siekierka, ofm (Def. Gen.)
Fr. Paskalis Bruno Syukur, ofm (Def. Gen.)
Fr. Julio César Bunader, ofm (Def. Gen.)
Fr. Vincent Mduduzi Zungu, ofm (Def. Gen.)
Fr. Aidan McGrath, ofm (Sec. Gen.)

PISMO GENERALNOGA MINISTRA ZA BOŽIĆ 2011.

SVUCI SVOJE TUGOVANJE!

(usp. *Bar 5,1*)

Draga braćo: Božić je, svetkovina je Boga-sa-nama, Emanuela. Božić je, svetkovina je Riječi tijelom postale; Sin koji je, a da nije prestao biti Sinom, postao našim bratom (usp. *2Čel 198*). Božić je, navještaj mira: “*Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim*” (*Lk 2,14*), Krist “*je mir naš*” (*Ef 2,14*). Božić je, radosna vijest za sve čovječanstvo: Onaj koji ne može trpjeti osjeća se zanesenim strastvenošću ljubavi. Da, Božić nam objavljuje strastveni značaj utjelovljenja: objavljuje strastvenost Boga za čovjeka. Božić je početak svadbene gozbe između Boga i čovječanstva, početak ljubavi koja će biti jača od smrti (usp. *Pj 8,6*). I, ako je sigurno da je “*blaženije davati nego primati*” (*Dj 20, 35*), onda Božić nije samo svetkovina radosti čovjeka jer se osjeća ljubljenim, nego je također svetkovina radosti Boga jer ljubi. Božić je rađanje Boga na zemlji, rađanje čovjeka na nebesima.

“*Javljam vam veliku radost*” (*Lk 2,10*). Božić sve poziva na radost. I motiv te radosti je jednostavan i ponekad, ljudski gledano, nevjerojatan, shvatljiv

samo polazeći od vjere: Bog nas je pohodio, tijelo Božje učinilo se solidarnim s našom slabošću. Napokon, čovjeka je zagrlio Onaj koji ga ljubi. No, to se događa na posve nov i neočekivan način. Ako se idoli razlikuju po svojoj “ogromnoj veličini”, po svom “izvanrednom sjaju” i po svom “zastrašujućem izgledu” (usp. *Dn 2,31*), ako se u davnim vremenima Bog očitovao kao veliki, strašni, moćni i slavni Bog, Bog koji ulijeva strah (usp. *Post 3,10*), sada u punini vremena (usp. *Gal 4,4*), Bog svoju veličinu očituje u malenosti novorođenčeta, svoj očaravajući sjaj u djetetu zaogrnutom pelenama, i svoj zastrašujući lik u djetetu koje dršće od hladnoće u jednoj štatici (usp. *Lk 1,12*). Svevišnji i svemogućí Gospodin, upravo zato što je velik, ujedno je i onaj od koga ne možemo zamisliti ništa manje (usp. *Lk 9, 48*). Bog koji nam se objavljuje o Božiću, uistinu je Mali Bog, Božić, nemoćan, Bog koji treba čovjeka; krhki i nezaštićeni Bog koji ima povjerenja u čovjeka (usp. *Lk 2,7*). I upravo stoga se izlaže odbijanju (usp. *lv. 1,11*). Baš je ranjivost ljubavi ona koja ne može ne pošti-

vati slobodu čovjeka, ali onima koji ga prihvaćaju u njegovu siromaštvu, poniženju i poniznosti, koji ga prihvaćaju u njegovoj ranjivosti daje "moć da postanu djeca Božja" (Iv 1,12).

Božić je uvijek svetkovina siromašnih i jednostavnih: uistinu, "*Bog voli govoriti s jednostavnima*" (Vulg. Lzr 3,23). Marija je prva primila poziv na radost (Lk 1,28), i njezin *Magnificat* je himan klicanja svih poniznih (usp. Lk 1,46sl). Pastiri su prvi primili radosnu vijest o rođenju Spasitelja (usp. Lk 2,10) i prvi su odgovorili s hvalama (usp. Lk 2,20). Ivan kliče od radosti još dok je u utrobi majke (usp. Lk 1,44), i kad Isus započinje svoje poslanje, Preteča "*klikće od radosti na glas Zaručnikov*" (Iv 3,29). Sa svoje strane, Franjo, *Siromašak*, jednako tako na kraju svojih dana, već gotovo slijep i u najvećoj oskudici, piše *Pjesmu stvarova*, promatrajući poniznost utjelovljenja i kontemplirajući otajstvo Božića, dopušta da se njegovo srce ispuni neizrecivom radošću (usp. 1Čel 84).

Radost Božića udijeljena je siromašnima i jednostavnima, čistima srcem, kao što su Marija, pastiri, Ivan, Franjo. Bog se ne objavljuje mudrima i razboritima (usp. Lk 10,21), izabire ono što svijet prezire (usp. 1 Kor 1,28). Takvi se ne raduju čak ni onom što Bog za njih čini. Bilo bi kao prisvojiti si primljeni dar. Siromašni i jednostavni se raduju jer se doživljavaju puni Boga. I svatko ga prihvaća u mjeri u kojoj ga veliča, i sposoban je veličati u mjeri u kojoj prepušta mjesto njegovoj veličini, snizujući se. Božić nam ne samo pokazuje put koji je Bog prešao da bi našao čovjeka, nego također i put koji čovjek treba prijeći da prihvati Boga: On, premda bogat, učini sebe siromašnim iz ljubavi, da nas obogati svojim siromaštvom (usp. 2 Kor 8,9); On "*veliki Pastir ovaca*" (Hebr 13,20), pokazuje se najnižima kao što su pastiri, poniznima kao što je Marija, malenima kao što je Franjo, i onima koji se povlače da bi on rastao, kao što je bio Ivan. Veličina ljubavi Boga očituje se u tom što se je učinio malenim. Na isti način, veličina čovjeka se pokazuje u tome što prepušta prostor Onomu zbog čijeg rođenja jedna legija nebeske vojske slavi Boga govoreći "*Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim*" (Lk 2,14).

"*Radujte se u Gospodinu*" (Fil 4,4). Radujmo se, braćo, jer došao je obećani trenutak. Radujmo se, svetkujmo, sudjelujmo u radosti Boga! (usp. Sof 3,14-17). Da, imamo obilje razloga da se radujemo. Oni koji ne umiju čitati znakove vremena Božjim očima, pred teškoćama koje Crkva proživljava - dovoljno je spomenuti, između ostaloga, posljednje sablazni; pred teškoćama koje proživljava naš Red i sav redovnički život - spomenimo manjak zvanja; pred teškoćama društva - mislimo na ekonomsku krizu koja dotiče sve, osobito najsiromašnije, ali također i na duboku kulturnu krizu koju proživljavamo - uvjereni su da

ima puno razloga da se bude zabrinuti i daju da ih vodi tuga, navodeći i druge na malodušnost. Mnogima od njih Bog se čini apstraktnim i beskorisnim, mnogim drugima, bez da to jasno priznaju, teško pada Božja šutnja. Ima mnogo onih koji pred stvarnošću, kako smo je opisali i koja je zasigurno mučna, žive ono isto iskustvo učenika na putu u Emaus prije nego su susreli Uskrsloga, a izraženo je riječima "*a mi se nadasmo...*" (Lk 24,21). Oni, naprotiv, koji umiju sve čitati na Božji način, bez da zatvaraju oči pred ovim stvarnostima, koje smo upravo opisali, otkrivaju tisuću razloga radosti. Te osobe stvarnost uzimaju ne kao poraz, nego kao izazov, kao povoljnu priliku i kao *kairós*. I sve to zato jer znaju da je Gospodin došao da ostane s nama - "*i nastani se među nama*" (Iv 1,14) -; došao je da korača uz naš bok u sve dane do svršetka vremena (usp. Mt 28,21). Neće nas više moći nazivati napuštenima, neće više našu zemlju nazivati opustošenom (usp. Iz 62, 4). Pohodio nas je Onaj koga smo iščekivali: Spasitelj, Mesija, Gospodin (usp. Lk 2,11).

Ako je izvor radosti u posjedovanju poznatog i voljenog dobra, i u susretu i u zajedništvu s drugima, s većim razlogom kao vjernici i kao Manja braća smo pozvani da iskusimo veliku radost kad ulazimo u duboko zajedništvo s Bogom, koga ispovijedamo najvišim dobrom (usp. PoBLu, 3), također i usred *zime* i usred *tamne noći* kroz koju netko može prolaziti.

"... *da vaša radost bude potpuna*" (Iv 15,11). U ovim *delikatnim* i *mučnim* vremenima toliko je važno svjedočiti radost. Mi koji "*izbližega*" slijedimo Krista, pozvani smo da uzajamno dijelimo radost samoga Isusa: "*to vam rekoh da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna*" (Iv 15,11). Potpuna radost nije samo mogućnost, niti utopija. Za vjernika ona je odgovornost. Ako je radost "*određena otkrićem da se osjećamo zadovoljnima*" (H. G. Gadamer), ako je radost iskustvo punine, onda onaj tko je kušao Božju ljubav i koji Boga ljubi otvorenim i zahvalnim srcem, ne može ne kušati tu radost koju mu nitko ne može oduzeti: niti nevolje bilo kojega tipa, niti situacije velikog trpljenja i proturječnosti (usp. 2 Kor 7,4; Kol 1,24). Štoviše, otkrit će potrebu da tu radost koja preplavljuje njegovo srce svjedoči među onima koji žive iste situacije. I njegov život će postati pjesma: *pjesma radosti* koja natapa njegove korijene u sigurnosti da korača zajedno sa *Bogom-sa-nama*. I njihova pjesma će učiniti da život drugih bude život otvoren nadi. Za nas koji vjerujemo u Krista, Božić je žurni poziv da budemo svjedoci radosti u žalosnom svijetu, unatoč tolikim rastrešenostima ili, vjerojatno, zbog tolikih rastrešenosti koje ga udaljavaju od istinskog razloga zbog kojega se radovati: Krista Isusa.

Draga braćo, budući da je radost za nas odgovornost, ukoliko smo kršćani i još više ukoliko smo sinovi Franje, ne smijemo svijet lišiti svjedočanstva ove *neizrecive i proslavljene radosti* (usp. 1 Pt 1,8-9), koja se rađa iz vjere u Krista i koja se sastoji u životu u Bogu.

Neki bi se mogli upitati: kako, kada i gdje svjedočiti tu radost? Da se odgovori na ta pitanja, držim da se osobito treba pokazivati radost našega poziva. Poziv nam je došao a da ga nismo izazvali. Na neki način možemo reći da smo nabasali na Njega i da smo ga otkrivali polako mu dopuštajući da uđe u naše srce po slušanju Riječi i po sudjelovanju u sakramentima, i u mjeri u kojoj smo prihvatili posredovanja koja je sam Gospodin postavljao na naš put da shvatimo njegov plan sa nama. I malo po malo, gotovo i ne zamjećujući to, rađala se velika strastvenost za Krista koji nas je doveo da ga nasljedujemo, prihvaćajući Evanđelje kao *pravilo i život*, i prigrljujući sam život Kristov: poslušan, bez ikakvog vlasništva i u čistoći (usp. PPr 1,1). I istovremeno je rođena strastvenost za druge, osobito za posljednje, i strastvenost za Crkvu. I mi smo se svim srcem posvetili da dar Evanđelja nosimo drugima, jer osjećamo da On u nama prebiva. I, kao u slučaju Samarijanke, ugašena žed se je pretvorila u navještaj i poslanje (usp. Iv 4, 1ss).

Ima mnogo braće koja, također i poslije toliko godina, i usred kušnji svake vrsti, nastavljaju svjedočiti radost svoga poziva. Mislim na braću koja žive s radošću *ne posjedujući ništa vlastitoga* i zbog toga su uistinu slobodni od svih tjeskobnih briga moći i posjedovanja: tako su siromašni da imaju samo Boga i to im je dosta, jer su otkrili da je on *"naše dostatno bogatstvo"* (PoBLE 4). Toliko su siromašni da osjećaju evanđeosku slobodu. Mislim na braću koja, živeći iz *logike dara* i nadvladavajući svaku vrstu kulturalne, religiozne i geografske barijere, bezuvjetno se zalažu da donose dobru vijest Evanđelja svima, *blizima i dalekima*. Mislim na one koje kuša bolest ili koji, kao Pavao, osjećaju bol *trna zabodenoga u tijelo* (usp. 2 Kor 12,7), i, ipak, nastavljaju pružati osmeh i sijati radost među onima koji ih okružuju, jer osjećaju da ih ljubi Bog ljubav (usp. PoBLE 4). Mislim na one koji, svjesni da svoj poziv nose u glinenim posudama (usp. 2 Kor 4,7), ali sigurni u činjenicu da se u njihovoj krhkosti očituje snaga Gospodinova (usp. 2 Kor 12, 9), nastavljaju, dan na dan, podnositi teret i žegu dana, s rukom na plugu bez okretanja unatrag, premda se tlo koje oru pokazuje tvrdim i treba voditi računa o mnogom kamenju i korovu koji ugrožavaju da sjeme donese plod. Mislim, napokon, na one koji s radošću prihvaćaju dar braće (usp. Opr 14) i, istovremeno, se ustrajno posvećuju izgrađivanju bratstva, ne očekujući za uzvrat ništa osim bratova dobra. Hvala, braćo, što ste misionari radosti!

Zajedno s ovima, ima druge braće u kojima se opasnost rutine, nemotiviranosti, žalosti, osrednjosti i nedostatka strastvenosti u predanju očituje u njihovu životu, i to zrači iz njihovih lica. Trpe i, ne želeći to, čine da i drugi trpe, jer se ne osjećaju sretima. U takvim situacijama, ako netko ne želi zaputiti se bez povratka, nužno je vratiti se prvoj ljubavi, otkriti Boga-sa-nama. Nužno je vratiti se molitvi, izvoru iz kojega izvire radost susreta s Gospodinom, oganj protiv hladnoće ravnodušnosti, nemotiviranosti i žalosti. Kad molimo, naše se srce oslobađa od tolikih naslaga i oslobađa nas od mušica kratkotrajnog raspoloženja. Osim toga, kad ulazimo u svoju sobu i u tajnosti molimo Oca (usp. Mt 6,6), kušamo veliku novu radost: onu da zagovaramo druge. Kao za Franju, i za nas iskustvo Boga treba biti prvi izvor radosti. S druge strane, nužno je otkriti ljepotu bratstva otvorenoga Crkvi, svijetu i svemu stvorenju. *Zimu* koju prolazimo u redovničkom i franjevačkom životu, i u samom životu Crkve, ne treba gledati kao put smrti, nego kao *vrijeme obrezivanja*, vrijeme povoljno da se radi na korijenju, da se vrati bitnome, da dopustimo da nas Bog ponovno susretne. Ostalo će učiniti On i vaš će život ponovno biti *pjesma radosti*.

Svuci svoje tugovanje! (usp. Bar 5,1). Brate, ti koji živiš ogrnut tugom, svuci je, jer *"tvoj Bog već vlada"* (Iz 52,7), jer Novorođeni je Emanuel, Bog-sa-nama (usp. Mt 1,23). Vi koji prolazite tamnu noć i mislite da se je došlo do *zalaska*, *"ne tugujte, ne plačite... radost Gospodinova vaša je jakost"* (Neh 8,9-10). Božić nas propitkuje u dubinu živimo li ili ne živimo radost Boga-sa-nama. Čovječanstvo treba kršćanski i franjevački život koji je prozirnost Krista i koji se očituje u potpunom predanju, radosnom i strastvenom. To će biti veliki prijedlog za zvanje. Misionari smo više po onom što jesmo nego li po onom što činimo ili govorimo. Biti radosni, pretvarati naše deprimirajuće, negativne i malodušne stavove u zanosne, pozitivne i punonadne stavove, to je *conditio sine qua non* pastoralna zvanja i uvjerljivog navještaja Evanđelja. Franjo nam pokazuje put da postignemo to da sijemo radost: dopustiti da Krist uđe u naša srca, u naš život, i koračati s rukom u ruci s drugima; najprije sa braćom koju nam je Gospodin dao, s kojima uzajamno dijelimo život i poslanje, i onda sa svim ljudima miljenicima Božjim, osobito sa posljednjima i rubnima. Sa zagrljajem Mira i dobra, svima vama želim: radostan i sretan Božić!

Vaš brat, ministar i sluga

Rim, 8. studenoga 2011.

Svetkovina blaženoga Ivana Duns Škota

Fra José Rodríguez Carballo, ofm

Generalni ministar, OFM

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

U SAMOSTANU U MOSTARU ZAPOČELA GODINA POSTULATURE

Mostar, 18. rujna 2011. (Miriam) – U ponedjeljak, 5. rujna u našem samostanu svetih Petra i Pavla u Mostaru započela je godina postulature.

Kandidate je u postulaturu primio provincijal fra Ivan Sesar, a u samostan su došli u prijedpodnevnim satima gdje su ih dočekali gvardijan fra Iko Skoko i meštar fra Stanko Mabić.

Ovogodišnji postulanti su:

Hrvoje Ćurčić iz župe Male Gospe u Benkovcu,

Emanuel Letica iz župe sv. Franje Asiškog u Bukovici,

Jozo Mandić iz župe Uznesenja BDM na Širokom Brijegu,

Antonio Musa iz župe Uznesenja BDM na Širokom Brijegu,

Tomislav Slomo iz župe sv. Mihaela Arkandela iz zagrebačke Dubrave.

Krajem studenoga, petorici postulanata pridružio se i šesti, Nikola Jurišić iz župe Bezgrješnog začeca BDM u Posušju.

SLAVLJE SVEČANIH ZAVJETA U MEĐUGORJU

Mostar, 19. rujna 2011. (Miriam) – U nedjelju, 18. rujna 2011., na večernjoj svetoj misi u 18 sati, na vanjskom oltaru pored župne crkve sv. Jakova apostola u Međugorju, nakon četiri godine privremenih zavjeta te završne jednomjesečne pripreme, svoje svečane zavjete položili su:

fra Josip Serđo Ćavar, rođen 1986., iz župe sv. Jakova apostola, Međugorje

fra Stanko Ćosić, rođen 1984., iz Hrvatske katoličke misije u Zürichu

fra Mario Ostojić, rođen 1986., iz župe sv. Jakova apostola, Međugorje.

Misno slavlje i obred polaganja svečanih zavjeta predvodio je provincijal fra Ivan Sesar u konceleciji s fra Ljubom Kurtovićem, mešтром bogoslova, fra Petrom Vlašićem, međugorskim župnikom te još oko pedeset svećenika.

Svečana euharistija započela je procesijom prema vanjskom oltaru. Misna čitanja čitali su zavjetovanici. Nakon naviještenog evanđelja, uslijedilo je prozivanje kandidata. Kandidate je poimence prozvao njihov meštar fra Ljubo, na što su odgovorili: Evo me! Na provincijalovo pitanje što traže od Boga

i svete Crkve, odgovor je bio: Da zavjetujući Pravilo i život u Redu manje braće, možemo slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista sveto djelujući do smrti.

Uslijedila je homilija. Provincijal je kandidatima čestitao na ovom koraku i hrabrosti ali i poželio da ih hrabrost i dalje prati u izvršavanju Pravila i evanđeoskog nasljedovanja koje su svečano i javno obećali.

Nakon homilije slijedili su misnikovi upiti jesu li spremni Bogu se posvetiti i nastojati oko savršene ljubavi po Pravilu i Konstitucijama naše redovničke franjevačke obitelji. Potom su pjevane Litanije obreda redovničkog zavjetovanja. Dok su svi klečali, zavjetovanici su se prostrli po podu. Poslije Litanija pojedinačno su pristupili k misniku i izrekli obrazac zavjetovanja, te potom na oltaru potvrdili vlastoručnim potpisom. Slijedio je svečani blagoslov novoza-vjetovanika te bratsko čestitanje.

Darove na oltar prinijeli su novozavjetovani članovi.

Na kraju svete mise veliko mnoštvo vjernika pozdravio je župnik fra Petar, čestitavši najprije fra Josipu, fra Stanku i fra Mariju, zaželjevši im mir i ustrajnost, te njihovim obiteljima, Provinciji i župama iz kojih dolaze.

Svečanosti i ljepoti ovoga slavlja, osim lijepog vremena i ugodnog ambijenta vanjskog oltara te velikog broja vjernika i hodočasnika, doprinijeli su naši bogoslovi u liturgijskoj asistenciji koju je vodio fra Vjekoslav Miličević, te svojim pjevanjem kojim je ravnao fra Branimir Novokmet. Za orguljama je bio fra Ivan Marić ml.

Nakon svečanog blagoslova, uslijedilo je čestitanje rodbine i prijatelja te bratsko druženje u fratarskoj blagovaonici.

DUHOVNA OBNOVA U TOMISLAVGRADU

Mostar, 29. rujna 2011. (Miriam) - U srijedu, 28. rujna, u duvanjskom je samostanu održana redovita mjesečna duhovna obnova za svu braću Provincije. Započelo je okupljanjem, kavom, te molitvom Srednjeg časa, nakon kojeg je sve pozdravio gvardijan fra Ante Pranjić, te je fra Danko Perutina, pročelnik Vijeća za duhovnost riječ dao fra Ivanu Landeki st.

predvoditelju obnove.

Fra Ivan je govorio o postu u povijesti i tradiciji Crkve. On, inače, redovito vodi i seminare posta i molitve u Međugorju, te je na zanimljiv način izlagao o ulozi i svrsi posta, o vrijednosti i potrebi ove asketske vježbe, često spominjane u Svetom pismu, kao i u tradiciji Crkve, koju uvijek treba vezati uz molitvu i milostinju. Nakon 45-minutnog izlaganja, uslijedila je stanka, koju su neki iskoristili za svetu ispovijed, a drugi za razgledavanje samostana i okoliša te ra-

dova koji su u tijeku u starom dijelu samostana te u novoj zgradi pored samostana u kojoj će biti muzejski postav.

U podne je slavljena sveta misa koju je predvodio Provincijal u koncelebraciji s gvardijanom, predvoditeljem obnove i još četrdeset svećenika.

Propovijedao je fra Ivan na temelju dnevnih čitanja i teme obnove, naglasivši potrebu osobnog, nepodijeljenog opredjeljenja za Krista i Evanđelje.

Na misi su lijepo pjevali i čitali postulanti i novaci. Na kraju se nazočnima obratio i provincijal fra Ivan i posebno pozdravio najmlađu braću, postulantima je ovo prva duhovna obnova. Zahvalio je svima na dolasku, domaćinima za doček, te pozvao na molitvu za bolesnu braću. Nakon svete mise u samostanskoj blagovaonici na ručku je bilo šezdeset braće sudionika obnove.

PRIMANJE U POVODU SV. FRANJE

Mostar, 5. listopada 2011. (Miriam) - Jučer je u klastru franjevačkog samostana svv. Petra i Pavla u Mostaru upriličen prijem u povodu svetkovine sv. Franje. Na prijemu je bilo oko 200 uzvanika iz javnog života Mostara, svećenici, časne sestre te predstavnici Pravoslavne Crkve i Islamske i Židovske zajednice.

Goste je najprije pozdravio i dobrodošlicu zaželio gvardijan fra lko Skoko. Nakon pozdrava provincijal fra Ivan Sesar obratio se nazočnima i izrazio radost zbog ovog susreta na dan Utemeljitelja franjevačkih redova. Također je istaknuo da se ove godine obilježava 25. obljetnica od Duha Asiza: " Naime, ove godine prisjećamo se kako je blaženi papa Ivan Pavao II. još 1986. godine u Asizu okupio predstavnike različitih vjera na molitvu za mir.

Tzv. *Duh Asiza* od tada se proširio svijetom i neumorno se suprotstavlja duhu nasilja, te upotrebi vjera kao izgovoru za bilo kakvo nasilje u svijetu."

Provincijal je napomenuo da, lako je prošlo više od osam stoljeća od življenja i djelovanja Sv. Fra-

nje, njegova poruka i danas je aktualna, ne samo za njegove sljedbenike, nas franjevce i franjevke, nego za sve ljude dobre volje.

Potom je uslijedilo druženje i razgovor uz pripremljenu zakusku. Na ovom susretu nastupila je i klapa *Martin* iz Ljubuškog.

Pozdravni govor provincijala fra Ivana Sesara

na svečanom primanju u povodu svetkovine sv. Franje Asiškoga

Poštovane dame i gospodo, dragi gosti!

Osobita mi je čast i zadovoljstvo da vas uime Hercegovačke franjevačke provincije i u svoje osobno ime mogu pozdraviti upravo danas, kada mi franjevci slavimo dragu nam svetkovinu našega utemeljitelja, sv. Franje Asiškoga.

Radostan sam da smo se okupili u godini kada cijela katolička Crkva, a napose naša franjevačka obitelj, obilježava 25. obljetnicu *Duha Asiza*.

Naime, ove godine prisjećamo se kako je blaženi papa Ivan Pavao II. još 1986. godine u Asizu okupio predstavnike različitih vjera na molitvu za mir.

Tzv. *Duh Asiza* od tada se proširio svijetom i neumorno se suprotstavlja duhu nasilja, te upotrebi vjera kao izgovoru za bilo kakvo nasilje u svijetu.

lako je prošlo više od osam stoljeća života i djelovanja sv. Franje, njegova poruka i danas je aktualna, ne samo za njegove sljedbenike, nas franjevce i franjevke, nego za sve ljude dobre volje.

Franjina poruka čovjeku današnjice posebice se očituje u velikim temama našeg vremena, kao što su traženje pravednog mira, prihvaćanje dijaloga među svim ljudima, briga za socijalno ugrožene, zaštita okoliša.

On, doista, svima nama može biti primjer, neovisno kojoj vjeroispovijesti, staležu ili političkom opredjeljenju pripadali.

Sveti Franjo je imao jedinstven odnos prema svakom čovjeku i svemu stvorenom.

Gotovo sve religije prepoznaju i priznaju Franjinu posebnost koja se ogledala u pristupu ljudima i

stvorenjima, u iskrenom poštivanju drugoga, dijalogu, u navještaju koji poziva na slobodu i razboritost, u zauzetosti za mir i pomirenje.

U svakom čovjeku gledao je odraz Božje dobrote, zato je i bio u susretu s ljudima brat svakom biću.

S ponosom danas želim se, zajedno s vama, prisjetiti naše duge i velike franjevačke povijesti, ne samo na ovim prostorima nego i šire.

Naša nas prošlost ispunja ponosom, ali ista nas prošlost i obvezuje da nastupamo dostojno svojih predšasnika, da budemo vjerni Evanđelju, vjerni svom franjevačkom pozivu i bliski svom narodu.

Naša nas prošlost također poučava da budemo dovitljivi i neslomljivi ali nikad nevjerni svom osnovnom poslanju: *služiti Kristu i svom narodu, nadahnuti duhom sv. Franje* čije je životno načelo bilo "Ne samo sebi živjeti nego i drugima koristiti".

Stoga, ovom prigodom, poštovani i dragi gosti, pozivam, u franjevačkom duhu, sve odgovorne u ovoj Zemlji da traže putove dijaloga, nenasilja, međusobnog uvažavanja i pravednog mira koji se temelji na načelu *dati svakome ono što mu pripada*.

Unatoč raznim poteškoćama ne klonimo na putu promicanja pravde, mira i skrbi za sve stvoreno.

S ovim mislima želim svakom od vas srdačnu dobrodošlicu u ovaj naš franjevački samostan, u kojem se nalazi sjedište naše Provincije, pozdravljajući vas riječima sv. Franje Asiškoga – **MIR VAM I SVAKO DOBRO.**

DUHOVNA OBNOVA ZA LISTOPAD ODRŽANA NA HUMCU

Mostar, 27. listopada 2011. (Miriam) – Duhovna obnova za cijelu Provinciju održana je u srijedu, 26. listopada 2011., u Franjevačkom samostanu na Humcu.

Predavač i predvoditelj duhovne obnove bio je dr. fra Miljenko Šteko, provincijski vikar. Susret je započeo u 10 sati zajedničkom kavom, a u 10, 30 bila je molitva Srednjeg časa. Potom je fratre pozdravio humački gvardijan fra Velimir Mandić, a predvoditelja duhovne obnove najavio je fra Danko Perutina, pročelnik Vijeća za duhovnost.

Fra Miljenko je govorio na temu Ustrajnost u nasljedovanju Krista - odluka i milost, obradivši nekoliko članaka iz časopisa Sequella Christi, Kongregacije za redovništvo.

U 50 – minutnom zanimljivom i poticajnom izlaganju fra Miljenko je govorio o trima nagonima u čovjeku – amandi, possidendi, dominandi (libido,

posjedovanje, vladanje) – kojima se suprotstavljaju tri vrline, koje su ujedno i naši zavjeti – čistoća, siromaštvo, poslušnost.

Nakon predavanja napravljena je stanka i prigoda za svetu ispovijed, a u podne je započela sveta misa koju je predvodio provincijal fra Ivan, u koncelebraciji s gvardijanom fra Velimirom, fra Miljenkom i još 43 svećenika. Propovijedao je predvoditelj obnove.

Na kraju misnog slavlja fratrima se obratio i provincijal, zahvalivši na dolasku i bratskom okupljanju, te je pozvao na molitvu za bolesnu braću i sve one koje proživljavaju teške trenutke.

Na misi su ministrirali i čitali novaci i postulanti. Njihov zbor je i pjevao pod ravnanjem meštra postulanata fra Stanka Mabića i orguljskom pratnjom fra Branimira Novokmeta. U 13 sati bi je ručak u samostanskoj blagovaonici za svih, oko 65, okupljenih fratara.

PRIMANJE LEKTORATA U NAŠEM KLERIKATU

Zagreb, 29. listopada 2011. (Miriam) – U subotu 29. listopada 2011. u kapelici našega samostana u Dubravi-Zagreb, u prigodi duhovne obnove, za vrijeme molitve Večernje, u smislu odredbe kanona 1035, §1, Zakonika kanonskog prava, trojica naših

bogoslova: fra Dragan Bolčić, fra Stjepan Leventić i fra Zvonimir Pavičić, nakon vlastoručno napisane molbe, primili su službu lektorata od fra Ljube Kurtovića, odgojitelja bogoslova, kojega je delegirao o. provincijal, fra Ivan Sesar.

PRIMANJE AKOLITATA U NAŠEM KLERIKATU

Zagreb, 29. listopada 2011. (Miriam) – U subotu 29. listopada 2011. u kapelici našega samostana u Dubravi-Zagreb, u prigodi duhovne obnove, za vrijeme molitve Večernje, u smislu odredbe kanona 1035, §1, Zakonika kanonskog prava, četvorica naših bogoslova fra Augustin Čordaš, fra Alen Pajić, fra Ivan Penavić i fra Tomislav Smoljan, nakon vlastoručno napisane molbe, primili su službu lektorata od fra Ljube Kurtovića, odgojitelja bogoslova, kojega je delegirao o. provincijal, fra Ivan Sesar.

NA ŠIROKOM BRIJEGU PROSLAVLJEN KAPITUL NA ROGOŽINAMA

Mostar, 30. studenoga 2011. (MIRIAM) –

Jučer, na blagdan Svih svetih Franjevačkog reda, na Širokom Brijegu okupilo se veliko mnoštvo braće na kapitulu na rogožinama.

Ovo redovito godišnje okupljanje cjelokupnog provincijskog bratstva u molitvi i zajedničkom druženju započelo je poslije 9 sati okupljanjem uz kavu. U 10 sati uslijedila je molitva Srednjeg časa. Zatim je sve nazočne

pozdravio i dobrodošlicu zaželio gvardijan fra Sretan Ćurčić, a fra Danko Perutina, pročelnik Vijeća za duhovnost najavio je predavača fra Nikolu Vukoju, člana Zagrebačke provincije.

Fra Nikola je je u uvodu naglasio vrijednost i potrebu bratskog okupljanja i susreta koji sami po sebi izgrađuju zajedništvo a zatim je predstavio novi dokument Reda *Dovođenje do prave mjere i prestrukturiranje* - pomagalo Ge-

neralnog definitorija. Na jasan i jednostavan način istaknuo je glavne crte Dokumenta:

- Preutemeljdba se odnosi na hitnost da se ponovno krene od evanđelja; znači staviti evanđelje kao temelj vlastitoga osobnoga života, naših bratstava i provincijskih struktura.

- Temeljna briga je da zajamčimo kontinuitet prisutnosti naše karizme a ne preživljavanje sadašnjih struktura.

- Dovođenje na pravu mjeru odnosi se na organizaciju djelatnosti, prestrukturiranje jedinica, ali i na svakoga brata; svi trebamo doći do prave mjere.

U dvorani je bilo nazočno 95 braće.

Nakon polusatnog izlaganja i prigode za pitanja slijedila je redovita točka ovog godišnjeg okupljanja, provincijalovo izvješće. Provincijal je započeo sa statistikama i brojčanim stanjem. Zatim je govorio o djelatnostima u Provinciji, Hrvatskoj i ostalim mjestima u kojima djeluju fratri; osvr-

nuo se na najvažnije događaje u prošloj godini: ređenja, zavjete i oblačenje, kauzu za naše pobijene fratre, Međugorje, izdanja u nizu Recipe, građevinske radove. Posebno je istaknuo bolesnu braću i pozvao sve da se mole za braću sa zdravstvenim teškoćama i životnim križevima. Na kraju izlaganja bila je i kratka diskusija i prigoda za pitanja.

Nakon ovog izvješća uslijedila je stanka i prigoda za svetu ispovijed. U 12 sati bilo je slavlje svete mise koje je predvodio Provincijal, u koncelebraciji s fra Nikolom V. gvardijanom fra Sretanom i još 68 svećenika.

Propovijedao je provincijal te istaknuo Franjino traženje smisla života u svjetlu nade, i pozvao je braću da „kao pojedinci i Zajed-

nica molimo Gospodina da nam pokaže svoje putove, da nas nauči svojim stazama i povede nas u svojoj istini“.

Na misi su ministrirali, čitali i pjevali novaci i postulanti, njih dvanaest. Njihovim zborom ravnao je fra Stanko M., meštar postulanata, a svirao je fra Branimir Novokmet. Svojim lijepim pjevanjem uistinu su uveličali slavlje. Nakon misnog slavlja u blagovonici je bio ručak za sve, a zbog velikog broja braće neki su blagovali na hodniku. Današnji kapitul bio je radostan događaj provincijskog bratstva u našoj kolijevci na Brijegu.

STATISTIKE

Naša Provincija trenutno broji **210 zavjetovanih**

196 braće je s vječnim zavjetima.

Od toga je **184** svećenika Srednja dob svečano zavjetovanih je **56, 0 godina**

- do 30 god. – 13 braće
- Od 31 do 40 – 25 braće
- Od 41 do 50 – 34 braće
- Od 51 do 60 – 37 braće
- Od 61 do 70 – 53 braće
- Od 71 do 80 – 28 braće
- Od 81 do 90 – 3 braće
- Od 91 do 100 – 4 braće

Trenutno u malom sjemeništu imamo 7 kandidata (3 u 1.r; 2 u 2.r; 2 u 3.r);u postulaturi šestoricu; u novicijatu šestoricu; u kući odgoja u Zagrebu imamo 19 bogoslova. Od toga je 14 braće s privremenim zavjetima a 5 sa svećanim;

Propovijed oca Provincijala

Draga braćo!

Započeli smo liturgijsko vrijeme Došašća, vrijeme iščekivanja. To je vrijeme u kojem na poseban način dolazi do izražaja ozračje nade u kojem nas i liturgija usmjerava - i gaji nadu u dolazak Onoga koji će biti ispunjenje starozavjetnih nada i očekivanja.

Znano nam je da mnoge ljude današnjice muči nutarnja praznina i gubitak smisla života, izgledaju dezorijentirani, nesigurni, jednostavno rečeno - bez nade.

Zabrinjavajući znakovi beznađa koji se često očituju u agresivnosti i nasilju nesumnjivo su za Crkvu velik izazov kako bi prionula novoj evangelizaciji. Crkva osjeća da današnjem čovjeku koji lako gubi razloge za život žurno treba navijestiti evanđelje nade. Mišljenje je današnjeg pape Benedikta XVI.

Dobro je da i mi ovdje okupljeni postavimo si pitanje: Je li vjera i za nas danas nada koja preobražava i ima li glavnu riječ u našem životu? - Je li ona djelotvorna - je li poruka koja na nov način oblikuje život?

Vjera, kao i nada, su stav, krepost i poseban način bivovanja koji se u franjevačkom životu otkriva optimizmom pred životom. Franjo nije ostavio nikakvu raspravu o nadi, kao ni o drugim teološkim krepostima, ali je bio živi svjedok te kreposti. Bog je ušao u Franjin život, usmjeravao ga prema beskrajnoj ljubavi koja podrazumijeva duboko preispitivanje odnosa prema vrijednostima ovoga svijeta. Stoga je čitav njegov život bilo svojevrsno traženje u svjetlu nade. Franjo je živio sav svoj život u velikoj vjernosti svagdašnjici, ali u posvemašnjem usmjerenju i odnosu prema budućnosti. Neprestano je od vremena svog obraćenja pa do dana svoje smrti bio na putu prema ostvarenju svog ideala. Nada ga je držala u takvoj napetosti da je u svakom času bio spreman na nove početke. Obraćajući se Gospodinu u pohvali Franjo kaže: "Ti si nada naša" (PBL 4). I ta ga je nada pretvorila u hodočasnika beskrajne ljubavi. Za njega je krepost nade bila nadanje u Boga i njegovo obećanje, ali je bila i nadanje u druge, s drugima i za druge. Zahvaljujući takvom životnom stavu njegov život i poruka obilježeni su kategorijom *novoga*.

Kada njegovi životopisci govore o njemu ponavljaju da je bio novi čovjek, novi evanđelista koji je u Crkvu unio novi duh u kojem se obnavlja mladost Crkve. On je duboko eshatološki kršćanin koji je znao živjeti duhovnost inicijative, prekidanja sa svime što koči te je bio u stalnoj otvorenosti prema milosti koja preobražava. Zato Franjin životni stav koji je pun nade ostavio je duboki trag u franjevačkoj duhovnosti. U svom životnom traženju puta za budućnost sv. Franjo je molio ovako:

Svevišnji, slavni Bože, prosvijetli tamu moga srca i podaj mi ispravnu vjeru, sigurno ufanje i savršenu ljubav, smisao i spoznaju, Gospodine, da izvršim tvoju svetu i istinsku volju.

Kao što je razvidno iz ove molitve Franjo moli bogoslovske kreposti, temelj kršćanskog života, neophodne za onog koji želi Krista slijediti! Velika duša traži velike stvari. Dobro je ovdje naglasiti pridjeve koje je Franjo izabrao: vjera "ispravna": čista, potpuna, prava, iskrena, poštena – viteška; ufanje "sigurno": čvrsto, nepokolebljivo, budući da se temelji na Božjoj vjernosti; i ljubav "savršena": potpuna, neusporediva, izvanredna, profinjena. Draga braćo, među molitvama koje su nam ostale od sv. Franje ova je prva u vremenskom slijedu. Poznato nam je da je nastala 1206. upravo kada je Franjo tragao za voljom Božjom. Često se sklanjao u osamu, tu se dugo zadržavao u molitvi. Franjo traži samotni mir, šutljivu smirenost što potiče na sabranost i kontemplaciju. Upravo u takvom stanju smirenosti i predanja otkriva volju Božju. "Pobožno se molio da vječni i istiniti Bog ravna njegov put i da nauči izvršavati njegovu volju", piše njegov životopisac. Franjo otkriva da se našao u položaju psalmiste: *Pokaži mi, Gospodine, putove svoje, nauči me svojim stazama! Istinom me svojom vodi i pouči me!* (Ps 24,4-5a).

Nada u franjevaštvu označava stav prema životu i taj se stav pretvara u smjelost, u duh stvaralaštva, u volju za rizikom, u spremnost za susret s istinom i vlastitom zbiljom. Franjo je naraštajima postao čovjek velike evanđeoske i ljudske smionosti. Na taj način i mi možemo donijeti kulturu nade koja može pomoći nama i čovjeku našega vremena. Draga braćo, molimo i mi danas da nam Gospodin, i kao pojedincima i kao Zajednici, pokaže putove svoje, nauči nas svojim stazama i povede nas u svojoj Istini. Amen

FRA PAVO MASLAČ IMENOVAN ASISTENTOM GENERALNOGA VIZITATORA ZA SAD I KANADU

Na službenoj internetskoj stranici Reda manje braće objavljeno je da je na sastanku Generalnog ministra i Generalnog definitorija, koji je održan u Rimu od 7. do 18. studenoga 2011. godine, fra Pavo

Maslač, kustos franjevačke kustodije Sv. Obitelji u Americi i Kanadi imenovan asistentom Generalnoga vizitatora za SAD i Kanadu za članove Provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita.

IVAN NIKOLIĆ I IVAN BUBALO NAPUSTILI SJEMENIŠTE

Mostar, 30. studenoga 2011. (MIRIAM) –

Ivan Nikolić, učenik trećeg razreda i Ivan Bubalo, učenik prvog razreda Franjevačke klasične gimnazije, obojica iz župe Međugorje, napustili su sjemenište u Visokom tijekom prvog polugodišta školske godine 2011/2012.

Ivanu Nikoliću i Ivanu Bubalu želimo Božji blagoslov i uspjeh u životu i radu.

ĐAKONSKO REĐENJE U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

Za Herc. franjevačku provinciju zaređeni su fra Tihomir Bazina i fra Dalibor Milas

Zagreb, (IKA) – Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zagrebačkoj je katedrali u subotu, 3. prosinca zaređio trinaest novih đakona. Red đakonata za Zagrebačku nadbiskupiju primili su Kristijan Gatarić iz župe Pohoda Blažene Djevice Marije – Mahično, Damir Ivanek iz župe Svete Jelene Križarice – Zabok, Tomislav Kasić iz župe Svete Barbare – Velika Mlaka, Vladimir Kerečeni iz župe Svetog Pavla Apostola – Zagreb – Retkovec, Tomislav Krajačić iz župe Svete Jelene Križarice – Zabok, Mirko Matasović iz župe Svetog Ilije Proroka – Velika Kopanica i Nikola Platužić iz župe Uznesenja Blažene Djevice Marije, Marija Bistrica. Za Hercegovačku franjevačku provinciju Uznesenja BDM, red đakonata primili su fra Tihomir Bazina, OFM, iz župe Svetog Petra i Pavla – Kočerin (BiH) i fra Dalibor Milas, OFM, iz župe Svetog Ante – Humac (BiH). Za Provinciju franjevaca trećoredaca glagoljaša red đakonata primili su fra Kristijan Kovačević, TOR, iz župe Svetog Franje Asiškog – Rumboci - Rama (BiH), fra Marko Neretljak, TOR, iz župe Uznesenja Marijina – Tolisa (BiH) i fra Tomislav Vrsaljko, TOR, iz župe Svetog Ivana Krstitelja – Zadar.

Za Hrvatsku provinciju Sv. Jeronima franjevaca konventualaca red đakonata primio je fra Željko Klarić, OFMConv, iz župe Svetog Ivana Krstitelja – Podmilačje (BiH).

Kandidate je zareditelju kardinalu Bozaniću predstavio rektor bogoslovije mr. Koščak. U homiliji kardinal Bozanić istaknuo je kako se okupljena Crkva u prvostolnici raduje zajedno s kandidatima, te zahvaljuje Gospodinu za dar njihova poziva. Podsjetio je kako je đakonski poziv potrebno gledati u kontekstu cjelokupnoga života. Život je sam po sebi poziv, no đakonsko ređenje je sigurno poseban poziv, koji od kandidata traži da najprije prepozna činjenicu kako je sav njegov život Božji poziv, rekao je kardinal te zahvalio svima koji su pratili kandidate na njihovu putu od roditelja, braće i sestara, rodbine i prijatelja, njihovih župnika, odgojitelja u sjemeništu i bogosloviji, redovničkim zajednicama, do profesora.

Obraćajući se ređenima, kardinal je istaknuo kako za njih koji su na putu prema prezbiteratu, dar đakonata dobiva posebnu važnost po časnoj tradiciji celibata. Naime, latinska Crkva od davnine izabi-

re svoje prezbitere, između onih koji su po milosti prihvatili dar celibata, kako bi svoju službu vršili u beženstvu koje je istodobno znak i poticaj pastoralne ljubavi te izvor plodnosti u svijetu. Na kraju mise kardinal Bozanić pozvao je vjernike na molitvu za duhovna zvanja, tj. da Gospodin pozove radnike u žetvu, da ne bi žetva propala. A velika žetva je u Hrvatskoj, u ovo vrijeme osjećamo veliku potrebu za onima koji će Boga približiti ljudima, ili pak koji će ljude približiti Bogu. U konceleciji misnog slavlja bili su zagrebački pomoćni biskupi Valentin Požaić, Ivan Šaško i Mijo Gorski, rektor Bogoslovnog sjemeništa mr. Anđelko Koščak, rektor Hrvatskoga katoličkog sveučilišta dr. Željko Tanjić, provincijali redovničkih zajednica fra Ljudevit Maračić, fra Ivan Paponja i fra Ivan Sesar, župnici župa novih đakona, te još oko 120 svećenika.

SLAVLJENICI U 2012. GODINI

50 godina svećeništva

Fra Žarko Ilić, 19. 8. 1962. na Humcu, mons. dr. Petar Čule
Fra Kornelije Kordić, 19. 8. 1962. na Humcu, mons. dr. Petar Čule
Fra Pavo Maslač, 17.3.1962. u Washingtonu, nuncij Vagnozzi
Fra Viktor Nuić, 19. 8. 1962. na Humcu, mons. dr. Petar Čule

25 godina svećeništva

Fra Vlatko Soldo, 29.6.1987. u Mostaru, mons. Pavao Žanić
Fra Miljenko Mića Stojić, 29.6.1987. u Mostaru, mons. Pavao Žanić
Fra Miljenko Mika Stojić, 29.6.1987. u Mostaru, mons. Pavao Žanić

50 godina redovništva

Fra Ivan Dugandžić, 14.7.1962. na Humcu
Fra Berislav Kutle, 14.7.1962. na Humcu
Fra Ante Kutleša, 14.7.1962. na Humcu
Fra Ivan Matijašević, 14.7.1962. na Humcu
Fra Zoran Senjak, 14.7.1962. na Humcu
Fra Ljubo Vlašić, 14.7.1962. na Humcu
Fra Petar Vlašić, 14.7.1962. na Humcu
Fra Jozo Zovko, 14.7.1962. na Humcu
Fra Ante Leko, 13.9.1962. na Humcu

25 godina redovništva

Fra Robert Crnogorac, 15.7.1987. na Humcu
Fra Tomislav Jelić, 15.7.1987. na Humcu
Fra Robert Kiš, 15.7.1987. na Humcu
Fra Stanko Mabić, 15.7.1987. na Humcu
Fra Marin Šakota, 15.7.1987. na Humcu
Fra Stjepan Martinović, 3.10.1987. na Humcu

IZ ŽIVOTA KUSTODIJE

KARDINAL PULJIĆ SLAVIO MISU S HRVATSKOM KATOLIČKOM ZAJEDNICOM U NEW YORKU

Sveta misa je slavljena na "Hrvatskoj zemlji" u New Jerseyu koji se nalazi na granici gradova Boontona i Montvilla

New York, 5. rujan 2011. – U nedjelju 4. rujna nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, tijekom svog posjeta Sjedinjenim Američkim Državama, slavio je Svetu misu s hrvatskom katoličkom zajednicom u New Yorku. Sveta misa je slavljena na „Hrvatskoj zemlji“ u New Jerseyu koji se nalazi na granici gradova Boontona i Montvilla, udaljena od grada New Yorka 50-tak kilometara u prelijepom prirodnom okruženju usred jezera, šume, travnatih terena za rekreaciju.

Kardinal je Svetu misu pred lijepim brojem vjernika slavio s još petoricom svećenika susla-

vitelja: fra Nikolom Pašalićem, voditeljem hrvatske katoličke župe u New Yorku, vlč. Dubravkom Turalijom, vlč. Tomislavom Mlakićem, vlč. Ivanom Lovrićem, vrhbosanskim svećenicima na poslije diplomskom studiju u Sjedinjenim Američkim državama, te vlč. Darkom Tomaševićem.

Prije Svete mise bila je procesija uz kronicu s kipom Blažene Djevice Marije oko jezera koje se nalazi na „Hrvatskoj zemlji“. U prigodnoj propovijedi kardinal je istaknuo lik BDM koja je sačuvala hrvatsku domovinu i hrvatski narod, te pozvao da joj se i dalje utječemo da ona čuva hrvatski narod i na ovim prostorima. Osvrćući se na procesiju s kipom BDM kardinala je naglasio da je i vjernički život hod – s

tim da je jako važno biti svjestan za kime vjernik ide. Marija je bila ta koja je Isusa učinila prisutnim, što je i poziv svakom vjerniku da Isusa učini prisutnim u današnjem svijetu. Pozivajući se na Marijin lik, kardinal je naglasio i važnost molitve, posebno obiteljske. Istaknuo je i važnost rodoljublja, ističući da je jako važno da hrvatsku katoličku zajednicu na ovim prostorima ljudi prepoznaju prije svega po vjeri, a onda i po rodu i jeziku. Na kraju propovijedi je spomenuo i radosni događaj koji će se dogoditi u Bosni i Hercegovini 24. rujna ove godine, a to je proglašenje blaženim Drinskih mučenica, ističući da je važno cijeniti ono što su one imale - čvrstu vjeru. Nakon sveta mise uslijedilo je zajedničko druženje. (kta/d.t.)

MLADA MISA FRA TOMISLAVA PEKA U MONTREALU

Montreal, 16. rujna 2011. (fra Jozo Grubišić) - U subotu, 10. rujna 2011., svoju mladu misu u hrvatskoj misiji sv. Nikole Tavelića, Montreal, proslavio je fra Tomislav Pek. Blagoslov svoje majke Ivke Pek primio je na početku sv. mise. Misno slavlje u prepunoj crkvi započelo je 16 sati.

Na početku je sve nazočne članove misije, svećenike, goste iz Norvala, Hrvatskog franjevačkog Središta "Kraljica mira", obitelj i rodbinu, te posebno mladomisnika, pozdravio voditelj

misije fra Jozo Grubišić. Potom je uslijedila kratka recitacija za mladomisnika, nakon čega je mladomisnik započeo misu i mladomisničko slavlje.

Na mladoj misi propovijedao je vlč. Dragutin Mostečak, župnik mladomisnikove rodne župe sv. Brcka u Brckovljanima.

U koncelebraciji su bili: fra Pavao Maslač, kustos hrvatske Franjevačke kustodije sv. Obitelji, Chicago i župnik hrvatske katoličke župe Srca Isusova u Milwaukeeu, Wisconsin, fra Lju-

bo Lebo, župnik hrvatske župe sv. Franje Asiškog u Windsoru i fra Ivan Strmečki, župni pomoćnik hrvatske župe sv. Jeronima iz Chicaga.

Na misi su nazočili Veselko Grubišić, veleposlanik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Ottawi, Ljubinko Matešić, generalni konzul Republike Hrvatske u Mississaugi.

Tijekom sv. mise darove su prinijeli članovi rodbine i prijatelji, predavši ih mladomisniku, a tekst na hrvatskom i francu-

skom napisala je i pročitala Darija Klanac. Misno slavlje pjevanjem su uveličali crkveni zbor pod ravnateljstvom s. Ivane Škrinjar, mladi iz Frame Norval i mladi iz skupine Kardinal Stepinac iz Montreala.

Na kraju misnog slavlja nazočni svećenici, Veselko Grubišić, veleposlanik RH, Ljubinko Matešić, konzul RH, s. Ivana Škrinjar i članovi rodbine, uputili su svoje čestitke mladomisniku. Potom se nazočnima obratio mladomisnik fra Tomislav i zahvalio svima koji su mu pomogli da se ostvari njegova želja da postane svećenik.

Nakon misnog slavlja i mladomisničkog blagoslova, slavlje je nastavljeno u Hrvatskom središtu.

Tijekom slavlja mladi fra-šiši iz Norvala i skupine Kardinal Stepinac, svojim programom uveličali su mladomisničko slavlje.

Nakon programa u Hrvatskom središtu, kojega je vodio fra Tomislav bila je večera i pučko veselje.

Članovi crkvenog odbora s koordinatorom Kazimirom Sarić, kuharicom Antonijom Palijan, pastoralnim osobljem i mnogim članovima naše misije, organizirali su i pripremili svečano mladomisničko slavlje u crkvi i Hrvatskom središtu.

Na kraju programa ravnatelj misije sv. Nikole Tavelića, Mon-

treal, u ime Crkvenog odbora i pastoralnog osoblja, zahvalilo je svima koji su priredili misno slavlje, svima koji su neumornim radom pripremili izvanredan objed, darovali kolače, radili i posluživali, ugostivši sve nazočne u dvorani i školskim prostorijama.

SUSRET SVEĆENIKA I PASTORALNIH DJELATNIKA SAD-A I KANADE

St. Louis, 15. listopada 2011. (kta/ika)

Hrvatska katolička župa sv. Nikole Tavelića u Montrealu je domaćin sljedećeg susreta od 8. do 11. listopada 2012.

Ovogodišnji susret svećenika i pastoralnih djelatnika SAD-a i Kanade održan je na obalama rijeke Mississippi u gradu St. Louis, Missouri. Susret je započeo u ponedjeljak 10. listopada večernjom molitvom i pozdravom domaćina fra Stjepana Pandžića, župnika Hrvatske katoličke župe sv. Josipa. Fra Stjepan je izrazio dobrodošlicu sudionicima skupa, predavaču i voditelju, zadarskom nadbiskupu Želimiru Puljiću i ravnatelju dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josipu Bebiću. U

prvom predavanju, koje je nosilo naslov "Sentire cum Ecclesia", nadbiskup Puljić uveo je u proble-

matiku cjelovitog odgoja u crkvenosti. Istaknuo je četiri obilježja Crkve: jedna, sveta, katolička i apostolska; protumačio je četverostruko zajedništvo koje postoji u Crkvi: zajedništvo nauka, molitve, euharistije i dobara; prikazao je četiri oblika nazočnosti Crkve u suvremenom svijetu: navještaj Evanđelja ili kerigma, služenje i zauzimanje za druge ili diakonia, život u bratstvu i zajedništvu ili koinonia, slavlje punine života u svečanim obredima ili liturgija. Predavanje je nadbiskup Puljić zaključio tumačenjem o različitim poimanjima ili interpretacijama Crkve, te dodao da povijesno – pravna dimenzija Crkve, zajedno s kristovsko – sakramentalnom i duhovsko – karizmatskom crkvenom dimenzijom čine genetski kod Crkve, koji Crkvu usmjerava prema drugima, tj. u ekumensko misionarskom smjeru. Ako se zanemari bilo koja od tih temeljnih sastavnica Crkve, započinje njezino necjelovito djelovanje.

U utorak 11. listopada slijedilo je drugo predavanje nadbiskupa Puljića "Pučka pobožnost i liturgija". Nakon predavanja razvila se rasprava o mogućoj inkulturaciji i integraciji oblika pučkih pobožnosti unutar same liturgije.

Treće predavanje pod nazivom "Stanje Hrvatske inozemne pastve" održao je ravnatelj Ureda za Hrvatsku inozemnu pastvu fra Josip Bebić. Iznio je najveće probleme koji se, prema njegovu mišljenju, pojavljuju među svećenicima i pastoralnim osobljem, što je postao dobar uvod za zajedničku konstruktivnu raspravu. Kao najveće teškoće fra Josip je naveo starosnu dob svećenika, nedosta-

tak pastoralnog osoblja i relativnu nepokrivenost hrvatskih katoličkih misija; krizu duhovnih zvanja i nedovoljnu pripremljenost svećenika za život i rad u inozemstvu; otuđenost i zatvaranje određenih svećenika prema domovinskoj i mjesnoj Crkvi; zapošljavanje isključivo po rodbinskim vezama i privatizaciju misija; ljudsku slabost i dvojbenu moralno ponašanje; netrpeljivost i sukobe među svećenicima i pastoralnim osobljem ili sa župskim vijećem; bonton i uredan život.

Nakon predavanja razvila se rasprava u kojoj su sudionici zahtijevali sustavni pristup rješavanju problematike inozemne pastve.

U srijedu 12. listopada susret je započeo jutarnjom molitvom, nakon čega je uslijedilo predavanje nadbiskupa Puljića pod nazivom "Komunikacija i dijalog". Nadbiskup je najprije prikazao čovjeka kao biće komunikacije, ali je odmah ukazao i na psihološke poteškoće koje prate istinsku komunikaciju i dijalog.

Na prijedlog fra Joze Grubišića usvojeno je da Hrvatska katolička župa sv. Nikole Tavelića u Montrealu bude domaćin sljedećeg susreta svećenika i pastoralnih djelatnika SAD-a i Kanade od 8. do 11. listopada 2012. Mons. Ivan Vukšić ponovno je izabran za delegata odgovornog za hrvatske katoličke misije u Kanadi, a Mladen Horvat za tajnika. Dogovoreno je također da Hrvatsko franjevačko središte Kraljica mira kod Norvala bude domaćin susreta mladih SAD-a i Kanade 8. i 9. lipnja 2013., a da odgovorna osoba organizacije i koordinacije susreta mladih bude fra Tomislav Pek.

FRA GOJKO MUSA

Mostar, 31. kolovoza 2011. (Miriam) – U srijedu, 31. kolovoza 2011., opremljen svetim sakramentima, nakon duge bolesti, u SK bolnici u Mostaru preminuo je fra Gojko Musa, u 75. godini života, 57. godini redovništva i 51. godini svećeništva. Obnašao je službe župnog vikara i misionara za naše radnike u Njemačkoj. Posljednje dvije godine proveo je u samostanu na Humcu kao rekonvalescent. Pokojnikovo tijelo je izloženo u samostanskoj crkvi svetog Ante na Humcu u četvrtak 1. rujna 2011. u 14.00 sati. Sprovodni obredi započeli su sv. misom zadušnicom istoga dana u 17.00 sati. Pokopan je biti na Novom groblju na Humcu.

Počivao u miru Božjem!

POČIVAO U MIRU BOŽJEM!

POKOP FRA GOJKO MUSE

Mostar, 2. rujna 2011. (Miriam) – U četvrtak, 1. rujna 2011. u fratarskoj grobnici na Novom groblju na Humcu pokopan je fra Gojko (Žarko) Musa, rođen 1937. g. Fra Gojko je umro u bolnici u Mostaru u 75. godini života, 57. godini redovništva i 51. godini svećeništva.

Lijes pokojnika bio je izložen u samostanskoj crkvi svetog na Humcu od 14 sati. U 17 sati procesijom je započela sv. misa zadušnica koju je predvodio provincijal fra Ivan Sesar u koncelebraciji s gvardijanom fra Velimirom Mandićem, župnikom fra Gojkove rodne župe Čerin, fra Darijom Dodigom te još oko šezdeset svećenika.

U svojoj homiliji provincijal je istaknuo: „Dragi fra Gojko, opraštamo se s Tobom svjesni da smo putnici i prolaznici na ovome svijetu, s vjerom i nadom u Tvoju vječnost kod Oca Nebeskog i sa zahvalnošću za svu njegovu do-

brotu po Tebi učinjenu. Nadamo se da si našao smiraj u zagrljaju vječnog Oca kojemu si 50 godina kao svećenik prinosio žrtvu hvale.“

Na kraju svete mise nazočnima se obratio gvardijan fra Velimir, iznijevši fra Gojkov životni put kroz njegov životopis i službe koje je obnašao.

U ime rodne župe od pokojnika se oprostio čerinski župnik fra Dario Dodig.

Nakon oproštajnih govora i misnog blagoslova uslijedile su posljednje preporuke za pokojnika te se ophod s lijesom koji su nosili novaci uputio na Novo groblje na Humcu gdje je fra Gojko sahranjen u fratarsku grobnicu.

PROPOVIJED OCA PROVINCIJALA

Uvod

Kad god se dogodi smrt i na koji god način se dogodi ona uvijek iznova otvara ona najdublja pitanja ljudskog postojanja.

Mi kršćani vjerujemo u uskrsnuće mrtvih i zato smo ovdje da posvjedočimo svoju vjeru. U Isusovoj smrti i uskrsnuću spoznali smo da je smrt samo jedan most, prijelaz na drugu stranu, u bolji, vječni život u Bogu koji se snagom uskrslog Krista u nama kroz smrt ostvaruje.

Draga braćo i sestre, okupili smo se danas ovdje kako bismo ispratili na vječni počinak našeg pokojnog fra Gojka.

U ovoj svetoj misnoj žrtvi slaveći otajstva naše vjere molimo za dušu našega pokojnika. Molimo i za sve nas ovdje okupljene. Neka nam ova sveta otajstva osnaže vjeru i učvrste nadu u vječni život, u ponovni susret u Nebu sa našim pokojnima.

Pokajmo se za svoje propuste, za svaki grijeh, oprostimo jedni drugima i molimo od Gospodina oprostjenje.

Propovijed

Braćo i sestre, poštovani članovi obitelji našega pok. fra Gojka!

Smrt je uistinu ono što nas uvijek zateče. I koliko god da smo svjesni njezine činjenice, i koliko god da znamo da je ona tu kao stvarnost, kao dio života, kao dio mene i tebe, ona nas uvijek iznenadi kada pokuca na našu stvarnost i ostavi nas bez riječi. Zamuknemo pred njom. Stane sve. Tako i ovoga zadnjeg jutra mjeseca kolovoza iznenadila nas je fra Gojkova smrt. Iako svjesni činjenice njegove teške bolesti, svjesni njegova dugogodišnjeg poboljšavanja, iscrpljujućih dana u bolnici po raznim odijelima, ni u jednom trenutku nismo pomislili da bi smrt trebala već sada biti tu. Očekivali smo ipak poboljšanje zdravstvenog stanja, te njegov ponovni povratak u samostan. No, smrt je pokucala na vrata njegova života.

U ovom trenutku oprostaja od njega odzvanjaju nam utješne Isusove riječi: *Dođite k meni svi umorni i opterećeni i ja ću Vas odmoriti.*

Sa završetkom fra Gojkova ovozemaljskog životnog puta vjerujemo da ga je Spasitelj oslobodio svih napora, svih bolesti i patnji, svega onoga što ga je mučilo u životu i razočaralo, što mu je bilo križem. U dubokoj vjeri želimo biti svjesni njegova prelaska iz vremena u vječnost, iz doline suza u vječnu radost.

Braćo i sestre, u ovom trenutku ispraćaja na vječni počinak prisjećam se nekih od susreta s fra Gojkom. Ipak na poseban način ostao mi je upečatljiv susret koji se zbio 23. srpnja kada sam s nekoliko braće iz samostana sv. Petra i Pavla u Mostaru posjetio fra Gojka u bolnici na Bijelom Brijegu na internom odijelu. Vidno iscrpljen, prozborio je umornim glasom: „Danas je točno 50 godina kako sam ređen za svećenika!“ Zastali smo svi, a fra Gojko je sa suzama u očima nastavio svoj govor: „Sa mnom su ređeni pokojni fra Jakov Bubalo i pokojni fra Dobroslav zvani Kum. Zaredio nas u Duvnu pokojni biskup Petar Čule!“ Čestitali smo mu zlatni svećenički jubilej, njegovih 50 godina misništva u njegovoj bolesničkoj sobi!“ i dogovorili da ćemo to, kad iziđe iz bolnice, i proslaviti .

Braćo i sestre, svaka smrt, očekivana ili neočekivana, uvijek je zagonetna, nekima čak izgleda apsurdna jer jednostavno nestaje iz ovog svijeta na neshvatljiv način ljudsko biće koje umire s puno neostvarenih želja i planova.

Doista, smrt ne treba u mislima potiskivati, dobro je da vidimo je li ona zadnja riječ našega života, njegov potpuni završetak, odlazak u ništavilo ili je to samo prijelaz u novi život.

Zanimljivo je i kako ljudi umiru, s kakvim mislima i osjećajima? Za vjernika je, naime, smrt onaj trenutak kad čovjek završava vrijeme svoga zemaljskog djelovanja i neopozivo stupa u Božju vječnost, tj. u konačno, trajno, istinito i zbiljsko u Bogu. Naš svagdašnji život samo je koračanje kroz predvorje, hodanje kroz svitanje za kojim dolazi dan Gospodnji, povratak našem Ocu. Zato, braćo i sestre, s vjerom uskrsloga Krista, i vjerom sv. Franje Asiškog prihvatimo smrt kao *sestricu* koja će nas uzeti za ruku i dovesti Nebeskom Ocu, jedinom Gospodararu života i smrti.

Dragi vjernici, smrt se priprema svagdanjim životom, dajući životnim stvarima pravu mjeru, zauzimajući pravi stav prema svijetu, napuštajući ništavno, lažno, krivo, a prihvaćajući stvarno bitno i jedino potrebno. Za sve one koji vjeruju u Boga, grob nije zatvorena rupa, nego otvorena vrata u novi ljepši život, život s Bogom.

Bog je ljubav i objavio nam se kao ljubav u svom jedinorođenom Sinu. On ljubi sve one koji u njega vjeruju, unatoč našoj ljudskoj slabosti i grešnosti. Stoga je nemirno srce čovječje puno ljudske čežnje

za Bogom i Spasiteljem što sv. Augustin još jasnije izriče: *Nemirno je srce naše, dok se ne smiri u tebi, Bože.*

Draga braćo i sestre, u trenutku ovozemaljskog rastanka od našega fra Gojka, molimo dobrog Boga Oca da mu u svojoj očinskoj dobroti svako dobro djelo koje je učinio, obilno nagradi, te neka mu Bog milosrdni otac, svaki njegov nedostatak, propust i ljudsku slabost milostivo oprost.

Izričem iskrenu i duboku kršćansku sućut u ime cijele naše redovničke zajednice i u svoje osobno ime bližoj i daljnjoj rodbini našega fra Gojka, kao i svoj braći ovoga humačkog samostana na čelu s ocem gvardijanom fra Velimirom koji su bratskom brigom bdjeli uz našega pok. fra Gojka u danima bolesti. Na

poseban način zahvaljujem našem fra Damjanu koji je s ljubavlju i požrtvovnošću u godinama bolesti bio najbliži fra Gojku. Zahvalni smo medicinskom osoblju na pruženoj pomoći i razumijevanju tijekom višegodišnjeg fra Gojkova liječenja.

Dragi fra Gojko, opraštamo se s Tobom svjesni da smo putnici i prolaznici na ovome svijetu, s vjerom i nadom u Tvoju vječnost kod Oca Nebeskog i sa zahvalnošću za svu njegovu dobrotu po Tebi učinjenu. Nadamo se da si našao smiraj u zagrljaju vječnog Oca kojemu si 50 godina kao svećenik prinosio žrtvu hvale.

Počivaj u miru Božjem. Amen.

GOVOR GWARDIJANA FRA VELIMIRA MANDIĆA

Sućut: braći Janku i Pavi, sestrama Dari i Ruži i cijeloj obitelji iz koje je rođen pok. Gojko, ocu provincijalu i cijeloj provinciji, rodbini, prijateljima i znanima. Sućut izražavam u ime samostana i osobno.

Prisjetimo se najvažnijih datuma iz fra Gojkova života:

Rođen: 7. svibnja 1937. u Čalićima, župa Čerin od roditelja Petra Muse i Šime r. Luburić. Kršten je 8. svibnja 1937. na Čerinu. Krsno ime je Žarko. Pučku školu završio je na Čerinu od 1944.-1948., a srednju od 1948.-1949. u Mostaru; 1949.-1951. na Širokom Brijegu; 1951.-1955. u Splitu; 1956.-1957. u Visokom. Studij filozofije i teologije od 1957.-1958. u Visokom; od 1958.-1962. u Sarajevu.

Postdiplomski studij: 1964.-1966., magistrirao je u Ljubljani iz fundamentalne teologije, tema: Vjera i znanost. Doktorirao je iz dogmatike/kristologije, u Grazu u prosincu 1970.; tema: Odnos riječi i osobe. Franjevački habit obukao je i stupio u novicijat 14. srpnja 1955. u Kraljevoj Sutjesci. Prve zavjete položio je 15. srpnja 1956. u Kraljevoj Sutjesci, pred fra Borisom Ilovačom, provincijalom. Svečane zavjete položio je 8. prosinca 1959. u Sarajevu, pred fra Borisom Ilovačom, provincijalom. Subđakonat je primio 18. ožujka 1961. u Sarajevu, podijelio Marko dr. Alaupović, nadbiskup.

Red đakonata primio je 21. ožujka 1961. u Sarajevu, podijelio Marko dr. Alaupović, nadbiskup.

Zaređen je za svećenika 23. srpnja 1961. u Tomislavgradu, podijelio Petar dr. Čule, biskup.

Službe u provinciji obnašao je ovim redom:

- Tijekom ljeta 1962. bio je duh. pom. u Tomislavgradu i obolio, bio u bolnici, mjesec dana na Širo-

kom Brijegu, opet obolio i otišao u dispanzer u Mostar, zatim rekonvalescent na Humcu.

- Duh. pom. na Širokom Brijegu od 26. srpnja 1962. do ožujka 1963.
- Duh. pom. u Čapljini od travnja 1963. do listopada 1965.
- Duh. pom. na Širokom Brijegu od listopada 1965. do svibnja 1968.
- Sprema disertaciju u Grazu od svibnja 1968. do srpnja 1969.
- Duh. pom. na Širokom Brijegu od prosinca 1968. do siječnja 1972.
- Misionar u Villingenu od veljače 1972. do veljače 1983.
- Duh. pom. u Mostaru i urednik Svjetla Riječi od ožujka 1983. do rujna 1990.
- Duh. pom. u Konjicu i urednik Svjetla Riječi od listopada 1990. do travnja 1993.
- Duh. pom. na Kočerinu od svibnja 1993. do rujna 1998.
- Isp. i prop. na Širokom Brijegu od rujna 1998. do kolovoza 2005.
- Zbog bolesti premješten na Humac u ožujku 2009.

Od tada je stalno na Humcu, a zadnjih mjesec dana proveo je u bolnici u Mostaru, a ondje je promijenio nekoliko odjela.

Uz svoje svećeničke obveze, pok. fra Gojko je prije 40 godina napisao knjižicu o stradanju Širokog Brijega. Knjižica je u to vrijeme izazvala žestoku reakciju ondašnje vlasti u cijeloj Jugoslaviji. Knjižica je odmah zabranjena, ali je na jedan način zapo-

čela otkrivanju istine o zločinima koje su partizani i komunisti počinili hrvatskom narodu. Tek nakon 20 godina nastavilo se otkrivanje cjelovite istine o Križnom putu, Bleiburgu, jamama po šumama i gorama, masovnim grobnicama... Sjetimo se samo 4

lokaliteta na užem prostoru našega Ljubuškoga koji se zadnjih godina i ovih dana iskopavaju... Dok se opraštamo od pok. fra Gojka ovdje u novoj humačkoj crkvi, budimo nadu u ponovni susret u vječnosti. Pokoj vječni daruj mu Gospodine.

NEKA SE UNESE U NEKROLOGIJE

Die 31. Augusti 2011. in Mostar, in nosocomio publico, pie in Domino obiit R. P. GOJKO MUSA de Čalići/Čerin, ex-cappellanus, ex-missionarius in Germania, anno vitae 75, religionis 57 et sacerdotii 51.

Sepultus est in coemeterio Novo groblje in Humac.

POČIVALI U MIRU BOŽJEM

MARA ČILIĆ, MAJKA FRA MATINA

Mostar, 4. rujna 2011. (Miriam) – U subotu, 3. rujna 2011., okrijepljena svetim sakramentima, u Međugorju je u 89. godini života preminula Mara Čilić – Jelićuša, ud. Antina, majka fra Mate Čilića. Sprovod pokojne Mare krenuo je u utorak, 6. rujna, u 17 sati ispred kuće žalosti u Međugorju. Pokopana je na groblju Kovačica u Međugorju. Sprovodne obrede i svetu misu zadušnicu predvodio je provincijal fra Ivan Sesar.

Počivala u miru Božjem!

MILICA RENIĆ, MAJKA FRA STIPINA

Mostar, 11. rujna 2011. (Miriam) - U nedjelju, 11. rujna 2011., u Sesevskom Kraljevcu, u 58. godini života, blago je u Gospodinu preminula Milica Renić, majka fra Stipe Renića. Sprovod je bio u utorak, 13. rujna na mjesnom groblju u Cerju (pokraj Sesevskog Kraljevca) u 14 sati. Sprovodne obrede predvodio je župnik Sesevskog Kraljevca, a svetu misu zadušnicu i homiliju imao je provincijal fra Ivan Sesar.

Počivala u miru Božjem!

MATIJA STOJIĆ, MAJKA FRA MILJENKA MIKE

Mostar, 18. listopada 2011. (Miriam) – U utorak, 18. listopada, u 88. godini života, opremljena svetim sakramentima, blago u Gospodinu preminula je Matija Stojić (r. 1923.) r. Stojić ud. Jozina, majka našega fra Miljenka Mike Stojića.

Sprovod pokojne Matije bio je u srijedu 19. 10. 2011., u 15.00. Sprovodne obrede i svetu misu zadušnicu predvodio je provincijal fra Ivan Sesar.

Pokopana je na Stojića groblju u Dragičini.

Počivala u miru Božjem!

IZ FRANJEVAČKOG I REDOVNIČKOG SVIJETA

SUSRET GENERALNOG MINISTRA I GENERALNOG DEFINITORIJA S PROVINCIJALIMA JUŽNOSLAVENSKE KONFERENCIJE

Split, 21. rujna 2011. (franjevci-split.hr) - U utorak, 20. rujna 2011. godine, u samostanu O. fra Ante Antića u Splitu započeo je susret Generalnog ministra i Generalnog definitorija s provincijalima Južnoslavenske konferencije (Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Slovenija).

Susret je započeo molitvom Jutarnje i euharistijskim slavljem u 7 sati u crkvi Presvetog Otkupitelja u Splitu. Slavlje je predvodio fra Željko Tolić, predsjednik Južnoslavenske konferencije provincijala, a u koncelebraciji su sudjelovali članovi generalnog definitorija i članovi samostana. U 9.00 sati dr. fra Željko Tolić, predsjednik Konferencije, pozdravio je Generalnog ministra, vikara, definitore i provincijale. Nakon pozdravnih riječi i dobrodošlice, bilo je osobno predstavljanje svih sudionika susreta.

Na susretu sudjeluju:

- fra José Rodríguez Carballo, generalni ministar Reda manje braće
- fra Michael Perry, vikar Reda;
- fra Vincent Mduduzi Zungu, definitor za afričko područje;
- fra Paskalis Bruno Syukur, definitor za područje Azije i Oceanije;
- fra Francis Walter, definitor za anglofonsko područje;
- fra Roger Marchal, definitor za područje Srednje Europe;
- fra Vicente-Emilio Felipe Tapia, definitor za ibersko područje;
- fra Vincenzo Brocanelli, definitor za talijansko područje;
- fra Ernest Karol Siekierka, definitor za slavensko područje;

- fra Nestor Inácio Schwerz, defnitor za latinoameričko područje;
- fra Julio César Bunader,
- fra Željko Tolić, predsjednik Južnoslavenske konferencije i provincijal
- Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja (Split);
- fra Željko Železnjak, provincijal Provincije sv. Ćirila i Metoda (Zagreb);
- fra Josip Sopta, provincijal Provincije sv. Jeronima (Zadar);
- fra Ivan Sesar, provincijal Provincije Uznesenja BDM (Mostar);
- fra Lovro Gavran, provincijal Provincije Bosne Srebrene (Sarajevo);
- fra Stane Zore, provincijal Provincije sv. Križa (Ljubljana),
- fra Nikola Vukoja, tajnik Konferencije.

Fra Željko Tolić je ukratko predstavio Južnoslavensku konferenciju, a zatim je svaki od provincijala predstavio svoju provinciju. Fra Željko Tolić je predstavio provinciju Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu, fra Željko Železnjak provinciju sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu, fra Josip Sopta provinciju sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru, fra Ivan Sesar provinciju Uznesenja BDM sa sjedištem u Mostaru, fra Lovro Gavran provinciju Bosne Srebrene sa sjedištem u Sarajevu i fra Stane Zore provinciju sv. Križa sa sjedištem u Ljubljani. U drugom dijelu prijednevnog rada u programu je razgovor o životu i radu Konferencije.

U srijedu, 21. rujna, susret Generalnog ministra i Generalnog defnitorija s provincijalima JKPMOFM započeo je slavljenjem euharistije i molitvom Jutar-

nje koju je predvodio fra Ernest Sekierka, generalni defnitor za slavensko područje.

Nakon liturgijskog slavlja radni susret Generalnog defnitorija s provincijalima Južnoslavenske konferencije započeo je u 9 sati radom u skupinama koji je kasnije bio predstavljen svim sudionicima susreta. U programu je da posebna grupa izradi zaključke koje će biti predstavljeni svim članovima. U poslijepodnevnim satima u programu je bio posjet Institutu za kulturu mira koji se nalazi u samostanu sv. Ante na Poljudu. U samostanu, koji pripada provinciji sv. Jeronima (Zadar) bila je molitva Večernje, a nakon toga večera i povratak u samostan o. fra Ante Antića.

U četvrtak, 22. rujna, u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu, splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić primio je Generala, Generalni defnitorij te članove Južnoslavenske konferencije franjevačkih provincijalnih ministara.

Generalni ministar zahvalio je nadbiskupu na gostoprimstvu i skrbi za franjevce u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. Nadbiskup je zahvalio na posjetu i tako važnom susretu za cijelu Crkvu, a koji se odvija na području njegove nadbiskupije. U njemu se očituje katolicitet, zajedništvo cijele Crkve jer su u generalnom defnitoriju uz generalnog ministra iz Rima prisutni franjevci s različitih kontinenata, iz cijeloga svijeta. Istaknuo je potrebu takvih susreta radi osvjetljenja identiteta i osvježenja franjevačkih karizmi. Franjina karizma zadire u temelje ne samo Crkve nego i cijeloga svijeta. Stoga je potrebno, istaknuo je nadbiskup Barišić, Franjin duh: praštanja, mira, solidarnosti, pomaganja, dobrote još više unositi u svakodnevni život, u pastoralno djelovanje Crkve ali i u cijelo društvo.

HOMILIJA GENERALNOG MINISTRA FRA JOSÉA RODRIGUEZA CARBALLA

Split, 22. rujna 2011. (franjevci-split.hr) – Fra José Rodríguez Carballo, generalni ministar Reda manje braće, u četvrtak 22. rujna 2011. godine, predvodio je euharistijsko slavlje u crkvi Presvetog Otkupitelja u Splitu na Trsteniku u zajedništvu s članovima Generalnog defnitorija, provincijalima Južnoslavenske konferencije i članovima samostana o. fra Ante Antića.

Predraga braćo, Gospodin vam dao mir!

S puno jednostavnosti želim s vama podijeliti Božju riječ koja je upravo naviještena. Prošlo je izgnanstvo, prošlo je vrijeme kušnji i poteškoća. Na-

rod se napokon vratio u obećanu zemlju i, sudeći po izvješću koje nam je ostavio prorok Hagaj, narod se osjećao dobro. Živio je u miru, situacija je bila vrlo komotna. Dogodilo se, što se događa redovito ili vrlo često, kad se netko osjeća dobro ili u blagostanju da lako zaboravi na Boga. Poslanje proroka Hagaja jest pomoći narodu da ozbiljno i odgovorno promišlja o svom ponašanju. Podsjeća ga da nanovo mora izgraditi dom Gospodnji. 'Nanovo izgradite moj dom!' – čitamo u tekstu. To nas podsjeća na jedan drugi poziv – onaj što ga je uputio Raspeti u svetom Damjanu svetom Franji koji mu je rekao 'Idi

i popravi moju kuću koja, kako vidiš, je srušena. To je bilo Franjo poslanje, to je danas i naše poslanje tj. popraviti, nanovo izgraditi kuću Božju koja je u ruševinama. Neka se ne dogodi u našem životu ono što se dogodilo izabranom narodu da su zbog komotnosti, blagostanja i svjetovnog duha zapustili ono što je Božje i nisu namjeravali izgraditi dom Gospodnji. Neka Gospodin pomogne da i mi ozbiljno i odgovorno promišljamo o svom ponašanju i da se odlučimo nanovo izgrađivati kuću Božju, Crkvu.

Želio bih upozoriti na korake koje trebamo poduzeti. Prvo, unići u samog sebe kao što je Franjo učinio. Trojica Franjinih drugova nam svjedoče da je Franjo u početku svoga obraćenja često pohađao jednu spilju. Zbog čega? Da susretne samog sebe. Potrebno je da pronađemo vremena za sebe. Da bih spoznao tko sam ja i u kojoj se situaciji nalazim. Kamo želim ići i što Gospodin traži od mene u ovom trenutku? Ono što vrijedi za svakoga osobno to je da se pitamo: tko sam, gdje sam, kamo želim ići? – to vrijedi i za cijelo bratstvo, za naše provincije, za pojedine jedinice Reda - da se upitamo gdje smo, kamo želimo poći i što Gospodin od nas danas želi? Bez obnove nas samih nećemo moći obnoviti Crkvu Božju.

Drugo, što je učinio Franjo kad je susreo samoga sebe? Uzeo je kao pravilo svoga života Evanđelje i samim tim je obnavljao dom Božji kao što čitamo u prvom čitanju na svetkovinu sv. Franje iz knjige Sirahove 'U svojim danima obnovio je dom Božji'. Franjo uzima ne neko svoje evanđelje, evanđelje po svojoj mjeri nego Evanđelje Isusa Krista.

Draga braćo, ovo je nešto što ne možemo odgađati, svatko od nas treba ozbiljno pristupiti poslanju,

nanovo izgrađivati Crkvu. Ponovno uzeti Evanđelje kao Pravilo i život, kao što smo obećali u svojim zavjetima. Ponovno krenuti od Evanđelja. No, dobro znademo da je Evanđelje za Franju jedna osoba, osoba Isusa Krista.

Draga braćo, Evanđelja je oblik života, a ne ideologija. To uvijek moramo imati na umu. Slušajući Evanđelje u Porcijunkuli Franjo je odmah neposredno počeo ostvarivati Evanđelje shvativši ga kao pravilo života. Shvatio je prije svega da to nije govor i prilika da drugima nešto poručimo. Franjo kao i svi drugi ljudi Božji Evanđelje živi prije svega, on ga ne tumači, bolje reći, on sam postaje živa egzegeza, živo tumačenje kako je rekao papa Benedikt XVI. 'Uspnite se na brdo', čuli smo u prvom čitanju, i izgradite, obnovite moj dom. Idi, popravi moju Crkvu. Prihvaćajući Evanđelje u svoj život i uzimajući ga kao pravilo života prihvaćamo osobu Isusa Krista. Herod je nastojao vidjeti Isusa. Ovo je drugi put da u Evanđelju čitamo da se Herod zanima za Isusa. Ovo je bio pomalo čudan interes jer se bojao da mu netko ne otme vlast. Ali, ima puno naroda koji želi vidjeti Isusa, kao i oni Grci koji dolaze apostolu Filipu i kažu 'Želimo vidjeti Isusa'. Mi, kao i Filip, imamo dužnost i obvezu pomoći tom puku da vidi Isusa. Kako će ga vidjeti? Samo ako ga mi prenosimo i pokazujemo svojim životom. Netko je lijepo napisao 'Moj život će biti jedino pismo, jedina knjiga koju će mnogi moći čitati'. Moj život, dragi profesori, provincijalni ministri i generalni defnitori, pokazat će Isusa samo onda ako budem živa Biblija. Neka nam Gospodin dadne tu milost da možemo drugima prenijeti i posredovati da vide Isusa.

Radni susret Generalnoga ministra Reda i Generalnoga defnitorija s Južnoslavenskom konferencijom provincijalnih ministara OFM

Split, Franjevački klerikat o. fra Ante Antić, 19. – 22. 9. 2011.

U franjevačkom samostanu na Trsteniku, u franjevačkom klerikatu „O. fra Ante Antić“ bio je od 19. do 22. rujna 2011. godine radni susret generalnoga ministra i generalnoga defnitorija OFM s Južnoslavenskom konferencijom provincijalnih ministara OFM. Taj susret je u duhu izvršavanja Naloga br. 4 Generalnoga kapitula koji traži da Generalni ministar sa svojim defnitorijem u šestogodištu održi radni susret sa svakom pojedinom konferencijom.

Na susretu su sudjelovali: Fra José R. Carballo, generalni ministar, fra Michael Perry, generalni vi-

kar; generalni defnitori: fra Vincent Mduduzi Zungu, fra Paskalis Bruno Syukur, fra Francis Walter, fra Roger Marchal, fra Vicente-Emilio Tapia, fra Vincenzo Brocanelli, fra Ernest Siekierka, fra Nestor Inácio Schwerz, fra Julio Cesar Bunader; provincijalni ministri: fra Željko Tolić, predsjednik JKPMOFM, fra Lovro Gavran, fra Ivan Sesar, fra Stane Zore, fra Željko Železnjak, i tajnik fra Nikola Vukoja. U tajništvu i organizaciji susreta bio je vrlo aktivan fra Frano Doljanin.

Utorak, 20. rujna 2011.

1. Predstavljanje sudionika i predstavljanje provincija i JKPMO-FM

Nakon Jutarnje i sv. mise, koju je predslavio fra Željko Tolić, predsjednik Konferencije, uz suslavlje svih sudionika te mjesnoga bratstva, radni susret je započeo molitvom i predstavljanjem svih sudionika.

Nakon toga je fra Željko Tolić, predsjednik JKPMO-FM, kratko predstavio našu Konferenciju i franjevaštvo na našem području od pohoda sv. Franje Hrvatskoj, 1212. godine, pa sve do danas. Istaknuo je važnu ulogu franjevaca u povijesti našega naroda i kršćanstva na ovim područjima, osobito za vrijeme osmanlijske vlasti i za vrijeme komunizma. Jednako tako je naglasio da je OFM kod nas najbrojnija redovnička zajednica i zato je upravo na našoj Konferenciji veća odgovornost za redovništvo, napose za franjevaštvo, u ovim krajevima. Govorio je i o našem župnom pastoralu koji je tipičan za naše franjevaštvo i pokazao je povijesnu nužnost takvoga načina života i evangelizacije. Iako nas neki vide uglavnom kao župne djelatnike, ipak kod nas ima i puno drugih oblika evangelizacije o kojima se, možda, ne govori dovoljno. Spomenuo je i činjenicu da nas ima puno (1.145 braće sa svečanim zavjetima, sveukupno 1.182 brata, uključujući i novake) i to nas obvezuje da još više pažnje posvetimo trajnoj franjevačkoj i sveopćoj formaciji. Spomenuo je i svijetle i tamne strane života i rada naše braće, ali je jasno pokazao da je puno više onoga zbog čega se možemo radovati i biti ponosni. Priznao je da, s obzirom na velik broj braće, pa i mlade braće, možda nismo dovoljno prisutni u misijama, u različitim projektima Reda, ali i na tome se radi. Kad je riječ o međuprovincijalnosti, rekao je da još nismo o tome počeli ozbiljno govoriti, ali i to će polako biti potrebno, jer se situacija mijenja.

Slijedilo je kratko predstavljanje svake pojedine provincije i to tako da su dobili konkretna pitanja na koja je trebalo odgovoriti: Trenutno stanje provincije, međuprovincijanost, modeli evangelizacije, pastoral zvanja, početna i trajna formacija, svjetla i sjene provincije. Izazovi i perspektive za budućnost.

2. Razgovor s definatorima o izvješćima provincijalnih ministara

Najprije je Generalni ministar zahvalio na iskrenosti i na točnom prikazu stanja, pozitivnosti, problematike, svjetla i sjena, i osobito na spremnosti da se iz dobrog stalno prelazi na bolje. Važno je biti iskreni međusobno, jer mi se ne sastajemo da sudimo jedni drugima, nego da si uzajamno pomognemo,

a da to mognemo, valja nam biti iskreni i tražiti pomoć u onome u čemu nam drugi mogu pomoći da se vjernički susretnemo sa punom stvarnošću i da popravljamo što je potrebno, ali još više da se usudimo započinjati s novim oblicima evangelizacije.

On je osobito istaknuo dvije teme kojima treba posvetiti punu pažnju, a njemu se čini da nisu bile izričite spomenute u izvješćima provincijalnih ministara. Kako je puno puta pohodio naše provincije i smatra da prilično poznaje stvarnu situaciju, smatra da može s pravom reći da ekonomskom pitanju, financijskoj transparentnosti i duhu solidarnosti treba prilaziti odgovorno i iskreno te vidjeti što se može ispraviti i kako povećati solidarnost. A druga je napuštanje Reda. Nedostaje dublja analiza napuštanja Reda, koji su tome uzroci, osobito u početnoj formaciji. I tome je dodao kako ima dojam da suradnja na razini Konferencije nije intenzivna kako bi mogla biti, jer smo brojni i jaki i što se tiče intelektualnog, pastoralnog i ekonomskog potencijala.

Nadovezujući se na to fra Stane Zore je primijetio da bi puno više pažnje trebalo posvetiti odgovornom razlučivanju kad je riječ o primanju kandidata. Njemu se čini da tu nismo dovoljno odlučni i odgovorni. Fra Željko Tolić je zaključio da nas to potiče da na razini Konferencije i na međuprovincijskoj suradnji više radimo na području trajne i početne formacije, osobito na trajnoj formaciji formatora. Rečeno je da magistrima treba davati podršku, i provincijal i bratstvo, ali ne samo riječima nego suradnjom na svim područjima.

Fra Ernesto Siekierka, naš generalni definator, zahvalio je na otvorenosti i iskrenosti koju su provincijali pokazali u svojim izvješćima. Mnogo toga ga je dirnulo, a osobito priznanje da do sada provincijali nisu toliko govorili o međuprovincijalnosti. Sada je čas. Jer iz izvješća je očita svijest provincijala da su prošla zlatna vremena i s pitanjem međuprovincijske suradnje i solidarnosti se treba suočiti. U tome je važno razlučivanje i odvažnost, ne biti pod pritiskom logike broja. Isto tako pitanje misija ad gentes, i ono zaslužuje punu pažnju Konferencije. Na to nas je ponovno snažno potaknuo posljednji Generalni kapitul.

Time je prijedodnevni rad i završio pa su braća pošla na zajednički objed.

3. Izlaganje Generalnoga ministra

Poslijepodnevni rad je započeo molitvom, a nakon toga progovorio nam je naš generalni ministar. Izrazio je radost što je opet s nama i priznao da je i afektivno osobito povezan s braćom u našim krajevima jer je među njima imao dosta kolega na studi-

ju, a osim toga toliko je već puta bio u našim krajevima da se stvarno osjeća doma. Ovdje sažimamo njegove najvažnije misli.

Iz izvješća provincijalnih ministara već su naznačeni neki **znakovi nade**, i to ne govori radi reda nego jer je to doista tako. Opaža se da su na području vaše Konferencije, dakle u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Sloveniji, franjevci bliski narodu kao rijetko gdje drugdje, doista su fratri puka. U svojim pohodima drugim provincijama kad govorim o potrebi bliskosti s narodom, četo volim naglasiti kako u Bosni franjevce nazivaju „ujacima“, osjećaju ih članovima obitelji.

Nadalje, imate i osjećaj pripadnosti Franjevačkom redu, ponosni ste što ste franjevci. Imate puno braće dobro pripravljene intelektualno i pastoralno. Možda to i ne koristite koliko biste mogli na korist cijele Crkve i cijeloga Reda. I izdavačka djelatnost kod vas je veoma jaka. Osjećam potrebu iskreno pohvaliti vaš rad s FSR-om i s Framom, i inače su pastoralni žar i revnost očit. Brojni ste, imate i dobar prosjek mladih i ohrabrujuću srednju dob braće. Tajništvo Konferencije je vrlo učinkovito u prevođenju i izdavanju svih dokumenata Reda, a i braća u Sloveniji, premda ih je malo, čine to s istom velikodušnošću.

Uza sve ove, i još mnoge nespomenute pozitivnosti, ima i onoga na što treba upozoriti kako biste napredovali. Prije svega i kod vas se osjeća snažan individualizam, a to je i opasna bolest koja nagrizala cijeli naš Red. Kod vas je u tom smislu situacija još opasnija zbog samačkih župa. Uz svu potrebu župskog pastora, ipak mi se čini da ste malo previše usredišteni u župskom pastoralu. Ne kažem da to ne valja, nego da je malo previše.

Brojni ste, ali mi se čini da je **vaša nazočnost u misijama nesrazmjerna** vašemu broju. To je i vaš Predsjednik Konferencije istaknuo i obećao da ćete malo više raditi na promicanju misijske dimenzije u formaciji braće. Dobro poznam vašu situaciju i mogu reći da se i stil života braće pomalo **posvjetovnjačuje**, i ne može se reći da se posvuda zamjećuje franjevačka malenost i skromnost. Tu je i **ekonomska neovisnost**, a ona ne ide na ruku transparentnosti i solidarnosti.

Iako imate relativno puno braće u početnoj formaciji, ipak me počinje zabrinjavati **opadanje broja zvanja** i sve češća **napuštanja Reda**. Godine 2006. imali ste 117 braće s privremenim zavjetima, a 2010. ste ih imali samo 90. To je još uvijek dobar broj u usporedbi s drugima, ali to za vas treba biti izazov da se ozbiljno i odgovorno upitate što učiniti da osvijetlite početnu i trajnu formaciju. Nemate previše izlaza iz Reda, ponosni ste što ste franjevci, pa možda

i to utječe na ustrajnost u zvanju. Drugdje izlaze da budu župnici, a kod vas to nije tako naglašeno. No, imali ste i dosta izlazaka. Time se trebate, zajedno s formatorima, ozbiljno pozabaviti.

Rekao je još nekoliko stvari i naglasio da je to samo zato da nas ohrabri i potakne da budemo odgovorniji za našu budućnost, a izrazio je spremnost da nam, zajedno sa Generalnom upravom, pomogne u čemu god ga zamolimo.

Naš Generalni kapitul je naglasio potrebu oživljavanja karizme. Ne treba se posvetiti samo preustroju struktura, treba autentično živjeti našu karizmu. Ne biti samo upravitelji povjerenoga, ne brinuti se samo kako izići na kraj sa opadanjem broja braće, nego usuditi se biti i graditelji nove budućnosti. Prije nego se posvetimo obnovi struktura, treba se otvoreno suočiti sa znakovima vremena i mjesta kako bi se mogli pronaći pravi odgovori i prava rješenja.

Tražim i molim vas da se odvažno i odgovorno suočite s tri stupa posvećenoga života, kako je to nedavno i Papa zamolio više redovničke poglavare.

1. Duhovnost. Trebamo imati na umu što nam kaže VC 77. „*Posvećene osobe, naime, imaju zadaću i među nekršćanima uprisutniti Krista koji je čist, siromašan, poslušan, koji se moli i koji je misionar*“. Što se više živi s Kristom i u Kristu, to ćemo više biti u službi bližnjih. Smatram hitnim oživljavanje duhovnosti. Boga učiniti središtem svoga života, osobito njegujući osobnu i zajedničku molitvu. Biti ljudi molitve. Oživljavanje duhovnosti, ukorijenjene u moljenoj Božjoj riječi (usp. Verbum Domini 83). Kako Crkva tako i Red govore o molitvenom čitanju Riječi. To je važno i za naš rad s vjernicima laicima. Podsjećam da Nalog 11 našega Kapitula traži da oživimo molitveno čitanje Božje riječi.

Važno je puno više pažnje posvetiti odgoju u vjeri. Generalni kapitul nas je upozorio i potaknuo da budemo pažljivi kako ne bismo bili u krizi vjere (Dokument Kapitula PdV 12). Velika i prava kriza Reda nije prije svega u opadanju broja braće, nego **u krizi vjere**. Smatram važnim odgoj u vjeri, kako u početnoj tako i u trajnoj formaciji. Bez autentične duhovnosti sve drugo znači sijati u pustinji.

2. Drugi stup je bratski život. Za nas franjevce to je **neodjeljivo od malenosti**. To dvoje ide zajedno. Bratski život nas čini ikonom Presvetoga Trojstva, a malenost ikonom Krista. Osobito naglašavam da treba pripaziti na izgrađivanje bratstva ad intra – učiniti ga ljudskim i humanizirajućim. Oživjeti ljudsku dimenziju i **vrijednosti**: otmjenost, finoću, srdačnost, iskrenost, dobrohotnost, jednostavnost, pristupačnost i umijeće radovanja u uspjehu

s drugima. Jednako tako više njegovati logiku dara, i međusobno i s narodom. Rasti u raspoloženju grauitas, da ne budemo koristoljubivi. Počevši od jednostavne stvari da imamo vremena biti zajedno na rekreaciji.

Logika dara – to treba biti oznaka našega bratškoga života. Bratstvo treba njegovati zajedništvo (usp. GGKK 32 – 34). To jest ideal, ali treba ga imati stalno pred očima. Ima, nažalost, i nepravdi u našim bratstvima.

3. Treći stup je **zajedništvo srdaca** – ljubeći se uzajamno. Brinuti se jedni za druge, čuvari smo jedni drugih pa ne smijemo zaboraviti ni **dragocjenost bratskog opominjanja i ispravljanja**.

Valja nam stalno jačati međusobnu komunikaciju (usp. PdV 27). Bez nje nema bratstva. Treba u tome slijediti metodologiju Emausa.

Bratstvo ad extra – prije svega s drugim ograncima I. Reda. Svakako ne zaboraviti njegovanje bratstva među braćom vaših provincija i u tom smjeru trebate **poduzeti nešto konkretno**. Ne mislim na spajanje, nego na veću suradnju na području početne i trajne formacije. Možda početi misliti na **zajedničke novicijate** (na početku možda na dva mjesta). Zašto ne misliti na **zajedničku trajnu formaciju gvardijana, ekonoma, župnika, i sl.** Isto tako važno je da više razmišljate o mogućnostima novih oblika evangelizacije na razini Konferencije.

Kratko je spomenuo neke stvari koje se čine važnima da se o njima razgovara i da se traži način kako ih još više oživjeti u provincijama:

- njegovati **minoritas**, malenost – biti pažljiv na stil života i ponašanja;
- pripaziti na **transparentnost** i međusobnu **solidarnost**, ali i na **odgovornost** da se živi od svoga rada;
- možda imate i praznih prostora s kojima biste trebali odgovornije postupati;
- **misijska dimenzija**. Treba biti oslonjena na snažno iskustvo Boga, na malenost i na suradnju s laicima (usp. PdV 12);
- **župni pastoral**. To je vaša specifičnost. Bilo bi dobro proučiti dokument o franjevačkom stilu rada na župama. U tom smislu ističe **5 dimenzija** koje su karakteristične za franjevački stil služenja u župama: **1. Ustrajan i živ odnos s Riječju; 2. Snažna briga za zdravi liturgijski život u župi; 3. Njegovanje zajedništva i bratstva u radu, ekipni rad i iskrena suradnja s vjernicima laicima, napose s FSR-om i Framom; 4. Diakonia – malenost; 5. Snažno njegovanje misijske dimenzije i u vjernicima laicima.**

Spomenuo je i **tri opasnosti** koje ometaju franjevački stil rada u župama:

1. Stabilitas i uhodanost. Poistovjetiti stil našega rada s radom dijecezanskih svećenika. Naš franjevački stil mora imati svoju specifičnost, dati nešto novo, osobito u suradnji s laicima; **2. Individualizam** – razdijeljenost u planiranju i u djelovanju; **3. Relativizam, odnosno minimalizam.** Franjevac uvijek i u svakom djelovanju treba gorjeti i izgarati.

Da bi se ta tri stupa stalno gradila i jačala važno je punu brigu posvetiti trajnoj i početnoj **formaciji**, jer je ona humus za ta tri stupa. Što treba osobito istaknuti?

- Potrebno je ozbiljno i odgovorno razlučivanje u primanju kandidata i u cijeloj početnoj formaciji. Ne smijemo biti ovisnici o broju i učinkovitosti. Odlučno i odgovorno odlučivanje.
- Ozbiljna osobna pratnja odgajnika.
- Pripremljenost odgojitelja. Nije dovoljno imati samo studijsku titulu, važno je da budu pravi franjevci. Treba ih pažljivo birati i osposobiti ih za tu službu. Imamo master za odgojitelje na Antonianumu u Rimu. To treba iskoristiti.
- Pojačati formaciju u misijskoj dimenziji, misije inter i ad gentes. Stoga i naša formacija treba biti zahtjevnija, samo radikalnost obećava.
- Više brige posvetiti njegovanju zvanja braće laika. Bratstvo je osiromašeno bez braće laika.
- Više paziti na sastav formativne zajednice.
- Povećati brigu za intelektualnu pripremljenost novih snaga. Vi imate slavnu tradiciju (Balić, Melada i mnogi drugi). Poticati veću suradnju među vašim profesorima, imate ih dosta i vrlo su kvalificirani, samo trebaju naučiti više surađivati na korist Reda i Crkve.
- Brinuti se za pastoral zvanja i ne oslanjati se samo na mala sjemeništa. Tražiti nove izvore zvanja.
- Tražiti nove evangelizatorske nazočnosti i oblike. Možda premisliti i preustrojiti tradicionalne oblike.
- Dovođenje na pravu mjeru – ne samo što se tiče gašenja ili smanjivanja prisutnosti, nego i mijenjanje stil rada i tražiti nove oblike evangelizacije.

Nakon toga je istaknuo **nekoliko izazova** koje vidi pred našom Konferencijom:

- Inzistirati na znakovitosti naše prisutnosti i djelovanja. Veliki je izazov izoštravanja vlastitoga franjevačkoga identiteta.
- Naći načina da sva pojedina braća u bratstvima i pojedinačno provjere stil života i djelovanja u smislu ona tri stupa na kojima treba graditi.
- Više njegovati itineranciju, jer smo punici i pridošlice na ovome svijetu. Imate i pomagalo za trajnu formaciju o 4. poglavlju GGKK. Ako to još niste preveli, to bi trebalo prevesti.

- Kvalitetna formacija za ovaj čas. U tome mogu pomoći različita pomagala koja je Red pripremio i koja ste, dobrim dijelom, i vi preveli.
- Smatram važnim više koristiti blagodati iskustva Asiza i franjevačkih mjesta, Svete Zemlje i sl. Osobito za one koji slave 20, 25, 30, 35, 40 godina života u zavjetima.
- Promicati interprovincijalnost, napose na području trajne i početne formacije.
- Smatram osobitim izazovom za vas da radite na tom da osnujete međuprovincijsku kuću za neke nove oblike evangelizacije, koji su sada osobito potrebni i u vašoj situaciji.
- Više upoznavati, proučavati, meditirati i ostvarivati naše GGKK.
- Manjak braće laika, to je također izazov. Razmišljati kako obogatiti franjevačku karizmu kod vas i većim brojem kvalitetne braće laika.

Predsjednik Konferencije je zahvalio generalnom ministru na iskrenom, brižnom i bratskom govoru u kojemu je odao priznanje za toliko lijepih stvari koje se već rade, ali je isto tako očinski upozorio na nedostatke i na opasnosti koje ugrožavaju istinitost naše franjevačke karizme. Osobito je korisno što je vrlo konkretno ukazao na neke izazove i mogućnosti koje su pred nama i s kojima se valja suočiti, želimo li graditi budućnost.

Provincijalni ministri su na neka zapažanja Generalnog ministra dali svoja razjašnjenja, kako bi se stvarnost još bolje razumjela, ali su priznali da su generalova analiza, izazovi i prijedlozi posve pogođeni.

Poslije iskrenog i plodnog dijaloga odlučeno je da se na temelju svega do sada rečenoga (izvješća gen. ministra, predsjednika Konferencije, pojedinih provincijalnih ministara i generalnih defnitora) mogu formulirati neka konkretna pitanja i tematike o kojima će se razgovarati u radnim grupama, kako bi se onda mogli izvući određeni prijedlozi i zaključci s ovog radnog susreta.

Nakon toga sva su braća imala prilike razgledati znamenitosti Splita, a svečanu Večernju, u zajedništvu s braćom iz samostana, u kapelici središnjeg samostana Provincije Presvetoga Otkupitelja predvodio je dopredsjednik Konferencije, fra Lovro Gavran. Poslije toga braća su večerala s bratstvom samostana na Dobrom.

Srijeda, 21. rujna 2011. godine

Jutarnju molitvu i euharistijsko slavlje predslavio je fra Ernesto Siekierka, generalni defnitor za slavonske provincije.

Slijedio je rad u grupama, a bilo je dovoljno vremena za taj rad, tako da su se i rezultati rada mo-

gli vidjeti u izvješćima pojedinih grupa od kojih je grupa koordinatora napravila sintezu o kojoj se je raspravljalo u plenumu. Poslije bratskoga dijaloga grupa koordinatora je dobila zadatak da predloži konačnu formulaciju prijedloga koje će trebati izglasati.

Nakon rada po grupama i rada u plenumu, svi sudionici su se uputili u franjevački samostan na Poljudu gdje su pogledati i upoznali rad Franjevačkog instituta za kulturu mira čiji je ravnatelj fra Mijo Džolan, dugogodišnji član naše Konferencije. Slijedila je Večernja u crkvi sv. Ante, zatim bratska večera u drevnoj blagovaonici samostana. Brižan i velikodušan domaćin bio je fra Josip Sopta, provincijalni ministar provincije sv. Jeronima kojoj pripada poljudski samostan, s mjesnim bratstvom.

Četvrtak, 22. rujna 2011.

Završno euharistijsko slavlje predslavio je generalni ministar koji je u homiliji ohrabrio braću da, poput sv. Franje, danas životom i djelom izgrađuju Crkvu Kristovu.

Nakon toga prišlo se izglasavanju prijedloga koje ovdje donosimo u cijelosti.

Za vrijeme susreta gen. ministra fra José Rodrígueza Carballa i njegova defnitorija s Južnoslavenskom konferencijom provincijalnih ministara OFM (dalje: JKPMOFM) koji je bio u Splitu od 19. do 22. rujna 2011. godine, razgovaralo se o sadašnjem stanju života i poslanja braće na području Konferencije. Nakon duboke analize i iskrenog bratskog razgovora došlo se je do slijedećih prijedloga:

1. Konkretni koraci na razini međuprovincijske suradnje među provincijama JKPMOFM, osobito što se tiče Generalne kurije i provincije sv. Jeronima iz Zadra:

A) Generalna kurija

- JKPMOFM će surađivati na području osoblja (za kuće ovisne o generalnom ministru i za misije) i na ekonomskom području (Fond Tajništva za formaciju i studije i stipendije za studij).

B) Među provincijama

- Neka JKPMOFM jednom na godinu organizira susret provincijalnih ministara i njihovih defnitorija da razmišljaju o interprovincijalnosti, i da programiraju formativni susret za gvardijane i ekonomice (uz prisutnost stručnjaka).

C) Provincija sv. Jeronima (Zadar)

- Postupak proučavanja suradnje sa provincijom sv. Jeronima iz Zadra treba započeti sama ta provincija.

- Imajući na umu da će ta provincija imati svoj provincijski kapitul u godini 2012., već od sada se traži da glavna tema Kapitula bude sadašnjost i budućnost provincije, označujući koje su joj prisutnosti važne i treba ih nastaviti, a koje bi se mogle zatvoriti.

- Nakon toga proučavanja neka provincija predstavi JKPMOFM konkretan prijedlog suradnje.

2. Promjene koje nužno treba učiniti u početnoj i trajnoj formaciji vodeći računa o sadašnjoj situaciji

- Neka provincijalni ministri JKPMOFM, poštujući pluralnost jedinica koje ju sačinjavaju, vodeće računa o dobru naših odgajnika, tijekom slijedećih dviju godina, zajedno sa formatorima, prouče mogućnost ostvarenja zajedničkih novicijata.

- Jednom godišnje neka provincijalni ministri susretu sve formatore da rasprave koji su problemi i izazovi mladih odgajnika i kako na njih odgovoriti.

- Neka provincijalni ministri 2012. ili 2013. godine pripreme kapitul braće privremenih zavjeta i neka pozovu gen. ministra i gen. tajnika za formaciju i studije.

- Neka provincijalni ministri JKPMOFM promiču stvaranje centra franjevačkih studija, po mogućnosti zajedno s cijelom franjevačkom obitelji.

- Neka provincijalni ministri koriste mogućnost koju pruža Master za formatore (PUA – Rim) za dobru pripremu magistara.

3. Inicijative koje treba poduzeti da se promiču novi oblici evangelizacije

- JKPMOFM, po svom predsjedniku ili njegovu delegatu, neka sudjeluje na susretima ili seminarima o novim oblicima evangelizacije što ih naš Red organizira.

- JKPMOFM neka ozbiljno poruči mogućnost novih oblika evangelizacije da ima kriterije u svijetlu naloga Generalnoga kapitula 2009. godine (usp. Naloz 13 i 20).

- Na sljedećem susretu UFME jedna od glavnih tema bit će novi oblici evangelizacije. Neka provincijalni ministri JKPMOFM pripreme vlastite specifične prijedloge za naše područje.

- Budući da je naš Red misijski, treba pojačati misijsku dimenziju u početnoj formaciji (usp. Nalog 17 Generalnoga kapitula 2009. godine).

4. Opredjeljenja koja treba prihvatiti da se izbjegne da braća žive kao samci

Budući da su naše GGKK veoma jasne u zahtjevanju da braća žive u bratstvu, predlažu se dva rješenja:

- već sada ozbiljno tražiti kako zatvoriti prisutnosti gdje su braća sama i neke druge prisutnosti;

- odgajati braću koja žive sama da bi trebali živjeti i raditi u bratstvu i tako posluživati povjerene im župe.

Završetak radnog dijela susreta

Fra Željko Tolić, predsjednik Konferencije i domaćin susreta, zahvalio je svim sudionicima radnog susreta, osobito generalnom ministru i našem generalnom definatoru fra Ernestu Siekierki, koji je itekako pomogao u organiziranju susreta. Zamolio je i naše goste da izreknu svoje dojmove o susretu.

Svi su oni izrazili radost i zahvalnost što su mogli sudjelovati na ovom susretu. Ozračje je bilo bratsko, iskreno i radno. Osjetili su se domaćima među braćom. Smatraju da je i rad bio plodan i nadaju se da će tako biti i s preuzetim obvezama. Neki su istakli kako su sada bolje razumjeli cijelu našu situaciju te su zamolili da čuvamo i neke svoje specifičnosti koje su obogaćenje za cijeli Red. Naglasili su da je susret bio vrlo dobro pripremljen, radno ozračje dobro, razgovor iskren. Svjesni su da nije lako ostvariti sve što se zacrta i zaključi, ali važno je ne odustati, započinjati uvijek iznova.

Na kraju je i Generalni ministar rekao da se slaže s onim što su izrekli generalni definatori, a osobito mu je drago da je razgovor bio bratski i iskren te se provincijalni ministri nisu bojali podijeliti s njima i svoje muke i teškoće. To je put da napredujemo. Veliki su zadaci koji su postavljeni. Naglasio je da mu je uvijek drago doći u ove krajeve jer doživljava da uvijek dolazi braći i prijateljima.

Zahvalio je na radosnom i bratskom prijemu, a cijeli susret bio je pravo slavlje bratstva. Postignut je cilj susreta: bolje uzajamno poznavanje, podijeliti život i poslanje i pružiti neke perspektive. Imate puno mogućnosti, Gospodin vas blagoslivlje zvanjima, ali to sve traži i veliku odgovornost prema odgajanicima, prema sebi, istinitosti karizme, prema Redu i prema vašem narodu.

Zamolio je provincijalne ministre da nastave zajedno razmišljati o životu i poslanju braće, da unutar Konferencije stvore grupe koje razmišljaju (profesore, odgojitelje) i grupe ostvaritelja domišljenoga. **Zamolio je da ne budemo upravitelji propadanja i nestajanja, nego graditelji nade.** Trebamo u tome biti odvažni i u njemu i u definatoriju ćemo imati podršku i pomoć. Red nam je zahvalan za veliku povijest, ne samo s narodom nego i s Redom, jer su hr-

vatski i slovenski franjevci puno učinili i za cijeli Red i Crkvu. Spomenuo je fra Dominika Mandića i gradnju Generalne kurije, fra Karla Balića i Škotističku komisiju, Papinsku Marijansku akademiju, zasluge hrvatskih franjevaca za Svetu Zemlju, itd.

Kao vjerni sinovi Crkve, svi sudionici su pohodili splitskog nadbiskupa dr. Marina Barišića koji ih je upoznao sa stanjem u metropoliji, a našao je i riječi pohvale i zahvalnosti za život i pastoralno djelovanje franjevaca u nadbiskupiji

Kod bratskog stola je generalni ministar zahvalio svima, napose gvardijanu i braći iz bratstva koji su ovih dana sve bratski posluživali. I provincijalni ministri su zahvalili fra Željku Toliću i svojoj braći u samostanu na gostoprimstvu, kao i fra Josipu Sopti za gostoprimstvo u samostanu na Poljudu. Posebno su zahvalili fra Frani Doljaninu za njegovu uslužnost i pomoć u svemu što je trebalo.

Fra Nikola Vukoja, tajnik

SUSRET PROVINCIJALA I DEFINITORIJA IZ ŠEST PROVINCIJA JUŽNOSL. KONFERENCIJE PROVINCIJALNIH MINISTARA OFM U MEĐUGORJU

Međugorje, 1. prosinca 2011. (fra M. Šteko) - U Međugorju je prvi put održan susret provincijskih uprava iz šest provincija Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara OFM. Za vrijeme susreta, pod predsjedanjem provincijala domaćina dr. fra Ivana Sesara, sudionici su upoznali načine rada pojedinih uprava te izmijenili iskustva. Dr. fra Nikola Vukoja, tajnik konferencije, održao je prigodno predavanje i dao prijedloge za daljnji rad.

Prvog dana susreta, svi su sudionici sudjelovali na večernjemu molitvenom programu i euharistijskom slavlju u župnoj crkvi sv. Jakova, na kome je propovijedao fra Nikola Vukoja. Drugoga dana su-

sreta, radeći u skupinama, sudionici su razgovarali o inicijativama za podizanje kvalitete bratskoga života i poslanja u provincijama, osobito o međuprovincijskoj suradnji i solidarnosti.

Na kraju, poslije rada u skupinama i rasprave u plenumu, sudionici su formulirali i neke konkretne prijedloge i zaključke u cilju podizanja kvalitete života i poslanja oko 1250 franjevaca na ovim prostorima (Slovenija, Hrvatska, BiH), koje će radna tijela pojedinih provincija i konferencija ostvarivati. Susret je bio i plodan i važan, jer su svi sudionici predložili da se po potrebi ovakvi susreti održavaju svake godine.

Zapisnik susreta provincijala i defnitorija šest provincija JKPMOFM u Međugorju

Međugorje, 1. 12. 2011. – Sukladno zaključku sa susreta generalnoga ministra i generalnoga defnitorija s provincijalnim ministrima Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara OFM, održanog u Splitu od 19. – 22. rujna 2011. godine, održan je u Međugorju, 30. 11. i 1. 12. 2011. godine, radni susret provincijalnih ministara i svih šest provincijskih defnitorija.

Domaćin susreta bila je Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM i bratstvo iz Međugorja. Susret je započeo molitvom Srednjeg časa i zazivom Duha Svetoga. Sve prisutne je pozdravio međugorski župnik fra Petar Vlašić koji im je rekao najvažnije podatke o radu braće u svetištu i rekao da će ova godina biti rekordna u mnogim pogledima. Izrazio je radost da se susret održava upravo u Međugorju, koje je na neki način postalo mjesto tolikih važnih događanja, pa je dobro da se i ovako važan franjevački susret događa ovdje.

Zatim je fra Lovro Gavran, dopredsjednik JKPMOFM, kratko pojasnio zašto ovaj susret i koji mu je cilj. Upoznao je sudionike s dnevnim redom i zadacima koje valja odraditi.

Fra Nikola Vukoja, tajnik JKPMOFM, izložio je najvažnije točke i smjernice pomagala Generalnoga defnitorija, koje je nedavno tiskano i na hrvatskom jeziku pa su ga sva braća imala u rukama, kako bi to – zajedno sa zaključcima iz Splita – bio i materijal za rad u skupinama i za donošenje određenih prijedloga za snažniju međuprovincijsku suradnju i solidarnost.

Najprije je kratko podsjetio provincijske defnitorije na neke vidike njihove službe u vlastitim provincijama, a onda i na odgovornost za franjevački život i poslanje u našoj Konferenciji i u cijelom svijetu. Istaknuo je da je danas veoma važno da defnitoriji imaju na umu da njihovo služenje provincijskom i sveopćem bratstvu ne traje samo za vrijeme defnitorijalnih sjednica, nego je to trajna služba s punim radnim vremenom.

Nakon toga sažeo je nastojanja Reda kroz zadnjih desetak godina. Red nastoji ozbiljno razmišljati i tražiti najbolje načine kako danas autentično i vjerno živjeti franjevačku karizmu i sve što su franjevci zavjetovanjem obećali. Da se to mogne, potrebno je odvažno i razborito provjeriti i vidjeti možemo li to činiti uz sve one poslove, obveze i mjesta u kojima braća žive i evangeliziraju. Pogotovo ako se ima na umu da u svim jedinicama Franjevačkoga reda broj braće opada, prosječna dob se sve više diže, a dolaze i novi oblici evangelizacije.

Uz ozbiljno, odgovorno i odvažno nastojanje da se promotri kako dovesti do prave mjere naše aktivnosti i kako ih preustrojiti na osobnoj, mjesnoj i provincijskoj razini, nužna je i jača međuprovincijska suradnja i solidarnost i njegovanje duha pripadnosti Redu i odgovornosti sve braće za cijeli Red.

U svom izlaganju spomenuo je i dosta konkretnih mogućnosti suradnje i solidarnosti, napose na području početne i trajne formacije, na području evangelizacije i evangeliziranja kulture, a kao pomoć za rad u skupinama pružio je sudionicima dosta ideja i prijedloga koji mogu biti polazište za taj rad.

U bratskom dijalogu bila je mogućnost da se neke ideje rasvijetle i bar malo dorade. Ostalo će biti moguće promisliti i doraditi u radu po skupinama koji je predviđen.

Nakon toga braća su imala priliku slaviti sakrament pomirenja, moliti i predmoliti sv. krunicu s hodočasnici u crkvi. Večernju sv. misu predslavio je, u zajedništvu sa svim sudionicima susreta, fra Lovro Gavran, dopredsjednik Konferencije, a homiliju je imao fra Nikola Vukoja, tajnik.

Ovdje donosimo sažetak rasprave i formulirane prijedloge koji će biti poslani svim provincijskim defnitorijima i JKPMOFM da o njihovoj provedbi, o načinu i vremenu mognu odlučiti.

- a) Sve skupine su izrazile spremnost da podrže sve inicijative i projekte koji promiču i jačaju **međuprovincijsku suradnju i solidarnost** u svim dimenzijama života i poslanja braće.
- b) Sve tri skupine predlažu da se što prije organiziraju **formativni susreti za gvardijane i ekonomе**. Treba promisliti kako to učiniti da bude učinkovito i kvalitetno. Izglasani prijedlog je da to bude najprije samo za nove gvardijane, ali valja imati na umu da je to potrebno za sve. Način kako i gdje to organizirati povjerava se JKPMOFM da to ostvari po Međuprovincijskom tajništvu za formaciju i studije.
- c) **Osnivanje instituta ili centra za franjevaštvo**. O tome se već neko vrijeme govori i svi sudionici su svjesni da nam je to potrebno, pogotovo ako imamo na umu i potrebe cijele Franjevačke obitelji u našim krajevima. Već je prije fra Lovro Gavran pokrenuo tu inicijativu i rekao da je Franjevačka teologija u Sarajevu, koja već ima određene strukture, profesorski kadar i logistiku, spremna biti nosilac ostvarivanja te inicijative. O tome je bilo razgovora i na VFZ-u, ali zbog nedovoljno jasnih činjenica to nije odmah usvojeno.

Fra Bože Vuleta je spomenuo i drugu mogućnost. Naime, Franjevački institut za kulturu mira isto tako može preuzeti organizaciju toga projekta. U sklopu Instituta već je dosta toga napravljeno u promicanju franjevačke teologije i duhovnosti i moglo bi se još više.

Na kraju je zaključeno kako je potrebno izraditi precizan elaborat toga zajedničkoga projekta na razini VFZ-a. Važno je animirati cijelu Franjevačku obitelj i dobro izraditi projekte i financijsku konstrukciju. To se povjerava VFZ-u, Franjevačkoj teologiji u Sarajevu i Franjevačkom institutu za kulturu mira.

d) Zajedničke duhovne vježbe. O tome se dosta razgovaralo i na kraju je predloženo da se počne s tim da svaka provincija objavi i u drugim provincijama kada i gdje ima duhovne vježbe na koje poziva i braću iz svih naših provincija. Smatra se uputnim da takve duhovne vježbe budu s franjevačkom tematikom. S tim se već može početi već ove godine, a onda će se vidjeti što se tu može i više učiniti.

e) Suradnja i solidarnost s provincijom sv. Jeronima (Zadar). O tome se razgovaralo u svim skupinama. Iz dugog razgovora o tome u plenumu bilo je jasno da su svi sudionici to ozbiljno i bratski shvatili i da su svi spremni solidarno pomoći. Ipak ima nekih nejasnoća pa nije moguće donijeti konkretnu odluku. Naime, nije još uvijek jasno što bi to bila prava pomoć (dati samo nekoliko braće, pomoći u promicanju zvanja, privremeno preuzeti neke samostane, itd.), iako se na prvi pogled čini da bi bilo najjednostavnije da svi dadnu nekolicinu braće koja bi pomogla da Provincija može izdržati još neko vrijeme. Ipak je na kraju prevladalo mišljenje da je dobar zaključak iz Splita, koji kaže da će skori Provincijski kapitul u Zadru dobro razmisliti o situaciji i izići s konkretnim prijedlogom:

koju i kakvu pomoć očekuju. Tada će biti moguće donijeti ispravne odluke.

f) Osjeća se potreba osnivanje kuće gdje bi mogli svi zajedno pružiti **pomoć ovisnicima** kojih ima i u našim bratstvima. To je dobar prijedlog i za njegovo rješavanje trebat će imati više podataka (planiraju li to neke provincije, biskupije; imamo li osoblje koje bi to mogli kvalitetno činiti, itd.). U svakom slučaju taj problem treba i dalje promišljati i zajednički za njega tražiti rješenje.

g) Zajednička kuća za „moratorij“. – To je preporuka i našega Generalnoga kapitula 2009. godine, a mi to osjećamo jer ima braće koja osjećaju da su se „istrošili“ i treba im predah za razlučivanje i duhovno osvježanje. Tomu će trebati posvetiti puno više pažnje i što prije izići s rješenjem.

h) Susret braće s privremenim zavjetima. To je i želja našega generalnoga ministra, a i sami osjećamo potrebu da takvim susretima potičemo međusobno upoznavanje i osjećaj pripadnosti Redu.

i) Formativni susret za braću do 10 godina svećanih zavjeta. I za to treba zadužiti Međuprovincijsko tajništvo za formaciju i studije.

j) Budući da je sve manje novaka i u našim provincijama treba početi razmišljati i o **zajedničkom novicijatu**, na jednom ili dva mjesta, kako bi se novicijatski program mogao kvalitetnije ostvarivati. Možda za početak imati barem jedan mjesec zajedničkog intenzivnog programa za sve naše novake na jednom mjestu.

k) Svi sudionici su se složili da su potrebni i ovakvi susreti defnitorija naših provincija (po mogućnosti jednom godišnje), ali treba ih bolje pripremiti i moraju trajati barem puna dva dana.

Sve te prijedloge razmotrit će i provincijski defnitoriji svih šest provincija, kako bi se mogli zajednički i ostvarivati.

Fra Nikola Vukoja, tajnik

OTVORENA MREŽNA STRANICA KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH

Sarajevo, 12. rujna 2011. (IKA) - Mrežna stranica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH otvorena je u ponedjeljak 12. rujna. Stranicu je otvorio apostolski nuncij u BiH Alessandro D'Erizzo, a dostupna je na adresi: **www.redovnistvo.ba**.

Stranicu je kreirao dizajner Davor Erceg iz studija Creative 24/7 d.o.o. iz Sarajeva, a idejno osmislila s. Jadranka Obućina, tajnica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH, uz suradnju s. Ivanke Mihaljević, predsjednice KVRPP BiH.

Mrežnom stranicom konferencija želi približiti život i djelovanje redovničkih zajednica u Bosni i Hercegovini kao i dostupnost informacija o radu Konferencije.

XXVII. REDOVNIČKI DANI U HRVATSKOJ

Zagreb, Split, 17. rujna 2011. (redovnici.hr) - U organizaciji Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara u franjevačkom samostanu u zagrebačkoj Dubravi, a istovremeno i u dominikanskom samostanu u Splitu od 16. do 17. rujna održani su 27. redovnički dani na temu *Redovnici, jeste li sretni?!* Dani s istovjetnim programom i predavanjima održavani su u naša dva najveća grada kako bi se omogućilo sudjelovanje što većeg broja redovnika i redovnica.

Zagreb

Program Redovničkih dana u Zagrebu otvorio je predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara fra Ivan Paponja, TOR i gvardijan franjevačkog samostana fra Draženko Tomić. Radni dio modelirali su s. Vijaneja Kustura i fra Anto Gavrić, OP. Euharistijsko slavlje predvodio je provincijal Hrvatske dominikanske provincije fra Anto Gavrić koji je u duhu teme Redovnih dana, posvijestio na važnost radosti u svakodnevnom redovničkom životu, tj. na radost koja se očituje u malim stvarima u kontaktu s Bogom, samim sobom, redovničkom zajednicom, te vanjskim svijetom.

Redovničke dane u Zagrebu zaključio je fr. Anto Gavrić, OP, dominikanski provincijal i predsjednik Povjerenstva za evangelizaciju pri Konferenciji viših redovničkih poglavara. Podsjetio je kako bi sreća bi trebala biti u središtu naše duhovnosti. Otkriti radost Evanđelja i naviještati drugima svojim životom i svojim radom do smrti jer tako nasljeđujemo utemeljitelje naših zajednica, kongregacija, družbi i redova.

Split

Pozdravivši nazočne, njih oko 150, i otvarajući rad, predsjednica HUVRP-a s. Maria – Ana Kustura izrazila je nadu da će skup sve osvježiti i ohrabriti u svjedočkom životu kako bi se na radosnim licima redovnika i redovnica još više otkrivalo lice Gospodnje. Nazočne je uime domaćina pozdravio dominikanac o. Iko

Mateljan, koji je izrazio nadu da će Dani oživjeti njihov kršćanski i redovnički identitet te vjeru u Boga.

Upućujući prigodnu riječ okupljenima, splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić zahvalio je redovnicima za njihovo svjedočenje u Crkvi i domovini, a na poseban način u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. Govoreći o temi Dana, rekao je da je aktualna, ali i da bi pitanje: "Redovnici, jeste li sretni?" trebalo možda evanđeoski preformulirati u pitanje "Redovnici, jeste li blaženi?" Sreća današnjega čovjeka je vrlo egoistična. Ona je ono što čovjek želi osigurati sam za sebe u ovom trenutku. To je sreća trenutka, ona nema niti prošlosti niti budućnosti. A naša vjernička sreća ima i memoriju i proroštvo, kazao je nadbiskup te nastavio: Isus u evanđeljima, govoreći o čovjekovu ostvarenju i sreći, govori uvijek u pojmovima "blago" i "blaženi". Prijepodnevni dio programa završio je misnim slavljem koje je u crkvi sv. Dominika predvodio nadbiskup Barišić.

Završnu je riječ drugoga dana Dana uputila predsjednica HUVRP-a s. Maria–Ana Kustura. Zahvalivši domaćinima dominikancima i voditelju programa o. Iki Mateljanu, predavačima i onima koji su osmislili cjeloviti program (s. Vijaneji Kustura i tajnici Unije s. Aniti Strujić) te splitsko-makarskom nadbiskupu Marinu Barišiću i provincijalu dominikanaca o. Anti Gavriću, s. Kustura je izrazila nadu da je tijekom programa svatko sebi odgovorio na postavljeno pitanje: „Brate i sestro jesi li sretan, jesi li sretna“?

MEĐUPROVINCIJSKI SUSRET NOVAKA

U Sloveniji su se susreli novaci Južnoslavenske konferencije OFM

Nazarje, 28. rujna 2011. Ovogodišnji susret novaka Južnoslavenske konferencije (Republika Slovenija, Republika Hrvatska, Bosna i Hercegovina) održan je u Sloveniji točnije u Nazarju od 22. do 25. rujna. Na susretu su sudjelovali Novicijat Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM (Humac), Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (Trsat), Novicijat Franjevačke provincije Pre-

svetog Otkupitelja (Visovac), Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrene (Livno- Gorica) i domaćin Novicijat franjevačke provincije sv. Križa (Frančiškanski novicijat Frančiškanske provincije sv. Križa (Sveta Gora). Novake su u Nazarju dočekali i dobrodošlicu im zažaljeli meštar u novicijatu na Svetoj Gori fra Zdravko Jakop te domeštar i gvardijan samostana na Svetoj Gori fra Bogdan Knavs. Oni su organizirali i vodili ovogodišnji međuprovincijski susret novaka.

U četiri dana, koliko je trajao susret, novaci su po-

sjetili mnoga mjesta i zanimljive lokacije u Sloveniji. Drugog dana susreta posjetili su jezero u Bohinju koje je ujedno površinom najveće slovensko jezero te razgledali crkvicu sv. Ivana Krstitelja. Zatim su posjetili jezero u Bledu i otočić na jezeru na kojem se nalazi crkva Marije Kraljice znamenita po zvonu želja. U Bledu su novaci također kušali bledsku kremšnitu. Nakon Bleda posjetili su slovensko narodno marijansko svetište u Brezju i baziliku Marije Pomoćnice koju je 1996. posvetio Sveti Otac papa Ivan Pavao II. te obišli muzej jaslica.

Sljedeće odredište bila je Ljubljana u kojoj su novaci proveli cijelo popodne, do kasnih večernjih sati. Najprije su posjetili crkvu sv. Franje u Šiški te samostan i pastoralni centar sv. Ante u Viču. Zatim su se žičarom popeli na stari grad i vidikovac. Spuštivši se s vidikovca posjetili su središnji samostan slovenskih franjevaca na Tromostovju u kojem se nalaze provincijalat i klerikat s prekrasnom crkvom Navještenja Gospodinova. Trećeg dana susreta

održano je predstavljanje novicijata i novicijatskog lista „Novicijat“ koji je ove godine priredio i tiskao novicijat slovenske franjevačke provincije. Poslije predstavljanja novaci su posjetili muzej rudarstva u Velenju te crkvu sv. Mihaela u Šoštanjju kraj Velenja. Potom su se vratili u Nazarje gdje su se nakon ručka zabavili odigravši kratki nogometni turnir. Četvrti i posljednji dan susreta novaci su posjetili još jedno slovensko marijansko svetište. Naime, posjetili su samostan na Svetoj Gori u kojemu se nalazi novicijat. Na Svetoj Gori su prisustvovali Svetoj misi koju je predslavio provincijal slovenske franjevačke provincije sv. Križa mnogopoštovani fra Stane Zore. Nakon Mise i svečanog ručka u samostanu završen je susret. Novaci su od domaćina za uspomenu dobili majice sa svojim imenom i slikom samostana na Svetoj Gori koji će ih još dugo podsjećati na prekrasno organiziran susret i boravak među braćom Slovincima. (kta/m.d.)

FRANJEVAČKI POZIV IZMEĐU VJERNOSTI I USTRAJNOSTI

Jeruzalem, (IKA) - U Jeruzalemu je od 9. do 15. listopada održano 13. međunarodno vijeće za formaciju i studije Reda manje braće na kojem su, uz generalnog tajnika za formaciju i studije fra Vidala Rodrigueza, te vice-tajnika za formaciju i studije fra Sergiusza Baldygu, sudjelovala i četrnaestorica međuprovincijskih tajnika za formaciju i studije koji su predstavljali pojedine konferencije provincijala iz cijeloga svijeta. Južnoslavensku konferenciju predstavljao je fra Darko Tepert.

Tema susreta bila je "Franjevački poziv između vjernosti i ustrajnosti", a kroz različite aspekte teme sudionike su vodili stručni predavači. Tako je najprije o pozivu u Bibliji govorio fra Claudio Bottini s

Franjevačkoga biblijskog studija u Jeruzalemu, te je istaknuo da je kako u starozavjetnim tako i u novozavjetnim tekstovima poziv viđen uvijek u funkciji drugoga, on je uvijek "poziv za". Osim toga, u biblijskim je tekstovima poziv prikazan ne kao određena točka u povijesti pojedinca, nego kao trajan proces koji ne prestaje. Često poziv, osobito proročki, podrazumijeva i trpljenje. Fra Frederic Manns, profesor na istom fakultetu, govorio je o tome kako je u Bibliji predstavljen nedostatak vjernosti. Posluživši se i židovskim tradicijama u interpretaciji biblijskih tekstova, predavač je govorio o čovjekovoj transparentnosti. Tako su, u židovskoj predaji, Adam i Eva otpočetak bili odjeveni svjetlošću koja im je omogućavala potpunu međusobnu iskrenost. Grijehom su to odijelo izgubili, te je nestalo i prave intimnosti. Tek će Mesija ponovno donijeti odijelo od svjetlosti, koje se može prepoznati na gori preobraženja. Vjernost zahtijeva promjenu srca, tako da ono postane otvoreno, odjeveno svjetlošću za braću.

Fra Niall O'Connel iz Irske s psihološkoga je stajališta govorio o krizi redovničkoga života, kako kod pojedinaca, tako i na razini Reda, pri čemu veliku ulogu igra i mentalitet postmodernističkoga društva u kojem živimo. Istaknuo je iznad svega da kriza ne treba biti shvaćena tragično, nego kao mogućnost za rast. Pritom se poslužio primjerom iskustva

Velike subote kao dana iščekivanja, dana u kojem postoji osjećaj napuštenosti i osamljenosti, ali u kojem ne smije nedostajati nade i pouzdanja koji će se živjeti u svjedočenju bratstva, kroz poslanje i korjenito življenje i svjedočenje evanđelja.

Don Giuseppe Crea, klinički psiholog i kombonijanac, govorio je o odgovorima na krizu u redovničkom životu. Pritom je pozvao na oprez kad se nekoga želi unaprijed proglasiti bolesnim. Najvažniji je stav prihvaćanje osobe, pri čemu i pojedinci i zajednica moraju pokazati punu kreativnost, od ponovnog uspostavlja-

nja ili poboljšanja međusobne komunikacije, do veće iskrenosti i otvorenosti u iznošenju onoga što je dobro, ali i onoga što je loše.

Bilo je govora i o organizaciji kontinentalnih kongresa za formaciju i studije na koje su pozvani odgojitelji braće u privremenim zavjetima, te odgojitelji ili braća koja se bave promocijom zvanja. Neki su od tih kongresa već održani. Za Europu je odlučeno da se održe dva odvojena kongresa, jedan za provincije zapadne Europe, te jedan za dvije slavenske konferencije provincijala OFM. Kongres Sjeverno- i Južnoslavenske konferencije provincijala OFM

bit će održan u rujnu 2012. u Splitu.

Posljednjega dana, izabran je i tročlani Izvršni odbor Tajništva za formaciju i studije Reda, čiji je zadatak da uz Generalno tajništvo za formaciju i studije vodi računa o stanju formacije i studija u cijelome Redu, predlaže smjerove djelovanja i pomaže u organizaciji konkretnog djelovanja u pojedinim dijelovima svijeta. Novi su članovi toga odbora: fra Daniel Fleitas iz Argentine, fra Darko Tepert iz Hrvatske i fra Bob Vadakkal iz Indije. Izbor treba još potvrditi Generalni defintorij.

LISABON: SUSRET UFME (UNIO FRATRUM MINORUM EUROPÆ)

Lisabon, 23. listopada 2011. (franjevci-split.hr)
- Od 18. do 22. listopada 2011. godine sastala se u Lisabonu X. opća skupština saveza Manje braće u Europi (UFME). Tema susreta bila je „Europa: poslanje i izazov“.

Sudjelovala su 62 fratra, uglavnom Provincijali OFM iz Europe.

Osim toga bili su prisutni General i 4 Generalna defintora za Europu. Tema o kojoj se raspravljalo bila je *Projekt Europa* koji je potvrdio zadnji Generalni kapitul, o kojemu je prethodno raspravljala IX. skupština UFME u Bruxellesu.

Projekt Europa inzistira na potrebi promjene života Braće da promijenimo svoje evangelizatorske nade, prisutnosti koje se trebaju označavati za stvarni primat Božji u životu svakoga i samih bratstava, život autentičnog bratstva, za poslanje koje privilegira prisutnost u „neljudskim samostanima“ i siromašnim prostorima i za suradnju s laicima i franjevačkom obitelji. Projekt sadrži druge pod-projekte: Nove evangelizacijske prisutnosti, Naša prisutnost u Europskim ustanovama, Pastoral selilaca, Prisutnost na putu za Santiago, Suradnju sa Ustanovama Ukrajine i Eurofren-a ili pastoralni rad sa mladima u Europi.

Raspored se odvijao na slijedeći način: - 18. listopada: U jutro otvor Skupštine. Za vrijeme tog sastanka uzeli su riječ predsjednik UFME fr. Vitor Melicias, Patrijarh iz Lisabona, Gradonačelnik Lisabona i

Generalni ministar. Bio je nazočan i nuncij Njegove Svetosti u Portugalu. Poslije je govorio Predsjednik Socijalnog saveza europskog jedinstva Staffan Nilsson o: *Socijalnim i kulturnim kontekstima današnje Europe*. Zatim je govorio O. Duarte Barros iz Cunha, Generalni tajnik Biskupskih konferencija Europe o: *Odgovori Crkve na aktualni položaj Europe*. Poslije podne, u 16,00 sati, slavila se euharistija u rodnoj kući Sv. Ante, kojoj je predsjedao Generalni ministar, fr. Jose Rodriguez Carballo, OFM. Dakle, Generalni ministar je održao predavanje na Međunarodnoj Akademiji Portugalske kulture o: *Duh Asiza iz Franjevačke perspektive*.

- 19. listopada, ujutro Generalni ministar održao je relaciju o: *Povratiti dar Evanđelja u post-kršćanskom društvu*.

Potom su fr. Gabriele Trivelin, Torinski provincijal i fr. Vincenzo Brocanelli, generalni defintor, predstavili Projekt Europa. Poslije podne bio je rad po skupinama.

- 20. listopada sudionici su išli kao hodočasnici u Fatimsko svetište te pohodili franjevačke samostane u Viratojo i Leiri.

- 21. listopada, predsjednik UFME na isteku održao je relaciju o aktivnosti kroz 2 godine. Osim toga prikazano je i ekonomsko stanje. Poslije podne prešlo se na raspravljanje o predloženim prijedlozima za odobrenje. Na koncu se slavio međureligijski susret u prigodi 25 obljetnice duha Asiza.

- 22. listopada bio je dan izbora i završne poruke.

IZABRANO VODSTVO HRVATSKE KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA

Za predsjednika HKVRPP-a izabran o. Vinko Mamić, provincijal Hrvatske karmelske provincije Svetoga Oca Josipa, a za potpredsjednicu s. Jasna Lučić, poglavarica Hrvatske provincije uršulinki rimske unije

Zagreb, (IKA) - Drugog dana 43. plenarne skupštine 27. listopada članovi i članice Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP) izabrali su za predsjednika HKVRPP-a o. Vinka Mamića, provincijala Hrvatske karmelske provincije Svetoga Oca Josipa, a za potpredsjednicu je izabrana s. Jasna Lučić, poglavarica Hrvatske provin-

cije uršulinki rimske unije. Izabrani su i članovi Vijeća HKVRPP-a: fra Anto Gavrić, provincijal Hrvatske dominikanske provincije, fra Željko Železnjak, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metodaja, s. Miroslava Bradica, vrhovna glavarica Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog, s. Martina Koprivnjak, vrhovna glavarica Družbe sestara Naše Gospe.

Nakon izbora novog vodstva HKVRPP-a u župnoj crkvi Bl. Augustina Kažotića slavljena je misa na kojoj su sudjelovali svi poglavari poglavarice, a koju je predvodio novoizabrani predsjednik HKVRPP.

GENERALNI KAPITUL FRANJEVAČKOGA SVJETOVNOG REDA

Na XIII. kapitulu u Sao Paulu predstavnici iz šezdeset i pet zemalja s pet kontinenata razmišljalo je o temi "Evangelizirati evangeliziran"

Sao Paulo, 28. listopada 2011. - Generalni kapitul Franjevačkoga svjetovnog reda održan je od 22. do 29. listopada u Sao Paulu u Brazilu. Na XIII. kapitulu predstavnici 65 zemalja s pet kontinenata razmišljali su o temi "Evangelizirati evangeliziran". Iz Hrvatske na kapitolu sudjeluju fra Ivan Matić, generalni asistent FSR-a, članica Predsjedništva Međunarodnog vijeća FSR-a za Franjevačku mladež Ana Fruk i Lovro Sučić, međunarodni vijećnik FRAMA-e. Kapitul je započeo misnim slavljem koje je predvodio nadbiskup Sao Paula kardinal Odilo Pedro Scherer i potaknuo sudionike na senzibilnost za misije, slijedeći primjer sv. Franje Asiškog, osobito oponašajući njegov entuzijizam.

Dobrodošlicu na svečanom otvorenju izrazili su Antonio da Silva Bittencourt, nacionalni ministar zemlje domaćina, fra Amando Trujillo, TOR uime Konfe-

rencije generalnih asistenata FSR-a te generalna ministra FSR-a Encarnacion del Pozo. Pročitano je i pozdravno pismo kojeg je uputio papa Benedikt XVI. kojim poziva sudionike da i dalje budu svjedoci i oruđe otkupiteljskog poslanja Crkve, naviještajući Krista riječju i vlastitim primjerom. Papa ih potiče da u duhu sv. Franje, surađujući s pastirima Crkve, budu uistinu sol zemlje i svjetlo svijeta. Poruku sudionicima kapitula uputio je i predsjednik Papinskog vijeća za laike kardinal Stanislaw Rylko. Drugog dana kapitula sudionici

su hodočastili u svetište Gospe od Aparecida, gdje ih je dočekala velika skupina članova FSR-a i Franjevačke mladeži pristiglih iz raznih dijelova Brazila. Misno slavlje predvodio je biskup Caetano Ferrari, franjevac, u koncelebraciji s dvadesetak svećenika. Na povratku u Sao Paulo zaustavili su se u samostanu klarisa "Fazenda Esperanca".

U nastavku rada kapitula, 24. listopada raspravljalo se o radu između dva kapitula, tj. od 2008. godine kada je zasjedanje održano u Budimpešti. Naglasak je

posebno stavljen na Franjevačku mladež, prisutnost svjedočenja svjetovnih franjevaca u društvu i aktivnosti usmjerene prema otvaranju novih bratstva četrdeset zemalja diljem svijeta. U tom kontekstu predstavljen je i pregled stanja u svijetu. Tako je iznesen podatak da u svijetu ima oko 350.000 svjetovnih franjevaca i franjevki. Istaknuto je i kako se u pojedinim zemljama provode programi za promicanje i potporu franjevačkim zvanjima, što daje vrlo ohrabrujuće rezultate. U tom pogledu istaknuta je Istočna Europa s velikim brojem članova u dobi između 20 i 35 godina starosti. Zabilježen je i porast bračnih parova koji se uključuju u FSR. Poticajnu prezentaciju s temom kapitula "Evangelizirati evangeliziran" predstavio je fra Fernando Ventura, OFM Cap, a ona je bila osnova za rad u skupinama. Predavač je posebno istaknuo važnost duha blaženstava.

Završna poruka XIII. generalnog kapitula FSR-a

Sao Paulo, (IKA) - Po završetku XIII. generalnog kapitula Franje-

vačkoga svjetovnog reda upućena je poruka koju je u ime sudionika kapitula potpisala generalna ministra Encarnacion del Pozo.

Red raste, ne samo brojčano, već i u svijesti o vlastitome identitetu, mjestu u Franjevačkoj obitelji i Crkvi, te o zadatku da kao sljedbenici sv. Franje vjerno izvršavamo poslanje u svijetu, ističe se u poruci, te napominje kako se rast bratstava posebno primjećuje u područjima gdje Crkva živi u velikim teškoćama. Stoga kapitul poziva na velikodušnost i pomoć tim bratstvima, kako u duhovnom, tako i materijalnom vidu.

U pogledu, pak, širenja Franjevačke mladeži, u poruci se ističe kako je to veliki znak nade i ohrabrenja. Glede glavne teme kapitula, evangelizacije, ističe se kako je misija članova FSR-a ostvariti osnovni kršćanski poziv i živjeti potpuno, poput Franje, u svojim sekularnim državama, jer je evangelizacija "milost i poslanje Crkve, njena najdublja raspoznajna crta" (Evangelii nuntiandi 14). Mi smo pozvani ispuniti to poslanje s hrabrošću, velikodušnošću i kreativnošću, ističe se, te podsjeća kako i Sveti Otac u poruci kapitolu traži

od članova FSR-a da se "suoče s izazovima evangelizacije u sadašnjem trenutku te da budu graditelji civilizacije ljubavi", "kao svjedoci i instrument otkupiteljskog poslanja Crkve, navješćujući Krista riječju i osobnim primjerom".

To poslanje je hitno i zahtjevno, jer smo pozvani na promišljanje o našem opredjeljenju za izgradnju pravednijeg i bratskijeg svijeta, da budemo aktivni svjedoci, a ne pasivni promatrači. nepravde i velikog materijalnog i duhovnog siromaštva. Crkva i svijet očekuju od nas hrabar i učinkovit odgovor. Crkva i svijet trebaju Franju i njegovu obitelj, u kojoj smo mi najbrojniji i najdublje ukorijenjeni u svijet, ističe se u poruci.

Na kraju poruke izražava se zahvalnost za blizinu i potporu članovima prvoga Reda i TOR koji su preko svojih generalnih i nacionalnih ministara uputili poruke ohrabrenja i izraza bratskog zajedništva. Kapitul je održan pod majčinskom zaštitom Gospe od Aparecida. Stoga se na kraju poruke njoj u zagovor stavlja cijeli Red, kako bi mogli izvršiti svoj poziv i poslanje.

PROSLAVA 800. GODIŠNJICE DOLASKA SV. FRANJE U HRVATSKE KRAJEVE (1212. - 2012.)

Zagreb, (IKA) - Vijeće franjevačkih zajednica organizira proslavu 800. godišnjice dolaska sv. Franje u hrvatske krajeve. Prvi međuprovincijski susret priprave održan je u Trogiru 9. rujna, a drugi u Zadru, 2. prosinca, pod predsjedanjem fra Ljudevita Maračića, OFM conv., provincijala Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca i fra Josipa Sopte, OFM provincijala Hrvatske franjevačke provincije Sv. Jeronima za Istru i Dalmaciju.

Na pripremnim susretima doneseni su prijedlozi da se proslava održi u dva dijela. Prvi dio proslave bit će u obliku simpozija koji bi se održao 21. i 22. rujna 2012. godine u Splitu (Sv. Frane) i u Zadru (Sv. Frane). Na drugom sastanku predložen je okvirni program znanstvenog skupa s prijedlogom tema i predavača.

Okvirna tema glasi „Franjevaštvo u hrvatskom priorbalju tijekom 13. stoljeća“.

Drugi dio proslave molitveno-liturgijskog karaktera održao bi se 8. listopada 2012. u Trogiru. Za ovaj drugi dio proslave imenovan je organizacijski odbor kojem predsjedava fra Žarko Relota, OFM conv., a članovi su fra Roko Bedalov, OFM conv., fra Miljenko Šteko, OFM, fra Frano Doljanin, OFM, fra Danimir Pezelj, OFM, fra Nikola Vukoja, OFM, fra Diego Deklič, OFM. Na sastanku organizacijskog odbora, koji je održan u ponedjeljak, 12. prosinca u samostanu sv. Frane u Splitu predložen je okvirni program proslave kojeg treba potvrditi Vijeće franjevačkih zajednica, prenosi mrežna stranica Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita.

IZ ŽIVOTA CRKVE U HRVATA

POSVEĆENA CRKVA HRVATSKIH MUČENIKA NA UDBINI

Kršćanski mučenici premošćuju vremena i prostore, poručio je kardinal Bozanić na svečanom koncelebriranom slavlju 10. rujna

Udbina, 11. rujna 2011. Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić posvetio je u svečanom koncelebriranom Misnom slavlju 10. rujna oltar Crkve hrvatskih mučenika na Udbini, čime je završen projekt izgradnje te crkve koji počeo prije šest godina. U propovijedi je kardinal Bozanić istaknuo kako će ubuduće glavno slavlje u Crkvi hrvatskih mučenika biti na posljednju subotu mjeseca kolovoza, kao spomen na žrtve daleke i nedavne prošlosti. Zbog toga će se odsad na nacionalnoj razini, u skladu s poticajima Europskog parlamenta, obilježavati Dan crkvenog spomena na žrtve totalitarnih režima upravo ovdje na Udbini.

“Radosni smo što se, nakon izvršenoga zahtjevnog posla, možemo naći ovdje na uzvisini, ponad Krbavskoga polja, s pogledom koji ne zahvaća samo ova poviješću bremenita hrvatska prostranstva, nego simbolički obuhvaća svu vremenitost i vječnost hrvatskoga naroda, smisao ljudskoga življenja i ljubavi, svjedočene u kršćanskoj vjeri i nadi”, rekao je kardinal, dodavši kako je u Crkvu hrvatskih mučenika ugrađeno puno zalaganja, duhovnih i materijalnih darova, ustrajnosti u poteškoćama, vjerničkoga oduševljenja i nesebičnosti. Zahvalni smo za ljude koji su, vođeni neumornim nastojanjima gospićko-senjskoga biskupa Mile Bogovića, vizionara i idej-

nog začetnika toga projekta, ugradili sebe - poput živog kamenja - u ovaj dom. Danas se spominjemo koraka na tome nimalo jednostavnom putu koji je stvarala i pratila cijela Crkva u Hrvatskoj i hrvatski vjernici diljem Domovine i svijeta, rekao je kardinal.

Crkva je posvećena hrvatskim mučenicima, onima koji su prepoznati u našoj Crkvi kao uzori svjedočenja kršćanske ljubavi do prinošenja vlastita života, rekao je kardinal. Oni su najljepši dragulji hrvatskoga naroda koji sjaje u našoj povijesnici. Tako primjeri sv. Nikole Tavelića, sv. Marka Križevčanina te bl. Alojzija Stepinca, sve do Drinskih mučenika, koje će uskoro biti proglašene blaženima u Sarajevu, u različitim vremenima govore istom snagom Kristove žrtve i predanja. Kršćanski mučenici premošćuju vremena i prostore, ohrabrujući nas da ni mi danas ne zanemarimo taj izvor u kojemu se vidi istina života, poručio je kardinal Bozanić. Na Udbini u središtu Hrvatske simbolički će se skupiti svi spomeni na stratišta hrvatskih ljudi, “da bi bili prisutniji našem duhovnomu zrenju i razmatranju Kristova križa”.

“Ovdje se s posebnim poštovanjem sjećamo svih rodoljuba koji su na Krbavskome polju 1493. godine branili svoje obitelji, svoju vjeru, svoj narod i svoju Domovinu.

Obilježavanje Dana hrvatskih mučenika na Udbini počelo je križnim putom od crkve Sv. Marka Groba na Krbavskom polju do Crkve hrvatskih mučenika. (kta/ika)

DRINSKE MUČENICE PROGLAŠENE BLAŽENIMA

Kardinal Angelo Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, proglasio je svetim Drinske mučenice, pet sestara iz Družbe Kćeri Božje Ljubavi

Sarajevo, 24. rujan 2011. - Tijekom Misnog slavlja koje je, 24. rujna u Olimpijskoj dvorani Zetra u Sarajevu Papin izaslanik kardinal Angelo (Anđelo) Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, proglasio je svetim Drinske mučenice, pet sestara iz Družbe Kćeri Božje Ljubavi s. Mariju Julu Ivanišević, s. Mariju Berchmanu Leidenix (Berhmana Lajdeniks), s. Mariju Krizinu Bojanc, s. Mariju Antoniju Fabjan i s. Mariju Bernadetu Banja.

Pozdrav predslavitelju Euharistije kardinalu Amatu i svim nazočnima uputio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić. Pozdravio je kardinala Josipa Bozanića, prisutne apostolske nuncije: nuncija iz BiH, Alessandra D'Errica, Roberta Maria Cassarija iz Hrvatske i Petra Rajiča, iz Kuvajta kao i predsjednike BK BiH, HBK i Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda: biskupa banjolučkog Franju Koma-

ricu, đakovačko-osječkog Marina Srakića i nadbiskupa barskog Zefa Gashija te sve biskupe iz BiH, Hrvatske, Slovenije, Crne Gore, Mađarske, Makedonije i Albanije kao i biskupske delegate. Poseban pozdrav uputio je biskupima i svim članovima biskupijskih zajednica iz kojih dolaze Drinske mučenice: mons. Andreju Glavanu iz Novog Mesta; mons. Antunu Škvorčeviću iz Požege i mons. Vjekoslavu Huzjaku iz Bjelovara odnosno Križevaca te predstavnicima Bečke nadbiskupije. Pozdravio je i oko 450 svećenika suslavitelja kao i oko 700 časnih sestara među kojima najveći broj redovnica Kćeri Božje Ljubavi. Uputio je pozdrav i svim političkim strukturama, državnim, kulturnim i znanstvenim predstavnicima te veleposlanicima i diplomatima. Najiskreniji pozdrav i dobrodošlica uputio je hodočasnici - njih oko 18 000: - iz mjesnih Crkava u BiH i Hrvatskoj, Sloveniji, Crnoj Gori, Mađarskoj. Zahvalio je svim koji su udomili hodočasnike i koji su pomogli u organizaciji: koji su otvorili vrata i srce da ova Olimpijska dvorana toga bude najveća crkva u BiH.

Zahvalio je i medijima koji su omogućili da mnogi saznaju za divan primjer ljubavi pet sestara mučenica.

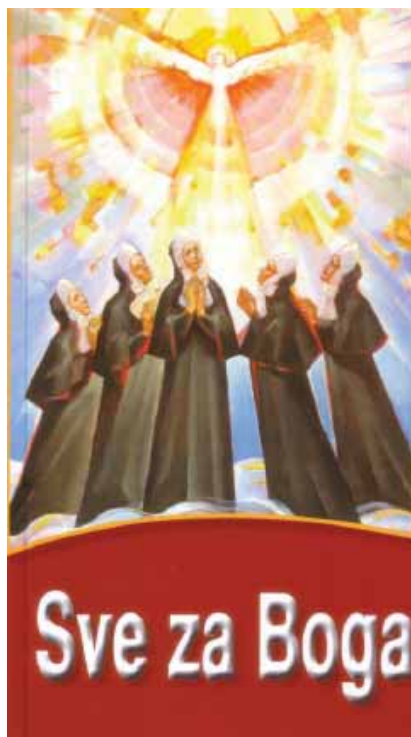
Na početku Mise kardinal Puljić i postulator Tomić zamolili su kardinala Amata da, po odobrenju i nalogu Svetoga Oca Benedikta XVI., među blaženice ubroji pet službenica Božjih iz Družbe sestara Kćeri Božje Ljubavi u narodu poznatih pod zajedničkim imenom Drinske mučenice: s. Mariju Julu Ivanišević, s. Mariju Berchmanu Leidenix, s. Mariju Krizinu Bojanc, s. Mariju Antoniju Fabjan i s. Mariju Bernadetu Banja. Potom je kardinal Puljić u kratkim crtama prikazao život ovih pet sestara, rodom iz današnje Hrvatske, Slovenije i Austrije, koje su se ratne 1941. godine našle zajedno u samostanu na Palama, nedaleko od Sarajeva nesebično i požrtvovno služeći ljudima raznih vjera i nacija. Podsjetio je da su 11. prosinca 1941. nasilno odvedene s Pala te su vodili do Goražda s tim da je 76-godišnja s. Berchmana ostavljena i kasnije ubijena u Sjetlini. Kazao je da su ostale četiri sestre odvedene u Goražde i smještene u vojarnu uz rijeku Drinu odakle su, braneći svoje zavjete, iskočili kroz prozor nakon čega su izbodene i bačene u rijeku Drinu. Spomenuo je da je postupak za njihovo proglašenje blaženima otvoren u središtu Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu 4. prosinca 1999. te da je u siječnju 2011. godine papa Benedikt XVI. ovlastio Zbor za proglašenje svetih u Rimu da proglasi dekret o mučeništvu službenica Božjih Drinskih mučenica, čime je odobrio i odredio njihovo proglašenje blaženima 24. rujna 2011. u Sarajevu.

Potom je kardinal Amato izgovorio sljedeće riječi proglašenja: „Sveti Otac Benedikt XI., udovoljavajući želji vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kardinala Puljića te brojne druge braće u biskupstvu, sestara Kćeri Božje Ljubavi i mnogih vjernika, pošto je razmotrio mišljenje Zbora za proglašenje svetih, Njegovom apostolskom vlašću dopustio je da se pet službenica Božjih iz Družbe sestara Kćeri Božje Ljubavi u narodu poznatih pod zajedničkim imenom Drinske mučenice: s. Mariju Julu Ivanišević, s. Mariju Berchmanu Leidenix, s. Mariju Krizinu Bojanc, s. Mariju Antoniju Fabjan i s. Mariju Bernadetu Banja od sada naziva blaženicama i da se svake godine na dan njihova rođenja za nebo, petnaestoga prosinca, može slaviti njihov spomendan na mjestima i na način kako je to određeno kanonskim propisima. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga“.

Nakon svečanoga proglašenja blaženima, s. M. Ozana Krajačić, vicepostulatorica postupka beatifikacije, otkrila je sliku blaženih Drinskih mučenica koju je naslikao akademski slikar Ante Mamuša. Pred sliku su u procesiji donijele s. Ivanka Mihaljević, predsjednica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, i s. Ana Marija Kustura, predsjednica Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica, dva svijetnjaka kao dar redovnica BiH i Hrvatske, s. M. Davorka Šarić donijela je vodu iz rijeke Drine koja simbolizira grobove pet sestara; kopije dokumenata preostalih iza Drinskih mučenica, sestre Kćeri Božje Ljubavi iz Albanije donijele su pepeo sa zgarišta spaljenog

Samostana na Palama, a vrhovna glavarica Družbe Kćeri Božje Ljubavi s. Lucyna Mroczek ciborij nađen na ruševinama spaljenog Samostana na Palama.

U prigodnoj propovijedi kardinal Amato je istaknuo da je „mučeništvo pet sestara družbe Kćeri Božje Ljubavi tragična ali slavna stranica Crkve Katoličke u plemenu narodu Bosne i Hercegovine“ te da „njihova pobjeda ima značenje mučenika prvih stoljeća, kada su poganski idoli zahtijevali nevine žrtve za nastavak njihovog prolaznog i nesigurnog postojanja“. Podsjetio je da samostan katoličkih redovnica Marijin Dom na

Palama bio poznat po njihovim djelima ljubavi prema svima, djeci i potrebitima svih jezika i vjera, katolicima, pravoslavcima, muslimanima te da je s. Jula bila Hrvatica, s. Berchmana Austrijanka, s.

Krizina i s. Antonija Slovenke, a s. Bernardeta Mađarica. „I pored toga što su pripadale različitim narodnostima i tradicijama bile su udružene svojim redovničkim pozivom u ljubavi prema siromašnima i potrebnima, živeći kao žive slike Krista Otkupitelja, svog Gospodina i Učitelja“, kazao je kardinal Amato te naglasio herojsko ponašanje pet sestara Kćeri Božje Ljubavi. „Pred sudom Povijesti pet slabašnih i nezaštićenih žena postadoše jaki heroji i pobjednice, u zaštiti nepovredljivosti njihovog redovničkog identiteta i dostojanstva žene... Danas Crkva veliča ove svoje kćeri, istinske Kćeri Božje Ljubavi, koje su svojom mukom pokazale da su ljubav i praštanje puno jači od mržnje i okrutnosti.“

Na kraju Mise vrhovna glavarica Družbe, s. Lucyna Mroczek (Lucina Mroček) uputila je riječi zahvale: ponajprije Bogu, pa papii Benediktu XVI., kardinalu Angelu Amatu, svima koji su neumorno radili tijekom biskupijskoga i rimskoga dijela postupka, posebno relatoru, postulatorima i vicepostulatorici, kao i svima koji su dali svoj doprinos u organizaciji beatifikacije i njezinome slavlju, sestrama Provincije Božje providnosti, kojoj su pripadale naše Blaženice... Misa je završena pjesmom „Tebe Boga hvalimo“ na hrvatskom, slovenskom i njemačkom jeziku i svečanim blagoslovom.

Tijekom Mise pjevao je veliki mješoviti zbor sastavljen od oko 1200 pjevača iz više od 30 zborova iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske pod ravnanjem maestra vlč. Marka Stanušića dok je za orguljama bio prof. Danijel Žontar. (kta)

DON DRAŽEN KUTLEŠA IMENOVAN BISKUPOM KOADJUTOROM POREČKO – PULSKE BISKUPIJE

Vatikan, (IKA) – Papa Benedikt XVI. imenovao je 17. listopada svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije i sadašnjeg djelatnika Kongregacije za biskupe mons. Dražena Kutlešu biskupom koadjutorom Porečke i pulske biskupije, priopćio je apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari.

PREDSTAVLJENA STRANICA BISKUPSKE KONFERENCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

www.bkbih.ba

Sarajevo, 4. studeni 2011. (KTA) - Tijekom 53. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, koje se od 3. do 5. studenog održava u zgradi Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu, mons. Tomo Vukšić, predsjednik Vijeća za sredstva društvenog priopćivanja, 4. studenog predstavio je biskupima, službenu internet stranicu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Web stranicu, koja se može naći na adresi www.bkbih.ba, tehnički su uredili i osmislili, prema smjernicama biskupa Vukšića te tajnika Tomaševića i djelatnice u Tajništvu Biskupske konferencije s. Emanuele Škarica, djelatnici Katoličke tiskovne agencije Biskupske konferencije BiH Davor Herceg te braća Dražen i Marin Oberan. Biskup Komarica je izrazio radost zbog otvaranja nove stranice te čestitao svima koji su radili u njezinoj izradi.

Na novootvorenoj web stranici, osim aktualnosti o radu Biskupske konferencije BiH i svih njezinih tijela, mogu se, između ostaloga, pronaći informacije o ustroju Katoličke Crkve i Svete Stolice. U istoj rubrici pod nazivom „Katolička Crkva“ nudi se niz informacija o Apostolskoj nuncijaturi u BiH kao i korisni linkovi koji vode na interaktivne aplikacije pretrage Biblije i Časoslova. Pored toga, u istoj rubrici moguće je pristupiti tekstovima važnih crkvenih

dokumenata kao što su Zakonik kanonskoga prava i Katekizam Katoličke Crkve.

U rubrici pod naslovom „O nama“, nalaze se, između ostalog, statistički podaci o broju katolika u pojedinim biskupijama i u cijeloj Bosni i Hercegovini od 1996. do 2010. kao i drugi korisni statistički podaci o krajevnoj Crkvi u BiH.

O biskupijama u Bosni i Hercegovini kao i biografijama svih biskupa članova BK BiH moguće je saznati pregledanjem pripadajućih rubrika dok su rubrici pod nazivom „Tijela BK BiH“ pobrojane su sve komisije, vijeća i odbori ove ustanove s njihovim pravilnicima i članovima.

O redovništvu u BiH više se može pročitati u istoimenoj rubrici koja upućuje na web adresu nedavno otvorene stranice Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH.

U rubrici „Dokumenti“ nalaze se razne odredbe, direktoriji i smjernice Biskupske konferencije BiH, a u rubrici pod naslovom „Zakoni“ nalazi se veliki broj ugovora i drugih dokumenata među kojima su: Temeljni ugovor između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine, Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH.

Rad BK BiH u obliku vijesti, najava, svih dosadašnjih priopćenja, poslanica, izjava, apela, i dr. moguće je pratiti u rubrici „Aktualnosti“.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST S 53. REDOVNOG ZASJEDANJA BK BIH

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je od 3. do 5. studenoga 2011. u zgradi Nadbiskupskog ordinarijata u Sarajevu 53. redovno zasjedanje. Predsjedao je banjolučki biskup mons. dr. Franjo Komarica, a sudjelovali

su svi članovi Konferencije. Dijelu zasjedanja pridružio se apostolski nuncij u BiH nadbiskup Alessandro D'Errico. On je biskupima izrazio zahvalnost što su i prigodom obilježavanja 130. obljetnice ponovne uspostave redovite

crkvene hijerarhije u BiH iznova naglasili duboke veze Crkve u BiH sa Svetim Ocem i Svetom Stolicom. Također je s biskupima izmijenio mišljenje o uzrocima zabrinjavajućeg stanja katolika u Bosni i Hercegovini. Zajedno s nji-

me biskupi su razmišljali o pronalazenju najboljeg načina na koji bi ova krajevna Crkva, uz trajnu potporu Svete Stolice, odgovorila tom velikom izazovu. Izražena je radost zbog imenovanja mons. Dražena Kutleše, svećenika Mostarsko-duvanjske dijeceze, biskupom koadjutorom Porečko-pulske biskupije.

Izražavajući osobitu zahvalnost ocima franjevcima za njihovo zauzeto djelovanje i čuvanje katoličke vjere tijekom više od sedam stoljeća, biskupi su pozornost posvetili životu i djelovanju Katoličke Crkve na prostorima Bosne i Hercegovine u posljednjih 130 godina. Naime, 5. srpnja 1881. papa Leon XIII. osnovao je Vrhbosansku metropoliju koja se sastojala od: Vrhbosanske nadbiskupije, sufraganske biskupije Mostarsko-duvanjske te Banjolučke i Trebinjsko-mrkanske biskupije, a 1. veljače 2011. papa Benedikt XVI. osnovao je Vojni ordinarijat u BiH. Saslušavši prigodno izlaganje raspravljali su o prvim desetljećima procvata Crkve na mnogim područjima njezinog djelovanja u BiH kao i o vjerničkim svjedočenjima osobito u vrijeme vladavine komunizma te teških ratnih stradanja kroz tri rata u dvadesetom stoljeću. Molitvom i Misnim slavljem u sarajevskoj katedrali izrazili su zahvalnost svim dosadašnjim članovima crkvene hijerarhije u vrhbosanskoj crkvenoj pokrajini i svima koji su im pomagali u obavljanju vrlo odgovorne i vrlo teške službe.

Biskupi su promišljali o aktualnoj situaciji u kojoj se nalaze svećenici u pastoralu te o načinu pomaganja u što plodnijem njihovu djelovanju. Također su razmišljali o što temeljitijem odgoju i obrazovanju svećenika i svih drugih suradnika i suradnica u apostolatu te promicanju djela milosrđa, ljubavi i mirotvorstva. Svjesni su

potrebe da cijene redovničku karizmu i doprinos koji redovničke zajednice pružaju svojim radom u dušobrižništvu, u katehiziranju, vjerskom odgoju, molitvenom karitativnom, socijalnom, medicinskom, medijskom i raznovrsnom drugom apostolskom području u korist mnogih članova domaće Crkve, ali i mnogih drugih sugrađana. Biskupi su odlučni da i ubuduće zajedničkim snagama sa svojim suradnicima otkrivaju Božje darove u Kristovim vjernicima laicima te ih podržavaju u životu i poslanju ove Crkve. Prioritetnim smatraju, također, pastoralno djelovanje na planu obitelji i braka, mladih te ekumenizma i međureligijskog dijaloga.

Podsjećajući na teška vremena u povijesti krajevne Crkve, biskupi ohrabruju sav katolički puk da i u sadašnjem vremenu, opterećenju brojnim izazovima i kušnjama, ljube Boga, Crkvu, svoj hrvatski narod i zemlju svojih otaca prihvaćajući zajedničko življenje s drugima i drugačijima i izgradnju mira i suživota svjesni da je život u ovoj zemaljskoj samo hod prema nebeskoj domovini.

S posebnom pozornošću biskupi su, između ostalog, saslušali izvješće sa 41. plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija održanog u glavnom gradu Albanije Tirani od 29. rujna do 2. listopada 2011. na temu nove evangelizacije. Upoznati su da je tijekom zasjedanja ukazano na nužnost nove evangelizacije čiji su osobiti protagonisti: obitelj, katoličke škole, duhovni pokreti i zajednice te mladi i mediji, koji najprije moraju i sami biti evangelizirani da bi se moglo uz njihovu pomoć evangelizirati druge.

Saslušali su izvješće o svečanosti beatifikacije Drinskih mučenika, 24. rujna 2011. u Sarajevu, za koji su se zauzeli Vrhbosanska

nadbiskupija i Družba sestara Kćeri Božje Ljubavi, a sudjelovali i brojni katolici iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore Slovenije i drugih zemalja dok su zanimanje pokazali i mnogi ljudi dobre volje koji su u Drinskim mučenicama prepoznali svjedokinje vjernosti Bogu i mira i ljubavi u vrijeme rata i mržnje. I ovom prigodom biskupi izražavaju zahvalnost svima koji su na bilo koji način dali svoj doprinos. Zajedničkim pohodom i molitvom pred slikom Drinskih mučenica u crkvi Kraljice svete krunice biskupi su ujedno htjeli potaknuti katolike da se i u ovom vremenu sija smutnji i beznađa ugledaju na pet redovnica koje su, došavši iz drugih krajeva u Bosnu i Hercegovinu da bi služili drugima posebno potrebnima, pokazale osobitu ljubav prema ovoj Crkvi i ljudima ovih krajeva.

Biskupi su otvorili službenu internetsku stranicu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te izrazili pohvalu i zahvalnost svima koji su sudjelovali u njezinoj izradi. Nadaju se da će nova web stranica biti od koristi mnogima koji žele upoznati ustroj, dokumente, aktualnosti i brojne druge informacije u vezi sa životom i djelovanjem krajevne Crkve u BiH.

U kontekstu obilježavanja 130. obljetnice uspostave redovite crkvene hijerarhije u Bosni i Hercegovini biskupi su ažurirali spremanje za tisak zajedničke publikacije o stanju župa u njihovim biskupijskim zajednicama između 1991. i 2011. godine.

Biskupi žele da Fakultetsko vijeće Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu uspostavi povjerenstvo za usklađivanje Statuta Teološkog instituta u Mostaru s Instrukcijom Kongregacije za katolički odgoj i sa Statutom KBF-a. (*Tajništvo BK BiH*)

ZAREĐEN MONS. DRAŽEN KUTLEŠA

Novozaređeni biskup Dražen Kutleša za geslo je izabrao "U Tebe se Gospodine uzdam"

Nakon Službe riječi, prisutni su pjesmom "O dođi Stvorče, Duše Svet" zazvali snagu Duha Svetoga, a potom je bulu o imenovanju mons. Dražena Kutleše pročitao apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari.

Usljedila je homilija biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. dr. Ratka Perića, kojemu je novoređenik bio tajnikom i suradnikom u ordinarijatu u Mostaru. Na početku propovijedi biskup Perić je podsjetio na značenje Evanđelja – blage ili radosne vijesti. Ono je ponajprije riječ istine, ono je evanđelje nade u budući život za kojim težimo, te je evanđelje spasenja - ne samo u smislu oslobođenja od prošlih grijeha i zasluženih kazna, nego kao Božja snaga u nama da pobjedonosno živimo zauvijek... U ostvarenju svoga nauma o Kraljevstvu Božjemu Isus je pozivao suradnike u čija je srca upisivao svoju božansku poruku da je oni prenose drugima, sve do krajeva zemlje, te

ih potaknuo da budu "ribari ljudi".

Govoreći o Isusovu pozivanju učenika na Genezaretskom jezeru, biskup Perić je istaknuo da nigdje nije bilo tako Isusova spontana poziva s jasnim cilje i tako jasnog odaziva učenika. Niti ga novoizabrani uopće pitaju: Koji ti je, Isuse, program? Gdje su ti ministarstva? Parlament? Mediji? Infrastruktura? Nade i šanse u uspjeh? U svim duhovnim zvanjima ovaj Isusov stil poziva apostolima Crkva je zadržala samo u izboru biskupa, rekao je biskup Perić, te podsjetio kako svi drugi naslovnici duhovnih zvanja pišu i potpisuju molbe za sjemeništa i javljaju se u bogosloviji za đakonat i prezbiterat, ali kad je u pitanju biskupstvo, nema molbe, nema samoponude. Namjesnik Kristov i ako te pozove, hlabro se i neopozivo odazovi! Obračajući se don Draženu, rekao je, kako je njega sadašnji nasljednik ribara Petra pozvao da bude "ribarom ljudi" na najvećem hrvatskom poluotoku Istri... Evo, don Dražene, Duh te postavio po Papinu izboru nositeljem velikih zadaća: docendi, sanctificandi et gubernandi. Nećeš moći sam, nego u suradnji

s biskupom Milovanom, s ostalim biskupima Riječke metropolije i Hrvatske biskupske konferencije, sa svim istarskim svećenicima, sa narodom Božjim. U tebe se polažu nemale nade. Dano ti je veliko povjerenje. Ti ćeš danas izreći svoje obveze Bogu pred cijelom Crkvom", rekao je biskup Perić.

Nakon homilije pred zaređiteljem i svim prisutnim narodom Božjim mons. Dražen Kutleša izrekao je obećanja da će u svojoj službi nastojati ostvariti najtemeljnije istine vjere i navještaja Evanđelja, da će svoju službu vršiti do kraja života poput apostola, da će čuvati istinsku vjeru, da će graditi Crkvu u zajedništvu s drugim biskupima i Svetim Ocem, da će biti poslušan Svetom Ocu, da će očinski brinuti za narod Božji.

Usljedili su zazivi Litanija Svih svetih tijekom koje je mons. Kutleša prostiranjem iskazao svoje potpuno predanje Bogu, a potom je kardinal Ouellet pomazanjem i polaganjem ruku zaređio novog biskupa, te mu predao znakove biskupstva. Suzaređitelji su bili biskup Ivan Milovan i biskup Ratko Perić.

Novozaređeni biskup Dražen Kutleša za svoje je geslo odabrao "U Tebe se Gospodine uzdam" koje je bilo i geslo bl. Alojzija Stepinca kojem se utječe za zagovor. Grbom mons. Kutleše dominiraju hrvatska obilježja i lađa, a na prstenu se nalazi crveni križ, simbol vjernosti Kristu, ali i spomen na istarske mučenike. U Eufrazijevoj bazilici u Poreču završeno je svečano misno slavlje u tijeku kojega je kao najmlađi biskup Crkve u Hrvata zaređen mons. Dražen Kutleša. Nakon popričesne molitve, vjernici su zahvalili Nebeskom Ocu s "Tebe Boga hvalimo", a za vrijeme pjevanja biskup Kutleša

prošao je kroz baziliku i blagoslovio okupljene.

Na kraju mise, riječ pozdrava i čestitke u ime biskupa HBK, svećenstva i Božjeg naroda domovinske Crkve izrekao je nadbiskup Marin Srakić. Preuzvišeni, vi svoj biskupski život i pastirski program želite ostvarivati geslom "U Tebe se Gospodine uzdam". Time potvrđujete duboku svijest o ogromnoj zadaći koja je pred Vama i specifičnim i složenim prilikama, svijest da nije dovoljno pouzdati se samo u čovjeka, nego mu je nadasve potrebno pouzdanje u Gospodina. Vi preuzimate službu biskupa u vrijeme kada pod utjecajem tehnološkog i znanstvenog napretka čovjek svoj život promatra samo unutar ljudskog horizonta, u kojem ima sve manje mjesta u pouzdanju u nešto što je iznad, a to znači Bog."

U ime svećenika i redovnika i redovnica, te kandidata za duhovna zvanja biskupu Kutleši čestitao je mons. Marijan Kancijanić, generalni vikar Porečko-pulske biskupije. „Vjerujemo da ćete uz Božju pomoć u suglasju s biskupom ordinarijem i uz našu suradnju dati svoj veliki doprinos Bogu na slavu i našem dragom narodu na duhovnu korist. Tomu se čvrsto nadamo i zato molimo i u to vjerujemo, jer svi se mi "Gospodine u Tebe uzdajemo", rekao je mons. Kancijanić, te potvrdio spremnost svećenika, redovnika i redovnica i vjernika laika živjeti potpuno jedinstvo s biskupom ordinarijem i s njim, biskupom koadjutorom, trudeći se u poslanoj naviještanoj Radosne vijesti današnjem čovjeku.

Čestitke u ime vjernika laika izrekao je ing. Stjepan Lukaveč-

ki. "Grozđ vjernika istarskih župa želi Vam dobrodošlicu na časno istarsko tlo. Cijeneci Vaša visoka teološka dostignuća zapažene crkvene službe, veselimo se što ćete biti nova svježa snaga u vođenju Crkve u Istri.

Na kraju se prisutnima obratio biskup koadjutor Dražen Kutleša. „Prva moja misao usmjerena je prema Presvetom Trojstvu i stoga s osjećajima duboke zahvalnosti kličem liturgijskom molitvom "Učvrsti, o Bože, ono što si učinio u meni biskupskim ređenjem". Druga moja misao ide k Majci Isusa Krista. U njezine ruke predajem sebe i svoju pastirsku službu. Također izražavam osjećaje sinovskog poštovanja i zahvalnosti prema papi Benediktu XVI. koji mi je iskazao svoje povjerenje imenujući me biskupom koadjutorom ove drevne biskupije. Na poseban način zahvaljujem svojim roditeljima koji su mi dali i tjelesni i duhovni život, odgojili me u katoličkoj vjeri i širokogrudno darovali Crkvi Božjoj da postanem svećenik, a sada i nasljednik apostola, rekao je mons. Kutleša, te istaknuo kako ga radosna misao zajedništva povezuje s Crkvom u Hrvata i svim njezinim pastirima koji ga primaju kao svoga najmlađeg subrata. Izrazio je uvjerenje da mu neće manjkati njihova pomoć, savjet i podrška. Velika me radost obuhvaća na pomisao da ću s pomoći Božjom vršiti svoju pastirsku službu u ovoj dnevnoj i časnoj biskupiji koja je obilježena krvlju tolikih mučenika, a na poseban način želim istaknuti onoga koji nam je vremenski najbliži, slugu Božjega Miroslava Bulešića. Uz biskupa Milovana koji me je bratski primio, i u suradnji

svećenika, redovnika i redovnica kao i aktivnih vjernika i katolika diljem Istre, čvrsto se nadam da ćemo zajednički djelovati kako bi pridonijeli duhovnom preporodu ove naše hrvatske grude, rekao je biskup Kutleša, te podsjetio kako je ta biskupija sa svojim klerom i vjericima u svojoj prošlosti prolazila kroz mnoga iskušenja i trpljenja koja su ostavila bolne rane, što treba sustavno i s mnogo ljubavi liječiti, kao što su to činili i dosadašnji pastiri Dobrila, Nežić, Bogetić i Milovan. A pravi je lijek u molitvi, ljubavi u međusobnom praštanju, oslušivanju narodne duše i upornom radu za opće dobro, poručio je biskup Kutleša, te pozvao biskupijske i redovničke svećenike na djelotvornije zajedništvo i jedinstvo kako bi mogli mjesnoj Crkvi služiti kao jedno tijelo i jedan duh. Osobito je pozdravio bolesne i umirovljene svećenike, te ih pozvao da sve svoje žrtve i patnje prikažu za duhovno dobro svoje subraće u pastvi i za nova duhovna zvanja. Pozdravljajući i okupljene predstavnike gradskih i županijskih vlasti, izrazio je želju sa svima imati dobre i prijateljske odnose na službu duhovnog i materijalnog boljitka vjernog puka u Istri. Zahvalu je uputio i kardinalu Marcu Ouelletu kao i suzarediteljima i okupljenim nadbiskupima i biskupima, prijateljima i rimskim kolegama, svim vjericima, a posebno onima njegove rodne župe Prisoje, koji su došli uveličati taj svečani dan.

Misno slavlje pjevanjem je uveličao mješoviti zbor Porečko-pulske biskupije, a obred tumačio prof. dr. Josip Grbac. (kta/ika)

PAPA NAJAVIO GODINU VJERE U POVODU KONCILSKOGA JUBILEJA

*Godina vjere započeti će 11. listopada 2012., a završit će 24. studenoga 2013.,
na svetkovnu Krista Kralja*

Vatikan, 16. listopada 2011. - Papa Benedikt XVI. najavio u je propovijedi misnog slavlja koje je 16. listopada predvodio u bazilici Sv. Petra u povodu završetka prvog susreta novih evangelizatora u Vatikanu, da je odlučio proglasiti Godinu vjere, koja će započeti 11. listopada 2012., prigodom obilježavanja 50. obljetnice početka Drugoga vatikanskog sabora, a završit će 24. studenoga 2013., na svetkovnu Krista Kralja. Za tu će prigodu uputiti i posebno Apostolsko pismo, kojim želi objasniti smisao i vrednotu tog pothvata kojim Crkva želi dati novi polet svom poslanju, nastojeći izvesti ljude iz pustinje u koju su zapali i dovesti ih do života i Kristova prijateljstva.

Pod predsjedanjem predsjednika Papinskog vijeća za novu evangelizaciju nadbiskupa Rina Fisichelle na trodnevnom skupu u Vatikanu okupilo se 8000 delegata iz 30 biskupskih konferencija kao i oko 120 zajednica, redova i skupina da bi izradili strategiju oko ukazivanja novim naraštajima da je kršćanska vjera aktualna i danas. Ona je u stanju promijeniti čovjeka i društvo. Prema tome, nije prevladana poviješću kako proizlazi iz nekih anketa, već ostaje sredstvo koje pomoću ljubavi prema bližnjemu, zacrtane Evanđeljem, dovodi do vječnog života. Papa je naznačio i neke staze kojima treba zakoračiti, a to je u prvom redu teologija povijesti nakon zlokobnih totalitarističkih režima 20. stoljeća, a potom snaga Duha Svetoga.

Ne smije se svesti obveze Crkve na djelovanje u političkoj sredini. Crkveno se poslanje, kao i ono

Kristovo, u biti sastoji u govoru o Bogu, podsjećajući na njegov suverenitet, podsjetiti sve, a napose one kršćane koji su izgubili vlastiti identitet, da Bog ima pravo na ono što mu pripada, a to je naš život. Novi evangelizatori, svećenici, redovnici i laici prvi su pozvani zakoračiti putem prema Kristu i upoznati druge ljepotom Evanđelja, koje daje život. Na tom se putu ne može hodati sami, već u društvu. To je iskustvo zajednice i bratstva. Susretanje je najbolja prilika za izmjenu našeg iskustva o Kristu i o njegovoj Crkvi. Svjedočanstvo ujedinjeno s naviještanjem može otvoriti srca onima koji traže istinu te će tako moći postići smisao vlastitog života, zaključio je Papa.

Benedikt XVI. se u procesiji kroz baziliku doveo do glavnog oltara na niskoj pomičnoj spravi, što su neki protumačili zdravstvenim problemima, što je ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice opovrgao.

Prije molitve Anđeoskog pozdravljenja s hodočasnici na Trgu Svetog Petra Sveti Otac istaknuo je da se Evanđelje nije proširilo samo riječju, već i snagom Duha Svetoga i dubokim uvjerenjem. Ponoio je vijest koju je u tijeku jutrošnje mise objavio novim evangelizatorima da je odlučio proglasiti Godinu vjere i objaviti posebno Apostolsko pismo kojim želi objasniti smisao i vrednotu tog pothvata te podsjetiti na ljepotu i središnjost vjere, na potrebu njezinog ojačavanja i produbljanja na osobnoj razini i na razini zajednica. (kta/ika)

SVJETSKI MIROVNI SUSRET U ASIZU: “RAT – NIKAD VIŠE!”

Asiz, (IKA) – Pozivom na hitni mir i pravdu u četvrtak navečer, 27. listopada, završen je mirovni susret svjetskih religija, održan u Asizu. Oko 300 predstavnika dvanaest religija i 31 kršćanske Crkve u završnoj izjavi osudilo je sve oblike terora i nasilja. Sloboda i mir mogu biti zajamčeni samo kroz uzajamno povjerenje, stoji u pozivu koji ima 12 točaka.

“Nasilje - nikad više! Rat - nikad više! Terorizam – nikad više!”, pozvao je papa Benedikt XVI. oko 2.000 gostiju okupljenih na trgu ispred Bazilike sv. Franje. Svaka religija mora “u Božje ime širiti pravdu, mir, opraštanje, život i ljubavi” na zemlji. U svome je govoru u bazilici Svete Marije od Anđela Benedikt XVI. podsjetio na prvi molitveni skup u Asizu, kada su predstavnici velikih svjetskih religija prije 25 godina zajedno molili za mir u svijetu, te se zapitao o današnjem stanju mira. Podsjetio je na pad Berlinskoga zida, rekavši da je želja naroda da budu slobodni bila jača od arsenala nasilja. Što se dogodilo nakon pada Berlinskoga zida? Nažalost, ne možemo tvrditi da su zavladao sloboda i mir, jer se još vode ratovi, a nasilje je također obilježje našega svijeta – ustvrdio je Benedikt XVI. Sloboda je dragocjeno blago, ali slobodni je svijet bez smjernica, mnogi slobodu krivo shvaćaju, misle da su slobodni i u nasilništvu. Nesloga se očituje u novim i zastrašujućim oblicima, stoga se borba za mir mora odnositi na sve. Papa je ustvrdio da postoje dva posvema oprečna oblika nasilja i nesloge, s jedne strane je terorizam koji opravdava svaki oblik nasilja. Znamo da se terorizam često opravdava religijom, u tom slučaju religija nije u službi mira, nego je u službi nasilja – kazao je Benedikt XVI.

Kritičari religije tvrde, počevši od prosvjetiteljstva, da je religija glavni uzrok nasilja i stoga su poticali neprijateljstvo prema religiji. Tvrdnja da religija potiče nasilje mora nas kao vjernike vrlo zabrinjavati. Predstavnici su religija, sabrani u Asizu 1986. godine, kanili reći, a mi također potvrđujemo da nasilje ne pripada pravoj naravi religije, nego je njezino izopačavanje i pridonosi njezinu uništenju. Neki pak na to odgovaraju primjedbom: tko određuje pravu narav religije, ili postoji li zajednička narav religije. S tim se upitima moramo suočiti ako se kanimo su-

protstaviti vjerskom nasilju – upozorio je Sveti Otac i dodao: U tome kontekstu valja istaknuti temeljnu ulogu međureligijskog dijaloga, koju ovaj susret mora ponovno istaknuti. Kao kršćanin želio bih reći da su se i kršćani ponekad služili nasiljem. Priznajemo to i sram nas je. Ali je sasvim jasno da je to bila zloraba kršćanske vjere, u razvidnoj oprečnosti s njezinom naravi. Bog u kojega kršćani vjeruju Stvoritelj je i Otac svih ljudi, stoga su sve osobe braća i sestre i pripadaju jednoj obitelji

Sudionici u Deklaraciji izričito osuđuju bilo kakvo posezanje za religijom radi opravdavanja nasilja i terorizma. “Dok osuđujemo svako nasilje i rat u ime Boga ili religije, obvezujemo se da ćemo učiniti sve što je moguće kako bi se uklonili uzroci terorizma”, navodi se u prvoj točki Deklaracije, koju je sastavio predsjednik Svjetskoga luteranskog saveza, biskup Mounib Younan.

Predstavnik islama, Mulana Muhammed Zubair Abid, predsjednik islamske organizacije u Pakistanu, istaknuo je obvezu “iskrenoga i strpljivoga dijaloga” između religija. U dijalogu ne bi trebalo biti riječi o onome što kao “neprobojan zid” razdvaja, nego dijalog mora dovesti do boljega međusobnog razumijevanja, kroz uvažavanje različitosti.

Nadalje, sudionici mirovnog susreta “oprostili su jedni drugima prošle i sadašnje pogreške i predrasude”. Također su osnažili i zaključke poziva donesenog na susretu u Asizu 2002.

Na kraju svečanosti, Papa je zahvalio svim sudionicima i organizatorima susreta: “Iskrena hvala svima koji su omogućili ovaj današnji susret. Još jednom zahvalimo onima koji su nas ugostili, gradu Asizu, biskupijskoj zajednici s njezinim biskupom, sinovima sv. Franje, koji čuvaju dragocjenu duhovnu baštinu Asiškog siromaška. Hvala i mnogobrojnim mladima koji su hodočastili od Svete Marije Anđeoske, svjedočeći da se među novim naraštajima mnogi zauzimaju za nadvladavanje nasilja i podjela te da žele biti promicatelji pravde i mira”, istaknuo je papa Benedikt XVI.

Nakon završetka svečanosti Duha Asiza, Papa se s predstavnicima svjetskih religija uputio na grob sv. Franje, u kriptu donje bazilike.

III. 2011.

Mostar, rujan 2011. – prosinac 2011. (izbor)

FRA FRANO MUSIĆ UVEDEN U SLUŽBU POLICIJSKOG KAPELANA

Zagreb, 9. rujna 2011. (vojni-ordinarijat.hr) - Fra Frano Musić OFM, član Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Marijina, uveden je u službu kapelana u Policijskoj kapelaniji "Sv. Mihael Arkandeo" u Policijskoj akademiji u Zagrebu. U službu ga je uveo vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac. Dekret o imenovanju pročitao je dekan Policijskog dekanata p. Stjepan Harjač DI, nakon čega je novi kapelan položio ispovijest vjere. Novi kapelan zamijenio je dosadašnjeg, don Josipa Stanića SDB, koji je preuzeo službu biskupskog vikara u Vojnoj biskupiji u Zagrebu.

Na početku misnog slavlja vojni biskup pozdravio je koncelebrante, posebno kapelanovu subraču fra Miljenka Šteku, zamjenika provincijala, fra Zorana Senjaka i fra Antu Bekavca te predstavnike Ministarstva unutarnjih poslova i Ravnateljstva policije, državnog tajnika Miljenka Radnića, pomoćnika načelnika Policijske akademije Josipa Šešeta, načelnika Odjela za policijsku obuku Marijana Žuljevića, načelnika Visoke policijske škole dr. Joška Vukosava, načelnika Odjela za stručno osposobljavanje i specijalizaciju Silvija Bratkovića, načelnika Inspektorata u MUP-u Nikolu Turkalja, načelnika Odjela za suradnju s Vojnim ordinarijatom Josipa Zagorščaka, suradnike i sve nazočne policajce i policajke, polaznike akademije, kao i vojne policajce.

U svojoj propovijedi, oslanjajući se na dnevna čitanja, posebice na evanđeosko u kojem je zahtjev: "Ne sudite da ne budete sudeni" i "izvadi najprije brvno iz oka svoga pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun iz oka bratova", propovjednik je pozvao na evanđeosku blagost u odnosu prema bližnjima te i sam zatražio pomoć u službi na čijem je početku.

Na kraju svete euharistije biskup se zahvalio franjevcima što su dodijelili svog subrata Vojnoj biskupiji, dosadašnjem kapelanu, a

također i zboru Policijske škole koji je pjevao pod ravnanjem prof. Nevenke Pavleковиć.

OBNAVLJA SE FSR NA KOČERINU

U nedjelju, 11. rujna 2011., duhovni asistent hercegovačkog Franjevačkog svjetovnog reda fra Josip Vlašić, u dogovoru s mjesnim župnikom fra Mladenom Vukšićem pohodio je župu Kočerin i tom prigodom predvodio tri euharistijska slavlja: dva u župnoj crkvi, a jedno u crkvi u Ljubotićima. U propovijedi je misno evanđelje povezo sa svetim Franjom te je nastavio govoriti o njegovoj suvremenosti i privlačnosti. Posebno se zadržao na poruci i pomoći koju Franjo i njegova duhovnost mogu darovati onima koji žele svoj kršćanski put živjeti u Franjevačkom svjetovnom redu. Fra Josipovo propovijedanje potkrijepljeno je svjedočenjem troje svjetovnih franjevaca iz mostarskog mjesnog bratstva: Ankiće Zelenike, mjesne ministre, majke i supruge; Mate Penavića, oca dvoje djece čija je supruga također član FSR-a te Josipa Brekala, studenta računarstva, čija je zaručnica također članica FSR-a. Na koncu mise, fra Josip je sve one koji žele što god više čuti o franjevačkoj svjetovnoj duhovnosti pozvao da dođu u prostorije župnog ureda na Kočerinu u srijedu, 14. rujna.

U srijedu je na susret došlo 63 župljana. Među njima je bilo i mladih i starih, muškaraca i žena. Susret, koji se održao u crkvi, je započeo pjesmom i molitvom Duhu Svetom. Prisutnima se najprije obratio fra Josip, a potom im je predstavio Mariju Brekalo, područnu ministru FSR-a, i Milu Čuljak, područnu povjerenicu za formaciju. Fra Josip je govorio o milosti i čudesnosti franjevačkog poziva, o radosti življenja u bratstvu i o osobnom duhovnom „profitu“ kojeg čovjek iskustveno doživljava u onom trenutku kada se otvori Bogu. Život u FSR-u to definitivno omogućuje. Mila Čuljak je najprije osobno posvjedočila o svom iskustvu života u FSR-u te je nastojala prisutnima predstaviti put formacije: od simpatizerstva, do davanja trajnih zavjeta. Naglasila je kako je u ovo naše vrijeme pravo bogatstvo usvojiti norme Franjine duhovnosti i poslužiti se njima kako bismo ostali slobodni. Marija Bre-

kalo, koja je rodom iz ove župe, prisjetila se svojih dana u Frami te je posvjedočila kako joj se potpuno logičnim učinio nastavak svog života s Bogom kroz FSR. Posebno je naglasila vrijednost življenja svog poziva u bratstvu koje puno daruje, ali koje isto tako i traži. Ohrabrila je prisutne da krenu na put s bratom Franjom, priznajući da je oživljavanje ovog bratstva bogatstvo i razlog radosti za cijelo područno bratstvo, pa i za cijeli Red.

Na koncu se prisutnima obratio i župnik fra Mladen, koji je zainteresirane pozvao da se već u sljedeću srijedu okupe u isto vrijeme te će pomalo početi sa svojim susretima.

Važno je spomenuti da se 10-ak članova Franjevačke mladeži iz ove župe, koji studiraju u Mostaru, već nekoliko godina uključilo u život FSR-a u Mostaru te su tu neki već dali i svoje zavjete. S ovim činom oživljavanja i obnavljanja kočerinskog FSR-a pruža se mogućnost i mladima iz Frame da nastave put svog franjevačkog poziva u vlastitoj župi. Nadat je se da će i druge župe slijediti ova nastojanja!

NOVA KNJIGA FRA IVANA DUGANDŽIĆA

Zagreb, 15. rujna 2011. (IKA) - Najnovija knjiga dr. Ivana Dugandžića "Upoznajmo Bibliju. Narod Božji i njegovo Sveto pismo" objavljena je u izdanju Glasa Koncila.

Knjiga na gotovo 500 stranica donosi cjelovit i iscrpan prikaz Svetoga pisma s naglaskom na njegovu poruku, a nastala je sabiranjem Dugandžićevih tekstova koji su u rubrici "Vjeronauk za odrasle", u tjedniku Glas Koncila, objavljivani gotovo tri godine, od listopada 2007. do sredine srpnja 2010. godine. Cilj tako dugačka niza bio je širi krug čitatelja bolje upoznati sa (za)pisanom Božjom objavom koja čini izvor kršćanstva.

Svećenici, katehitičari, župni i pastoralni djelatnici, znanstvenici i studenti, proučavatelji i ljubitelji Božje riječi – svi čitatelji ove, među hrvatskim izdavačkim projektima, po mnogočemu jedinstvene knjige, unutar njezinih korica pronaći će sve o nastanku i naravi biblijskih spisa, o njihovu čuvanju, prenošenju i oblikovanju u veće cjeline sve do stvaranja zaokruženoga kanona, o tiskanju i prevođenju, književnim vrstama kojima su se biblijski pisci služili, o pravilima tumačenja, o sadržaju i poruci biblijskih spisa.

U svom tumačenju autor donosi povijesne, književne, civilizacijske i religiozne činjenice ne zanemarujući najsuvremenija znanstvena istraživanja.

Za lakše snalaženje u tekstu, knjiga sadrži popis kratica biblijskih knjiga te rječnik manje poznatih teoloških pojmova, a bogat fotografski prilog s fotografijama Svete zemlje pravi je prozor kroz koji se može zaviriti u ambijent u kojem je Sveto pismo nastalo.

Bogato sadržajem i najvažnijim podacima za razumijevanje biblijskih knjiga, to je djelo ne samo vjerodostojan priručnik za osobni studij Svetoga pisma, pripremu homilija, katehezu, rad s biblijskim i drugim interesnim skupinama već i najbolji tumač pri upoznavanju i razumijevanju Božje poruke i smisla kršćanstva upravo radi jednostavnog rječnika koji će biti razumljiv širokoj

čitalačkoj publici. Tim više što je autor djela dr. Ivan Dugandžić jedan od najistaknutijih hrvatskih bibličara i egzegeta.

LEKSIKON HERCEGOVAČKIH FRANJEVACA – RECIPE 9

Mostar, 26. rujna 2011. (Miriam) – Iz tiska je izišla nova knjiga dr. fra Roberta Jolića, Leksikon hercegovačkih franjevaca. Ovo iznimno i obimno djelo, na 582 stranice donosi, između ostalog, popis i životopis svih pokojnih fratara naše Provincije.

Knjiga je izišla u nakladi Hercegovačke franjevačke provincije i Franjevačke knjižnice Mostar, u nakladničkom nizu Recipe, broj 9. Lekturu je uradila Iva Beljan, korekturu Iva Beljan i fra Robert Jolić. Tiskana je u tiskari Suton iz Širokog Brijega. Obogaćena je mnogobrojnim fotografijama, za što je najzaslužniji fra Ante Tomas, prov. arhivar.

Iz Pogovora:

Već se odavno osjeća potreba za djelom koje bi ponudilo životopise pokojnih hercegovačkih franjevaca. U ovom Leksikonu obrađeni su tako članovi Hercegovačke franjevačke provincije i Kustodije Americi i Kanadi, ali i Hercegovci koji su preminuli u zajedničkoj provinciji Bosni Srebrenoj, kao i Bosanci koji su kao članovi te provincije preminuli i pokopani u Hercegovini. Doneseni su životopisi za 632-ojicu franjevaca (za neke zajednički životopisi, osobito za mučenike iz starijih razdoblja), a k tome u Dodatku, temeljni podatci za još stotinjak franjevaca rodom iz Hercegovine, koji su, međutim, preminuli u drugim provincijama. Za brojne od njih donesena je i fotografija, a čitava je knjiga obogaćena zajedničkim fotografijama franjevaca, poglavito iz starijih razdoblja.

Nakon toga slijedi popis svih onih grobalja u Hercegovini, Bosni, Dalmaciji, Europi i Americi na kojima počivaju spomenuti franjevci, po mogućnosti također s fotografijama.

Na kraju je donesen i revidirani Nekrologij provincije. Leksikon je rađen na temelju izvorne građe, u velikoj mjeri do sada neiskorištene, kao i obimne literature, poglavito iz posljednjih desetljeća.

Zbog čega je rađen Leksikon? Odgovor je jednostavan: iz poštovanja i osjećaja neizmjerne zahvalnosti prema onima koji su podnosili "žegu dana", koji su prolijevali znoj, a nerijetko i krv, da bi se na našem ozemlju sačuvala živa vjera u Isusa Krista, da bi Crkva ovdje uopće opstala.

Svaki od navedenih franjevaca dao je svoj, manji ili veći, doprinos tome.

POČELA OBNOVA RATNOG SKLONIŠTA NA ŠIROKOM BRIJEGU

Široki Brijeg, 26. rujna 2011. (Vicepostulatura) – U organizaciji Vicepostulature postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača, na čelu s vicepostulatorom fra Miljenkom Stojićem i Fra-

njevačkog samostana, na čelu s gvardijanom fra Sretanom Ćurčićem, na Širokom Brijegu je prije dva mjeseca počela obnova ratnog skloništa. Na mjestu istrulog starog križa postavljen je novi, kao i oblikovan prostor za paljenje svijeća. Napravljena je i drvena klupa za one koji se ovdje dolaze moliti. Stube koje od ceste vode prema skloništu te sami pristup ulazu skloništa također su obnovljeni i učinjeni pristupačniji moliteljima i posjetiteljima. Duž čitave ceste koja nadvisuje sklonište i niz stube koje vode prema njemu, postavljena je ograda za pripomoć starijim i nemoćnijim osobama te onima koji dovoljno ne paze.

Nabrojano su ustvari nužni i jedino mogući zahvati u ovome trenutku. Trebat će u što žurnijoj budućnosti spriječiti propadanje samog ratnog skloništa, jer ga je dobro nagrizao zub vremena. A onda će trebati pristupiti i radovima na samom okolišu. Da bi se sve ovo izvelo, najprije će se uz pomoć stručnjaka morati izraditi plan obnove. Nadamo se da ne ćemo morati na to dugo čekati. Nakon što on bude usuglašen s mjerodavnim tijelima Provincije pristupit će se samoj obnovi.

Također su počeli radovi na što boljem prihvatu onih koji pohađaju, ne samo ratno sklonište i grob naše pobijene braće u samostanskoj crkvi, nego općenito naš samostan na Širokom Brijegu. U tijeku je dovršetak izgradnje novog nužnika na mjestu staroga te dovršetak pravljenja planova za obnovu prostora ispred crkve.

PREDSTAVLJENA KNJIGA ANTE IVIĆA "PUČANSTVO DUVANJSKE ŽUPE 1469. - 1800."

Knjigu je predstavio dr. fra Robert Jolić, urednik "Naših ognjišta" i recenzent knjige

Mostar, 28. rujan 2011. (KTA) - Vrijedna knjiga mr. Ante Ivića „Pučanstvo duvanjske župe 1469.-1800.“, koja je nedavno izašla u nakladi „Naših ognjišta“ iz Tomislavgrada u sunakladništvu s Biskupskim ordinarijatom iz Mostara i Franjevačkim samostanom

iz Fojnice, predstavljena je sinoć u Mostaru, a organizator ove promocije bilo je Hrvatsko kulturno društvo Napredak – Glavna podružnica Mostar.

Na samom početku promocije nazočne je pozdravio predsjednik mostarskog Napretka prof. dr. Miroslav Palameta. „Ovom večerašnjom promocijom počinjemo s našim programima nakon ljetnih odmora, iako Napredak ni u kolovozu nije mirovao. Do konca godine realizirat ćemo nekoliko značajnih projekata“.

Knjigu Ante Ivića predstavio je dr. fra Robert Jolić, urednik „Naših ognjišta“ i recenzent knjige. „Vrijednost ove knjige mog prijatelja Ante Ivića je velika iz nekoliko razloga. Svakako jedan od najvažnijih leži u tome što je Ante objavio preslik matice župe Duvno koju je vodio don Anto Ljubosović, rodnom iz Roškog Polja, od 1750. – 1758. godine, ali i prijepis matice, koja je u originalu napisana bosančicom. Ivić je potom iz ove matice izvukao brojne podatke koji bi mogli zanimati kako povjesničare, tako sve one čiji bi se pređi mogli nalaziti popisani u ovoj matici. Ivićeva je obrada podataka minuciozna, ali se nikako ne zadržava isključivo na podacima koje nudi Ljubosovićeva matica, nego istražuje i druge matice“, rekao je Jolić posebno naglasivši kako je Ljubosovićeva matica najstarija matica na području zapadne Hercegovine. „Kad mi je fra Janko Ljubos u Fojnici predložio prije nešto više od godinu dana, da prepisem ovu maticu koju je započeo njegov prarodak, a završio ju je upisom krštenja moga prarodaka, prije dva i pol stoljeća, nisam ni slutio da će to na kraju biti ovakva knjiga. Ova matica je važna. Njezina starost povećava joj vrijednost. Bitna su imena i prezimena. Bitni su oni koji su krstili i oni koji su kršteni. To su preci kojima trebamo zahvaliti da su svojim radom i mukom namrli nama život i blagostanje. Tko su bili ti ljudi? Kako su živjeli? Zbog čega su selili? Smatrao sam važnim opisati i povijesni kontekst, okruženje i uvjete života. Netko će, posebno mlađi, i tu naći ponešto zanimljivo. Jednom prilikom sam rekao fra Robertu da je poslije njega i njegovih knjiga, bilo teško pisati o Duvnu. Ali mislim da sam svojim pristupom dao novi pogled na ovo šire područje od Neretve do Imotskog i da će poslužiti budućim istraživačima. Koliko sam u tomu uspio, život ove knjige će pokazati.“, rekao je Ivić između ostalog u svom izlaganju. Na predavljanju je nastupio i Gudački kvartet Simfonijskog orkestra Mostar izvevši dvije skladbe, Šostakoviča i Bizeta. Knjiga će uskoro biti predstavljena u Tomislavgradu i Sarajevu.

DVANAESTI MEĐUNARODNI SEMINAR ZA BRAČNE PAROVE U MEĐUGORJU

Dvanaesti međunarodni seminar za bračne parove, koji je okupio više od 250 sudionika iz osam jezičnih područja održao se

u u Međugorju od 21. do 24. rujna 2011. godine o temi: "Brak - u vjeri i s vjerom". Seminarom je ravnao dr. fra Miljenko Šteko, a program se odvijao preko jutarnjih i popodnevnih predavanja prof. Ljilje Vokić, molitveno-liturgijskog programa u međugorskoj crkvi, molitve na Križevcu i Podbrdu. Završio je sv. Misom u subotu, 24. rujna u 11 sati, koju je predvodio fra Marinko Šakota. Među sudionicima susreli smo i one iz daleke Aljaske. Ralph i Edith su 2000. prvi put posjetili Međugorje. Od te godine počeli su pratiti sva međugorska događanja preko službene međugorske stranice. Vidjeli su informacije i o Seminaru za bračne parove, i odlučili se, zajedno s drugima, doći. Za radiopostaju "Mir" Međugorje kazali su: "Sretni smo što smo ovdje, ovo nam je prvi posjet, svi se odjećamo dobrodošli i od trenutka kad smo zakoračili u Međugorje osjetili smo da se tu događa nešto posebno".

ŠIROKI BRIJEG: ODRŽAN 3. SIMPOZIJ STOPAMA POBIJENIH

Široki Brijeg, 2. listopada 2011. (Marijana Bošnjak/Vicepostulatura) – Vicepostulatura postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrač«, na čelu s vicepostulatorom fra Miljenkom Stojićem, danas je na Širokom Brijegu priredila 3. simpozij »Stopama pobijenih«. Svrha simpozija je istraživati ubojstvo 66 hercegovačkih franjevaca tijekom i u poraću Drugog svjetskog rata da bi jednoga dana mogli biti proglašeni blaženima i svetima. Istražujući njihovu smrt nezaobilazno je istraživanje i smrti ostaloga vjernog puka koje je u to vrijeme snašla slična sudbina.

I ove godine program je započeo svetom misom u 11.00. Misu je predslavio dr. fra Robert Jolić, glavni urednik *Naših* ognjišta, a suslavili su fra Miljenko Stojić, vicepostulator, te fra Sretan Ćurčić, širokobriješki gvardijan. U svome nagovoru dr. fra Robert Jolić se zahvalio fra Miljenku Stojiću na njegovom trudu oko istraživanja života i okolnosti smrti naših franjevaca, a u svojoj propovijedi je istaknuo kako se ne trebamo s mržnjom sjećati onih koji su ubijali nevine već sjećati se onih, kako naših franjevaca tako i ostaloga puka, koji su položili svoj život za vjeru i za opstanak svoga naroda. Fra Robert je spomenuo i blagopokojnoga papu Ivana Pavla II. koji je također osjetio snažnu potrebu današnjih kršćana za primjerima običnih ljudi koji su polagali svoje živote za vjeru. Osvrnuo se i na nedavno događanje u Udbini, posvećenje crkve Hrvatskih mučenika, kojem je nazočio kardinal Josip Bozanić. On je tom prilikom između ostaloga rekao da će se »na Udbini u središtu Hrvatske simbolički skupiti svi spomeni na stratista

hrvatskih ljudi, da bi bili prisutniji našem duhovnomu zrenju i razmatranju Kristova križa.«

Po završetku misnog slavlja nastavio se program simpozija izlaganjima prof. dr. sc. Branimira Lukšića, prof. dr. sc. Ive Lučića te gosp. Vice Nižića.

Najprije je fra Miljenko Stojić pozdravio sve prisutne i zahvalio se na odazivu na ovakav jedan događaj. Nakon toga je pozvao prof. dr. sc. Branimira Lukšića koji je imao izlaganje na temu *Hrvatski križni put i britanska uloga u njemu*. On se tu osvrnuo na strašne događaje koji su pratili one nečužne ljude, igrom slučaja, zatečene u monstruoznom kažnjavanju bez suđenja. Brojke koje su ovdje iznesene bile su šokantne i na izrazima lica se moglo primijetiti zgražanje i nevjerica. Ipak, kad čujete kako je »Prema britanskom vojnom arhivu kod Bleiburga na jugoslavensko-austrijskoj granici bilo 200.000 hrvatskih vojnika i oko 500.000 civila koji su tamo došli predati se britanskim postrojbama, no Britanci su ih na vjeroloman način izručili Titovim komunistima koji su velik broj njih, prema riječima engleskog povjesničara Nikolaja Tolstoja, poubijali u uvjetima *bezobzirnog divljaštva*«, teško da će netko ostati ravnodušan.

Iza ovoga izlaganja uslijedilo je izlaganje prof. dr. sc. Ive Lučića na temu *Pronalaženje posmrtnih ostataka ubijenih u Drugom svjetskom ratu i poraću te doprinos Vicepostulature postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrač«*. I ovdje se susrećemo s brojkama koje su poražavajuće za opstanak hrvatskoga naroda na našim prostorima i samim tim mora se nešto raditi na pronalasku tih, još uvijek nebrojenih, žrtava. A kad uzmemo za činjenicu da je Komunistička partija to ubijanje pravdala *popravljanjem naroda*, kao što jedno izvješće govori, ne smijemo ostaviti sve nerazjašnjeno i zemljom skriveno. Prof. dr. sc. Ivo Lučić osvrnuo se i na sve one masovne grobnice koje su u zadnjih nešto više od godinu dana otkrivene i koje jasno pokazuju kako se radilo o nasilnoj smrti koja je snašla te ljude, krive samo što su bili Hrvati i što nisu htjeli napustiti svoga Boga.

Treće izlaganje koje se moglo čuti na ovom simpoziju jest izlaganje gosp. Vice Nižića. On se osvrnuo na *Rad Povjerenstava za uređivanje i obilježavanje grobišta iz Drugog svjetskog rata i poraća na području općina Široki Brijeg, Ljubuški, Neum, Posušje i Busovača*. Ovdje smo slušali kako pet povjerenstava, a to su povjerenstva u pet općina, radi i funkcionira. Dobili smo presjek svih projekata koji su se radili i koji tek slijede, a na kraju je gospodin Nižić iskoristio priliku kako bi pozvao »i ostale općine da pokrenu proceduru u općinskim vijećima o ustrojavanju povjerenstava za istraživanje grobišta na području svojih općina, jer svima nam je znano da je na kraju i nakon Drugog svjetskog rata počinjen stravičan zločin nad hrvatskim narodom.«

Svi smo bili ugodno iznenađeni kad nam je fra Miljenko rekao kako je među nama i biskup dr. Mile Bogović. Inače, on je gospićko-senjski biskup i crkveni povjesničar. Naravno, fra Miljenko ga je zamolio da nam se obrati što je on i učinio rekavši kako je došao vidjeti kojim sve to tokom ide i kako bi čuo nešto poticajno što bi se moglo i u Hrvatskoj primijeniti. Pohvalio je osnivanje povjerenstava po općinama i izrazio nadu da se nešto slično pokrene i u Hrvatskoj. Mi, s ove strane granice, iskreno se nadamo da će to biti i moguće. Nije skrivao činjenicu da bilo što što se naziva hrvatsko, a još pritom i kršćansko, nailazi na otpor. Ali, nadodao je, da unatoč tome treba nastaviti raditi. *Propovijed i predavanja možete skinuti s portala Vicepostulature pobijeni.info*.

DUHOVNA OBNOVA U HKM U LUZERNU

Luzern, 3. listopada 2011. - Od 29 rujna do 2. listopada održana je duhovna obnova za naše hrvatske katoličke vjernike u HKM u Luzernu. Voditelj obnove bio je fra Mate Dragičević.

Svakovečernji program sastojao se od meditativnog moljenja krunice, nagovora, sv. mise s propovijedi i završavalo se klanjanjem Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Prve večeri tema je bila „Zapreke vjere“, druge večeri „Kako se osloboditi utjecaja Zloga“, treće večeri „Vjera u braku i obitelji“.

Duhovna obnova završila je u nedjelju svečanom sv. misom u velikoj crkvi sv. Karla, koja je bila prepuna. Kako ova HKM ima za zaštitnika sv. Franju Asiškog, voditelj duhovne obnove propovijedao je o sv. Franji. Istaknuo je Franjinu nadvremensku veličinu kao čovjeka, produhovljenog kršćanina, ljubitelja Stvoritelja i svega stvorenoga, nositelja i širitelja mira i dobra i nenadmašivog poštovatelja čovjeka. Izrastao je u nenadmašiva velikana jer mu je križ bio bogatstvo, Isus ljubav, a Evanđelje mudrost.

Iako su bili jesenski praznici te su mnogi otišli u zavičaj, ipak je posjet naših vjernika bio vrlo dobar, a u subotu je centar bio premali.

Poslije svečane nedjeljne sv. mise Misijsko je vijeće pripremlilo u centru ručak za svakoga tko je htio doći. Nakon ručka djeca i mladi su na simpatičan način izveli prigodni program na temu sv. Franjo.

Ozračje istinskog zajedništva i spremnosti uključiti se u sva događanja tih dana moglo se osjetiti kod svih sudionika.

GALERIJSKA DJELATNOST 2000.

Završnu godinu XX. Stoljeća i desetu obljetnicu svoga postojanja Franjevačka galerija Široki Brijeg obilježila je unošenjem svečarsko-slavljeničkih obilježja u okvire uobičajenog djelovanja. Zasebne proslave nije bilo. Plodovi rada bili su naša proslava i naše najdraže čestitke. Tako je 25. srpnja galerijski prostor popunjavala Prva diplomatska izložba Akademije likovnih umjetnosti na Širokom Brijegu Sveučilišta u Mostaru, koja i za

samu ideju o svome osnutku i za podosta drugih stvari iz kojih je ponikla ima zahvaliti upravo franjevačkoj galeriji. I zar je bilo moguće zamisliti bolju čestitku ili upriličiti primjereniju proslavu desete obljetnice kao i završetka drugog kršćanskog tisućljeća nego preklapanjem dvostruke radosti: radosti postojanja i radosti uspjeha dviju značajnih kulturno-umjetničkih ustanova. Deset, i to prvih deset diploma uručenih deseteroma mladih akademski obrazovanih grafičara, kipara, i slikara koji su se otisnuli u svijet iz prostora Galerije, zasigurno je njezina najdraža svečanost.

Tijekom godine postavili smo vrlo značajne izložbe. Prijelaz iz 1999. u 2000. godinu pripao je sakralnoj izložbi Svetost sviće pravedniku Josipa Botterija Dinija. On je jedini živući slikar pojedinac koji je u godini "okruglih brojeva" u nas izlagao. Slijedile su izložbe Vanje Radauša, Gabrijela Jurkića, Prva diplomatska izložba Akademije, zatim Vlahe Bukovca, te izložba ALU na Širokom Bri-

jegu s radovima svih njezinih naraštaja i profesora. Sve su one privukle veliku pozornost, posebice izložba Bukovčevih slika i velika Akademijina izložba. Bilo je dana kad su se neprestance izmjenjivali posjetitelji od jutarnjih do kasnih večernjih sati.

Kao posebnost, još valja napomenuti da je u izdanju Galerije tiskana prva likovna monografija na Širokom Brijegu pod naslovom Sestra Marija od Presvetog srca Isusova – Anka Petričević. Tako je godina 2000. bila godinom za ovaj kraj značajnog prvenca.

Drugi kulturno-umjetnički događaji unutar našega programa – a bilo ih je podosta, od književnih susreta, preko koncerata, predstavljanja knjiga do šahovskog turnira, - bili su po sebi značajni i korisni. Osim toga, na jednom su se mjestu isprepletale različite kulturne ponude, što je privuklo velik broj sudionika i čime je likovna umjetnost izravno i usputno, više došla do izražaja.

Ovim zbornikom omogućujemo uvid u naš rad i njime, riječju i slikom, osiguravamo neki način trajanja onome što se zbililo u Franjevačkoj galeriji godine Gospodnje 2000. (Uvodna riječ)

OTVORENA SPOMEN KUĆA FRA DIDAKU BUNTIĆU

Blagoslov spomen kuće i svečano Euharistijsko slavlje predslavio je kardinal Vinko Puljić

Gradnići, 11. listopad 2011. (KTA) - U župi sv. Blaža - Gradnići kod Čitluka, u selu Paoča, 9. listopada u večernjem terminu proslavljena je 140. obljetnica rođenja fra Didaka Buntića te blagoslovljena i otvorena spomen kuća sagrađena njemu u čast. Ovoj središnjoj svečanosti prethodila je trodnevna manifestacija pod nazivom „Fra Didakovi dani“.

Blagoslov spomen kuće i svečano Euharistijsko slavlje predslavio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz suslavje provincijala Hercegovačke franjevačke provincije dr. fra Ivana Sesara i petnaestak drugih svećenika. Tijekom Mise svirao je orkestar oružanih snaga BiH - hrvatska komponenta, a pjevao župni zbor.

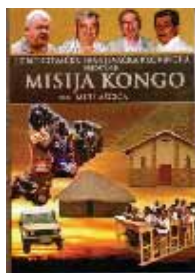
Sve nazočne na početku pozdravio je župnik fra Mate Dragičević kazavši da je fra Didak nezaobilazan svijetli stup povijesti, poznat ne samo po širokobriješkoj bazilici, nego i po gospodarskim podvizima, širenju plemenitih sorti voća, povišici otkupa duhana, gradnji duhanske stanice, gradnji kanala za navodnjavanje, planiranju i izgradnji cesta, širenju telefonske mreže, opismenjavanju

Hercegovine, spašavanju djece od gladi, pripremanju gradnje širokobriješke gimnazije i konvikta, smještaju hercegovačkih studenata u Zagreb, zaštiti vojnika i puka, borbi za ljudska prava. Podsjetio je da je fra Didak bio pučki tribun, uzoriti redovnik fratar, odgovorni i brižni profesor i provincijal.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je kazao da hrvatski narod treba znati vrednovati osobe koje su utkale sebe u hrvatsku povijest. „Odajem vam priznanje što ste organizirali čuvanje pamćenja i sjećanja na fra Didaka, jer su brojni, živeći prije nas, ostavljali svijetli trag te nas zadužili dok ih spominjemo te i sami naučimo ovu ljepotu življenja za drugoga. Imate pravo biti ponosni na fra Didaka koji je iz vašeg kraja, ali koji nije živio samo za ovaj kraj“, kazao je kardinal Puljić pozivajući nazočne da od fra Didaka nauče, kako biti čovjek. Spomenuo je da, unatoč tako divnom proklamiranju brojnih ljudskih prava, čovjek danas najmanje vrijedi. „Osjećam da se čovjek istinski ne vrednuje. Ne možemo čitati o fra Didaku, a da ne otkrijemo njegov divni osjećaj za čovjeka. Tu ljepotu naučio je u Evanđelju, a evanđeoski duh ga je poticao i hrabrio da bude čovjek za čovjeka i da zna pročitati potrebu za čovjeka“, rekao je kardinal Puljić potičući vjernike da uče od fra Didaka, kako ostati vjeran Bogu i hrvatskom narodu biti vjeran svim načelima koji pomažu da čovjek bude vrednovan.

Nazočnima se na kraju Mise obratio i provincijal Sesar kazavši da je Hercegovačka franjevačka provincija kroz svoju povijest iznjedrila mnoge velikane vjere i uma među koje spada i fra Didak poznat po pozivanju na vrednovanje čovjeka i ljudskoga života. Prigodnu riječ uputio je i fra Šito Ćorić, rodnom iz Paoča te izražavajući veliku radost zbog dolaska kardinala Puljića u Paoču. Napomenuo je da je on drugi biskup koji je pohodio spomenuto mjesto te citirao bilješku iz kronike gdje piše da je godine 1735. biskup Vlašković iz Makarske pohodio Paoču te podijelio sakrament krizme i sličice, a dočekalo ga tri tisuće duša. Župnik fra Mate sa župljanima, u znak zahvalnosti, darovao je kardinalu Puljiću medaljon fra Didaka Buntića i plodove hercegovačke zemlje. Slavlje je nastavljeno uz gangu i klapsko pjevanje, a ministranti su podijelili sličice koje je darovao kardinal Puljić.

FILM O NAŠIM MISIONARIMA U KONGU

Mostar, 12. listopada 2011. (Miriam) - U povodu 40 godina nazočnosti fratara Hercegovačke franjevačke provincije u Kongu, te u znak zahvalnosti fratrima koji su ostavili najljepše godine svoga života šireći neumorno i neustrašivo radosnu vijest Evanđelja onima koji za nju nikada nisu čuli ili je dovoljno ne razumiju, u produkciji Provincije, Miro Aščić, snimatelj na HRT-u, snimio je film pod naslovom **Misija Kongo**.

Gosp. Aščić, kameraman, montažer i režiser ovoga filma, boraveći određeno vrijeme u Kongu s našim misionarima, kamerom je zabilježio stvarnost u kojoj žive i djeluju četvorica naših fratara: fra Filip Sučić, fra Ante Kutleša, fra Stojan Zrno i fra Pere Čuić.

Ovaj DVD može se naručiti u Tajništvu provincije. Cijena je 20 KM. Sav prihod od prodaje ide za potrebe misionara u Kongu.

U ZAGREBU PREDSTAVLJEN FILM O NAŠIM MISIONARIMA U KONGU

Zagreb, 19. 10. 2011. (fra D.T.) U povodu misijske nedjelje (23. listopada) u Franjevačkom samostanu Hercegovačke provincije u Zagrebu, 19. listopada u 18.30 sati predstavljen je 90-minutni dokumentarni film "Misija Kongo". O filmu su govorili autor Miro Aščić, snimatelj HRT-a, i jedan od aktera filma - misionar fra Stojan Zrno. Producent filma je Hercegovačka franjevačka provincija koja na taj način želi obilježiti 40. obljetnicu nazočnosti fratara u Kongu. Predstavljanje je vodio bogoslov fra Bojan Rizvan, a u glazbenom dijelu programa nastupili su fra Zvonimir Pavičić i fra Marin Karačić. Sav prihod od prodaje DVD-a namijenjen je za potrebe katoličkih misija u Kongu.

Miro Aščić, kameraman, montažer i režiser filma, boraveći tri tjedna u Kongu s misionarima, kamerom je zabilježio stvarnost u kojoj žive i djeluju fra Filip Sučić, fra Ante Kutleša, fra Stojan Zrno i fra Pere Čuić. Sam je ustvrdio da je to bio vrlo težak posao: "Trebalo je na platno prenijeti bijedu tamošnjih ljudi, ali i njihovu jednostavnost i dobrotu." Za misionare je pak rekao: "Oni nisu samo misionari vjere nego i kulture, školstva, infrastrukture, zdravstva..."

Fra Stojan Zrno se na početku svog kratkog obraćanja našalio na račun svoje zloćudne bolesti: "Izgubio sam ove jeseni povratnu kartu za Kongo!" Razgovarajući s Aščićem još u Kongu o tom kako bi film trebao izgledati rekao je: "Ako bi Vi za ovaj film dobili Zlatnu palmu u Cannesu bilo bi mi vrlo drago, ali bi mi draže bilo da film privuče ljude Bogu. Ne želim biti zvijezda nego snimajte ljude i život. O njima pričajte!" Gledajući film više puta sam Zrno je ustvrdio kako je film postigao svoju svrhu i kako će otvoriti mnoga srca za ljude u Africi.

U MOSTARU ODRŽAN 14. FRAMAFEST

Mostar, 23. listopada 2011. (svjetovni-franjevci.info) - U subotu, 22. listopada, u Mostaru je održan 14. Framafest, jedini festival duhovne glazbe na području

Bosne i Hercegovine. U prijepodnevnim satima su u Mostar počeli pristizati framaši iz cijele BiH, a Framafest je službeno počeo misnim slavljem u franjevačkoj crkvi svetih Petra i Pavla. Svetu misu predvodio je fra Josip Matijanić, župni vikar iz Uskoplja, u suslavju s asistentima pristiglih Frama. Na početku mise okupljenim framašima i asistentima se obratio gvardijan mostarskog samostana fra Iko Skoko, koji je spomenuo važnost franjevaštva u Bosni i Hercegovini te framašima stavio na srce čuvanje toga istoga franjevaštva u današnjem svijetu. Misu su svojim pjevanjem udruženo animirali framaši iz Međugorja, Humca i Drinovaca, a za misna čitanja su se pobrinuli framaši iz mostarskog bratstva.

Fra Josip Matijanić je u propovijedi govorio o primjerima iz franjevačkog života, o svemu onome čemu su danas katolici, time i franjevci, izloženi. Fra Josip se potrudio s mnogo primjera mladima približiti sliku današnjeg svijeta i moguće odgovore na prepreke na franjevačkom putu svetosti. Na koncu slavlja, s pozdravima i informacijama, okupljenima se obratio fra Josip Vlašić, nacionalni duhovni asistent Frame u BiH. Nakon mise, framaši su se otkrijepili u kripti crkve, uz zakusku koju je pripremio FSR Mostar.

Festivalski dio Framafesta imao je početak u 16,30 sati u Hrvatskom domu Herceg Stjepan Kosača. Sve prisutne u program su uveli voditelji ovogodišnjeg Framafesta, framaši Mario Kraljević i Mateo Zadro, koji je ujedno i predsjednik Organizacijskog odbora ovogodišnjeg Framafesta. Na početku je okupljene, u ime provincijala fra Ivana Sesara, pozdravio fra Miljenko Šteko, vikar Hercegovačke franjevačke provincije. Nakon njega, kratki govor i pozdrav održala je Josipa Vukoja, predsjednica Frame u Bosni i Hercegovini.

Ovogodišnji Framafest je bio poseban i u tome da je na natječaj pristigao rekordan broj od 24 prijave, a kriterij natječaja je prošlo njih 22, po 11 iz oba područna bratstva u BiH. Prijavljeni framaši su u sklopu ulaznice dobili i CD sa skladbama ovoga festivala. Frame koje su nastupale na ovogodišnjem Framafestu su iz mjesnih bratstava: Brestovsko, Bukovica, Busovča, Čerin, Fojnica, Guča Gora, Humac, Jajce, Kiseljak, Kočerin, Livno, Međugorje, Podmilačje, Posušje, Posuški Gradac, Rama – Ščit, Rumboci, Ružići, Široki Brijeg, Tomislavgrad, Vitez i Vitina. Osim bratstava koja su nastupila svojom pjesmom, u cjelodnevnom programu su sudjelovali i framaši iz Frama: Uskoplje, Sarajevo, Sivša, Nova Bila, Lepenica, Gornja Dubica, Ljubunčić, Bugojno, Visoko, Dolac, Gradnčić, Roško Polje, Mostar, Drinovci i Vareš. Sveukupno, na Framfestu je sudjelovalo oko 1000 framaša iz BiH i 35 duhovnih asistenata. Nakon svih izvedbi, četveročlani žiri kojega su činili profesionalni glazbenici, usko povezani uz crkvenu glazbu,

donio je odluku da je pobjednik ovogodišnjeg Framafesta Frama Široki Brijeg sa pjesmom *Ti nikad ne ostavljaš*. Tekst i glazbu za pjesmu napisao je Jozo Mandić, a aranžman je uradio F. Čeliković. Pjesmu je izvela Petra Mandić uz prateće vokale, članove glazbene sekcije Frame Široki Brijeg.

RECIPE 8 (1, 2, 3) - FRANJEVAČKA KLASIČNA GIMNAZIJA NA ŠIROKOM BRIJEGU

Mostar, 25. listopada 2011. (Miriam) - Iz tiska je izišla nova knjiga nakladničkog niza Recipe broj 8. Naslov je *Franjevačka klasična gimnazija na Širokom Brijegu*, autora fra Ante Marića. Tiskana je u tri sveska i ima 1889 stranica. Svezak 8./1., *Franjevačka klasična gimnazija na Širokom Brijegu, Odgojne institucije Hercegovačke franjevačke provincije*, knj. 2., predstavlja razdoblje od 1844. godine do školske godine 1917./18. i prvi ispit zrelosti s pravom javnosti; Svezak 8./2., *Franjevačka*

klasična gimnazija na Širokom Brijegu, Odgojne institucije Hercegovačke franjevačke provincije, knj. 3., predstavlja razdoblje od 1918/19. do 1934./35. školske godine. Konačno svezak 8./3. *Franjevačka klasična gimnazija na Širokom Brijegu, Odgojne institucije Hercegovačke franjevačke provincije*, knj. 4., opisuje razdoblje od 1935./36. do školske godine 1944./45. kad su partizani Franjevačku klasičnu gimnaziju na Širokom Brijegu u krvi ugušili. Ovaj svezak završava naslovom *Izgradnja širokobrijeških objekata*.

Nakladnik je Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM, Franjevačka knjižnica Mostar. Nakladnik je dr. fra Ivan Sesar, provincijal. Odgovorni je urednik fra Ante Marić, knjižničar. Recenzent je dr. fra Bazilije Stjepan Pandžić, lekturu potpisuje Zdenka Leženić, prof., grafičko oblikovanje Antonija Zeljko Čavar, fotografije i dokumente skenirao i restaurirao Vedran Ičanović, predmetno su kazalo uradili Ivan Dugandžić i Blanka Kraljević. Knjiga je tiskana u Franjevačkoj tiskari FRAM – ZIRAL, Mostar.

Knjiga će biti predstavljena u samostanu na Širokom Brijegu 3. studenoga 2011. u 19 sati.

RECIPE 10 - ANTOLOGIJA PISACA FRANJEVACA IZ HERCEGOVINE OD POČETAKA DO DANAS

Mostar, 25. listopada 2011. (Miriam) – Iz tiska je izišla knjiga nakladničkog niza Recipe broj 10. *Antologija pisaca franjevaca iz Hercegovine od početaka do danas*, autora fra Šimuna Šite Čorića.

Fra Šimun je predstavio 23 autora izborom iz njihovih djela na 248 stranica. Nakladnik knjige je Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM, Franjevačka knjižnica Mostar. Nakladnik je provincijal dr. fra Ivan Sesar. Odgovorni urednik je knjižničar fra Ante Marić. Lekturu potpisuje dr. sc. Katica Krešić doc. Recenzenti su dr. sc. Katica Krešić, doc. i fra Ivan Ševo. Knjiga je tiskana u Franjevačkoj tiskari FRAM – ZIRAL, Mostar.

DUH ASIZA U MOSTARU

Mostar, 29. listopada 2011. (Miriam) - U povodu 25. obljetnice molitvenog susreta za mir pape Ivana Pavla II. i predstavnika svjetskih religija u gradu svetog Franje, Asizu, u Mostaru je u HNK Mostar – Mala scena - organiziran okrugli stol *Dijalog o dijalogu*.

Organizatori ovog događaja, prvog ovakve vrste u Mostaru, su Franjevački institut za kulturu mira, Split, Franjevački samostan sv. Petra i Pavla, Mostar i Svjetlo Riječi, Sarajevo. Na ovom susretu bili su nazočni predstavnici sve tri *abrahamske religije*.

U ispunjenoj kazališnoj dvorani nazočnima se najprije obratio fra Mijo Džolan, ravnatelj FIKM-a, te je uslijedio scenski prikaz dijaloga svetog Franje i sultana Malik-al-Kamila, u izvedbi glumaca Roberta Pehara i Velimira Njirića Pšeničnika i režiji Dragana Komadine. Potom je predstavljena knjiga Karla Josefa Kuschela, Židovi, kršćani, muslimani – podrijetlo i budućnost. Knjigu su predstavili prof. dr. Dževad Hodžić i prof. dr. fra Mile Babić.

Na kraju su svi sudionici okruglog stola izrekli nekoliko misli o ovom susretu i mahom izrazili radost zbog ovog događaja i daljnju potrebu ovakvih susreta i razvijanja dijaloga. Susretu su prisustvovali provincijal fra Ivan Sesar, vladika Grigorije, episkop zahumsko-hercegovački, Seid ef. Smajkić, muftija mostarski, Zoran Mandelbaum, predstavnik židovske zajednice. Moderator programa bio je fra Iko Skoko.

FRA IVAN ŠEVO DOKTORIRAO IZ FILOZOFIJE

Mostar, 31. listopada 2011. (Miriam) – Fra Ivan Ševo je 19. listopada 2011. s uspjehom obranio doktorsku disertaciju s naslovom „Tamno svjetlo Boga (Pristup Bogu u filozofiji Bernharda Weltea)“ na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru i stekao

akademski stupanj doktora znanosti iz znanstvenog područja humanističkih znanosti, znanstvenog polja filozofije, znanstvene grane filozofije religije.

Disertacija je podijeljena na četiri veća dijela: Filozofsko promišljanje o religiji, Iskustvo Boga u sjeni ništavila, Welte u potrazi za smislom u Bogu i Religija i ateizam. Mentor je prof. dr. sc. Ivan Kordić.

Fra Ivanu čestitamo i želimo daljnji uspjeh u životu i radu.

PREDSTAVLJENA KNJIGA „FRANJEVAČKA KLASIČNA GIMNAZIJA NA ŠIROKOM BRIJEGU“

Široki Brijeg, 3. studenoga 2011. (sirokibrijeg.ba) - „Na knjizi sam radio punih 10 godina. Pronalazak svakog dokumenta za mene je bila prava radost koju sam htio podijeliti s vama“, rekao je autor knjige „Franjevačka klasična gimnazija na Širokom Brijegu“ fra Ante Marić na predstavljanju održanom u Samostanskoj dvorani na Širokom Brijegu. Fra Ante Marić je zahvalio nakladniku knjige fra Ivanu Sesaru provincijalu Hercegovačke franjevačke provincije, recenzentu dr. fra Bazilije Stjepanu Pandžiću, lektorici Zdenki Leženić, Antoniji Zeljko Čavar koja je grafički oblikovala knjigu, Vedranu Ičanoviću koji je skenirao dokumente, Ivanu Dugandžiću i Blanki Kraljević koji su uradili kazalo, Franjevačkoj tiskari FRAM - ZIRAL i svima koji su na bilo koji način pomogli da knjiga ugleda svjetlo dana.

„Autor knjige fra Ante pokrenut ljubavi prema gimnaziji prikazao je cjelokupnu povijest gimnazije, a to nije samo povijest gimnazije već i povijest provincije. Zahvaljujući ovoj knjizi lakše ćemo obrađivati cjelokupnu povijest od dolaska Franjevaca u Hercegovinu“, rekao je između ostalog dr. fra Ivan Sesar provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. Fra Robert Jolić je istaknuo da je fra Ante utrošio godine rada na ovo iznimno djelo koje i pored svojih nedostataka kao što je sama metoda rada, odnosno prema fra Robertu Joliću suviše brojne preslike dokumenata kojih je preko 1000, knjiga živi pisani spomenik o uspostavi elitnog obrazovnog sustava iz druge polovice XIX. i prve polovice XX. stoljeća. Na samom početku predstavljanja knjige nazočnima se prigodnim riječima obratio gvardijan fra Sretan Ćurčić. S nekoliko pjesama širokobriješka FRAMA i voditeljica Željka Šaravanja su uveličali jedan od najvećih kulturnih događaja u Širokom Brijegu u ovoj godini.

Knjiga je tiskana u tri sveska i ima 1889 stranica. Svezak 8./1., Franjevačka klasična gimnazija na Širokom Brijegu, Odgojne in-

stitucije Hercegovačke franjevačke provincije, knj. 2., predstavlja razdoblje od 1844. godine do školske godine 1917./18. i prvi ispit zrelosti s pravom javnosti. Svezak 8./2., Franjevačka klasična gimnazija na Širokom Brijegu, Odgojne institucije Hercegovačke franjevačke provincije, knj. 3., predstavlja razdoblje od 1918/19. do 1934./35. školske godine. Svezak 8./3. Franjevačka klasična gimnazija na Širokom Brijegu, Odgojne institucije Hercegovačke franjevačke provincije, knj. 4., opisuju razdoblje od 1935./36. do školske godine 1944./45. kad su partizani Franjevačku klasičnu gimnaziju na Širokom Brijegu u krvi ugušili. Ovaj svezak završava naslovom Izgradnja širokobrijeških objekata.

U ZAGREBU PRIKAZAN FILM "HRVATI I NJIHOVI FRANJEVCI U SAD-U I KANADI"

(Zagreb, 4. 11. 2011. - D. T.) U prostorijama HKZ "Hrvatsko slovo" u Zagrebu 24. prosinca u 19 sati prikazan je dokumentarni film "Hrvati i njihovi franjevci u SAD-u i Kanadi" redatelja Jakova Sedlara u produkciji Hrvatske franjevačke kustodije Svete obitelji (2011.). Film je najavio i sve prisutne pozdravio urednik HS-a Stjepan Šešelj.

U filmu se prati naseljavanje Amerike još od početka novog vijeka i posebno detaljno naseljavanje Hrvata početkom prošlog stoljeća. Tekst Hrvoja Hitreca popraćen je arhivskim fotografijama i filmovima. U drugom dijelu filma dotaknuto je djelovanje američkih i kanadskih župa u kojima se okuplja veći broj Hrvata i podrobnije rad Hrvatskog etničkog instituta u Chicagu.

BRATSTVO KAO MJESTO I ŠKOLA EVANGELIZACIJE – SEMINAR ZA ČLANOVE FSR-A

Mostar, 9. studenoga 2011. (svjetovni-franjevci.info) - Od 4. do 6. studenog 2011. u Međugorju, u Domus pacis, održan je seminar trajne formacije u FSR-u, kojeg je organiziralo Hercegovačko područno vijeće FSR-a, a sudjelovali su predstavnici i Hercegovačkog i Bosanskog područnog bratstva. Tema seminara bila je „Bratstvo kao mjesto i škola evangelizacije“. Znamo da je sv. Franjo sve nazivao bratom i sestrom, a također je dobio i poziv da evanđeoski oblik života živi u bratskom zajedništvu. I mi, braća i sestre svjetovni franjevci, imamo poziv da živimo Evanđelje po primjeru sv.

Franje, dakle, da živimo u bratstvu. O životu u bratstvu, o radostima i poteškoćama takvoga života, dosta toga smo čuli na ovome seminaru, a imali smo priliku i međusobno razmijeniti iskustva života u bratstvu.

Nakon dolaska i smještaja, seminar smo započeli sv. misom u župnoj crkvi sv. Jakova koju je predvodio fra Josip Vlašić, duhovni asistent Hercegovačkog područnog bratstva. Na početku radnog dijela programa, pozdravila nas je područna ministra Hercegovačkog bratstva Marija Brekalo. Nakon njezinih uvodnih riječi svi sudionici su se predstavili a potom je Marijana Bošnjak podnijela sažeto izvješće s Generalnog kapitula FSR-a, koji je održan u Sao Paulu (Brazil) a na kojem je ona, kao prvi predstavnik u povijest FSR-a u BiH, na njemu sudjelovala.

Tijekom seminara imali smo tri predavanja i tri rada po skupinama. Predavači su bili brat Stjepan Kelčić, ministar Hrvatskog nacionalnog bratstva FSR-a (FSR Zagreb - Kaptol), sestra Danijela Rebac, povjerenica za formaciju Hrvatskog bratstva FSR-a (FSR Zagreb - Dubrava) i sestra Mila Čuljak, područna povjerenica za formaciju (FSR Široki Brijeg). Tema prvog predavanja bila je „Ja i bratstvo“, a predavač je bio Stjepan. S nama je podijelio svoje iskustvo života u bratstvu i iznio nam što od nas zahtjeva život u bratstvu. Između ostalog je rekao da smo svi mi u bratstvu udovi tijela bratstva, a znamo da ako jedan ud zakaže pati cijelo tijelo. Stoga, život u bratstvu od nas traži osobnu prisutnost, djelatnu suradnju, raspoloživost za svu braću i sestre, odgovornost itd. Sastavni dio života svjetovnih franjevaca trebalo bi biti čitanje Biblije, Pravila i Generalnih konstitucija, Katekizma katoličke Crkve, a za življenje franjevaštva jako je važno da se često prisjetimo svoga zavjetovanja, odnosno riječi koje smo izrekli prilikom zavjetovanja.

Danijelino predavanje bilo je na temu „Dinamizam života u bratstvu“. Danijela nas je podsjetila što kažu Pravilo i Generalne konstitucije FSR-a o bratstvu, o životu u bratstvu i iznijela je prijedloge kako bi trebali izgledati različiti susreti mjesnog bratstva. Posebno je upozorila na faze formacije i na činjenicu da formacija ne završava zavjetovanjem, već tada stupamo u fazu trajne formacije. Rad po skupinama na temu Danijelinog izlaganja bio je dosta dinamičan. Razgovarali smo o životu naših bratstava, o načinu organiziranja susreta, o radu vijeća, ali i motivima našega ulaska u FSR.

Subotu večer smo proveli u zajedničkom druženju uz pjesmu i nekoliko originalnih i zabavnih igara, u kojima su sudjelovali svi sudionici seminara. Nedjelju smo započeli jutarnjom molitvom iz Časoslova i svetom misom u kapelici. Potom je slijedilo predavanje a onda i rad po grupama. Treće predavanje bilo je „Evanđelje i život“ sestre Mile Čuljak. Polazna točka njezinog predavanja bila je broj 4. našega Pravila gdje stoji da se svjetovni franjevci trebaju

obvezati „da će često čitati Evanđelje, prelazeći iz Evanđelja u život i iz života u Evanđelje“. Mila je pričala o svom osobnom iskustvu življenja u FSR-u, življenja Evanđelja. Naglasak je stavila na čl. 15 Konstitucija u kojemu se govori o življenju duha siromaštava. Mi se zavjetovanjem obvezujemo živjeti Evanđelje po Pravilu i Generalnim konstitucijama FSR-a, a to od nas traži da smanjujemo materijalne potrebe, da razmišljamo što nam je uistinu potrebno, jer navezanost na bilo što, a pogotovo na materijalne stvari, smanjuje našu slobodu.

Zadovoljni organizacijom seminara, predavanjima i predavačima svi smo otišli svojim kućama jedva čekajući idući susret svoga mjesnog bratstva kako bi sa ostalom braćom i sestrama podijelili ovo iskustvo i prenijeli im ono što smo čuli i naučili tijekom seminara.

PREDSTAVLJENA ZBIRKA PJESAMA „ODJECI“, AUTORA FRA VENEDELINA KARAČIĆA

Zagreb, 8. 11. 2011. - D. T.) U dvorani Matice hrvatske (MH) u Zagrebu 8. studenog u 18 sati predstavljena je knjiga pjesama Odjeci autora fra Venedelina Karačića. O knjizi su govorili akademik Ante Stamać, predsjednik MH Igor Zidić i Milan Bešlić. Nakladnici su širokobriješke Franjevačka galerija (fra Jozo Peić) i MH (Predrag Kozul).

Fra Venedelin Karačić, predavač na Likovnoj akademiji na Širokom Brijegu i suutemeljitelj Franjevačke galerije, uz to što je sklon likovnom izražavanju i rješenjima u prostoru, bavi se i pjesništvom kao još jednim načinom izražavanja koje mu, kako sam kaže, pomaže da ostane svoj u užurbanosti ovog svijeta. „Svojim bićem“, rekao je Milan Bešlić, „on nastoji baštinjenu duhovno teologiju franjevačke interpretacije u svoj njezinoj jednostavnosti ugraditi u prostor u kojem živi i djeluje... Upravo takvim zauzetim radom postao je promicatelj visoke kulture na hercegovačkim prostorima.“

O strukturi knjige i vrijednosti Karačićeva pjesništva govorio je akademik Ante Stamać, inače pisac Pogovora. Istaknuo je kako Karačić koji naslućuje jeku metafizičkog istom odgovara svojim Odjecima i to u Iskonima, Dubini, Tišini, Životu i Nebu (naslovi cjelina u knjizi). U Odjecima Iskona postavlja jastvo kao ono koje čuje jeku i osjeti zbivanje bitka ali bez nakane da bi bio analitički tumač. U Odjecima davnine slijedi se zemaljski hod lokalitetima pjesnikove rodne zemlje. Tako se Kordićevom, Bubalovom i Stojčićevom može pridružiti i Venedelinov zavičajni govor koji pejzaž,

ljude i običaje interpretira u pjesmama. U Odjecima tišine uočava se kako lirski govor nije buka, galama, pa ni pljesak nego razgovor s tišinom. U odjecima života očito je kako je vrhunac stvaranja sam život i o tom pjeva pjesnik, franjevac, koji cijeni jednostavnost života u svim njegovim pojavnostima. Svi odjeci se stapaju u Odjeke neba gdje se nalazi 13 zaglavnih pjesama nadahnutih vjerom i kršćanskom gorljivošću što je posebno očito u pjesmi posvećenoj širokobriješkim mučenicima.

Zidić je progovorio o Karačićevom pjesničkom jeziku i uočio kako je to „jezik visoko njegovane narodne kulture, toliko dobar da ga do sredine knjige niti ne osjetimo“. To je knjiga čovjeka s finim osjećajem za jezik koji svoju daleku zvijezdu vodilju ima u A. B. Šimiću, ali opet originalan u svojoj pojavnosti. Venedelinov svijet je precizno determiniran Hercegovinom, ali ne u obliku patetičnog zaklinjanja nego u jednostavnosti pojavljivanja počevši od jezika do pejzaža i ljudi. Taj život kao i jezik teče spontano i franjevački jednostavno, sitno a opet moćno.

NA HUMCU SU SE SUSRELI NOVACI DVIJU FRANJEVAČKIH PROVINCIJA

Susret novaka franjevačke provincije Bosne Srebrene i Hercegovačke franjevačke provincije

Humac, 12. studeni 2011. - U četvrtak, 10. studenoga novaci franjevačke provincije Bosne Srebrene zaputili su se s mešтром fra Markom Ešegovićem i domešтром fra Franjom Vrgočem u Hercegovinu, točnije na Humac kod Ljubuškog gdje se nalazi novicijat Hercegovačke franjevačke provincije u kojem se održava prvi ovogodišnji susret hercegovačkih i bosanskih novaka.

Nakon dvosatne voženje na Humcu su ih dočekali i dobrodošlicu im zaželjeli hercegovački novaci fra Jure Barišić, fra Ante Jelavić, fra Robert Kavelj, fra Robert Pejičić, fra Jozo Hrkać i fra Vinko Šarac na čelu s mešтром fra Slavkom Soldom. Poslije okrepice u prostorijama novicijata zajedno su pošli razgledati samostan. Najprije su posjetili galeriju umjetničkih slika i kipova pod nazivom „Majka“ u kojoj su izložena djela bosanskohercegovačkih i hrvatskih umjetnika. Zatim su razgledali staru crkvu koja potječe još iz vremena turske vladavine u ovim krajevima i novu crkvu izgrađenu u modernom stilu. Obje crkve posvećene su svetom Anti Padovanskom. Nakon toga razgledali su arheološki muzej smješten u podrumu samostana. Muzej obiluje arheološkim predmetima iz rimskog doba a svakako je od njih najvažnija Humačka ploča koja po svojoj vrijednosti stoji uz bok Bašćanskoj ploči.

Poslije upoznavanja s humačkim samostanom novaci i meštri izmolili su u novicijatskoj kapeli službu čitanja nakon koje su se susreli s ostalim fratrима humačkog samostana u blagovaonici na ručku gdje ih je pozdravio i dobrodošlicu im zaželio humački gvardijan fra Velimir Mandić. Poslije ručka uslijedio je sportsko-rekreativni dio susreta koji su novaci rado iskoristili i zabavili se odigravši dvije nogometne utakmice. Nakon nogometa osvježili su se u prostorijama novicijata. To je ujedno bio i kraj ovog jednodnevnog susreta. Novaci su se rastali do sljedećeg susreta, a to je osmodnevno hodočašće u Asiz na proljeće.

DUHOVNA OBNOVA I SUSRET S O. PROVINCIJALOM

Einsiedeln, 14. i 15. studenoga 2011. godine. (fra I. Prusina) - Prema statutima naše Provincije i pravilniku za braću u Švicarskoj, i ove smo godine imali dvodnevni susret bratstva zajedno s o. provincijalom fra Ivanom Sesarom u čijoj pratnji je bio i tajnik fra Bože Milić. Susret je održan u Schweizer Jugend- und Bildungszentrum-u u Einsiedelnu a nazočila su sva braća osim opravdano odustalih fra Ilije Šaravanje i fra Stjepana Neimarevića. Prvi dan bio je rezerviran za duhovnu obnovu koju je predvodio misionar iz Berna fra Gojko Zovko. Tema promišljanja bila je temeljena na dokumentu Reda: « *Dovođenje do prave mjere i prestrukturiranje* ».

U plodnoj diskusiji nakon predavanja o. Provincijal je dodatno pojasnio u kojem smjeru idu promišljanja u cijelom Redu pa bi tako trebalo i u našoj zajednici, te i među nama u Švicarskoj.

U Euharistijskom slavlju o. Provincijal je uputio poticajne riječi i poticaje za kvalitetan život svakoga brata. Večer smo proveli u bratskom druženju i otvorenom razgovoru obilježavajući imendane fra Stanka Banožića i fra Nike Leutara.

Tom prigodom zajednički smo pogledali film o našim misionarima u Kongu – Misija Kongo, te dogovorili da ćemo, sukladno mogućnostima, financijski pomoći njihov rad u Africi.

Drugoga dana smo poslušali Provincijalovo izvješće o stanju braće u Provinciji. Zatim smo razgovarali o aktualnim pritanjima koja se tiču nas u Švicarskoj. Između ostalog u diskusiji se tražilo najdjelotvorniji put odjelotvorenja naših zahtjeva donesenih još 2008. godine o povratku MOVIS u Zürich. Vrlo razborito i strpljivo tražili smo najdostojanstveniji način kako pristupiti ovom problemu. Donesen je i zaključak kako ići dalje a da, po mogućnosti,

nitko ne bude povrijeđen te da se ostvari ono što smo svi potpisali. Nakon završetka susreta, provincijal je u pratnji tajnika i fra Nike Leutara posjetio fra Iliju Šaravanju u Aarauu.

U dobrom ozračju završili smo naše druženje i vratili se na svoja odredišta pokušati živjeti ono o čemu smo govorili.

NAKON GOTOVO 30 GODINA, PRIMLJENI NOVI ČLANOVI U FSR U GORICI

Mostar, 24. studenoga 2011. (svjetovni.franjevci.info - U uto-
rak, 22. studenog 2011. u Gorici je slavljen obred primanja u Franjevački svjetovni red. Godine 1890. fra Petar Kordić je osnovao bratstvo FSR-a u Gorici. Bratstvo je živjelo i u svom životu imalo i uspona i padova. Od sredine 80-ih godina prošlog stoljeća bratstvo prestaje sa svojim susretima. Na inicijativu goričkog župnika fra Željka Grubišića i područnog duhovnog asistenta fra Josipa Vlašića krenulo se s oživljavanjem bratstva FSR-a u Gorici. Tako se u veljači 2011. počelo sa susretima inicijacije, uvođenja u Franjevački svjetovni red. O vremenu uvođenja Generalne konstitucije FSR-a kažu: „Vrijeme uvođenja jest razdoblje pripreme na vrijeme prave i istinske formacije, a služi za raspoznavanje poziva i uzajamno upoznavanje bratstva i kandidata. Ono mora jamčiti slobodu i ozbiljnost ulaska u FSR.“ (GK FSR-a 38,1). Dakle, to je vrijeme upoznavanje života svetog Franje i franjevačke karizme, kao i života u bratstvu.

Obred je obavljen u sklopu molitve Večernje. U bratstvo je primljeno 15 članova. Kako u Gorici ne postoji kanonski ustanovljeno mjesno bratstvo, tj. organiziran život prema Generalnim konstitucijama Franjevačkog svjetovnog reda, briga o bratstvu je na područnom vijeću, te ih je u Red primila Marija Brekalo, područna ministra, a u ime Crkve i Franjevačke obitelji, njihovu odluku potvrdio je fra Josip Vlašić, područni duhovni asistent. Nakon prihvaćanja molbe, Marija je svakom slavljeniku predala Pravilo FSR-a i izrazila dobrodošlicu i radost zbog njihovog ulaska u Franjevački svjetovni red. Fra Josip je čestitao slavljenicima te ih potaknuo na službu Božjoj slavi, što su sami kandidati izrekli u svojoj molbi. Svoju čestitku uputila je i Mila Čuljak, povjerenica za formaciju u područnom vijeću, koja će i voditi brigu o daljnjoj formaciji kandidata, uz suradnju područnog vijeća i fra Željka Grubišića. Potom se kandidatima obratio i čestitao i fra Željko, koji ih je pripremao i vodio kroz vrijeme pripreme za ulazak u Franjevački svjetovni red. Obredu su prisustvovali i Ankica Zelenika, ministra mostarskog bratstva FSR-a, časne sestre franjevke koje žive i djeluju u župi, fra Nikola Spužević, župni vikar i duhovni

asistent Frame, te predstavnici goričke Frame. Uistinu je bilo lijepo i svečano slaviti ovaj obred primanja u FSR u zajedništvu s cijelom franjevačkom obitelji. Ovo slavlje je potvrda riječi iz Psalm 133: „Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti.“ Slavlje je nastavljeno bratskim zajedništvom, uz zakusku koje su pripremili sami slavljenici.

Obredom primanja kandidati započinju vrijeme formacije, koje će dostići svoj vrhunac zavjetovanjem evanđeoskog života. Želimo im ustrajnost u formaciji, kako bi po njima oživilo Mjesno bratstvo FSR-a Gorica. Neka ih na njihovom putu franjevaštva prati Božji blagoslov, po zagovoru našeg svetog Franje.

U MOSTARU PREDSTAVLJEN LEKSIKON HERCEGOVAČKIH FRATARA

Mostar, 24. studenoga 2011. (Miriam) - Sinoć je u velikoj dvorani franjevačkog samostana u Mostaru u 19 sati predstavljen Leksikon hercegovačkih franjevaca, autora dr. fra Roberta Jolića, obimno djelo koje na 582 stranice donosi životopise 632-ojice hercegovačkih franjevaca.

Ovo je deveta knjiga u nakladničkom nizu Recipe.

Leksikon govori ne samo o onim fratrima koji su članovi Provincije otkako se ona 1844. odcijepila od dotada zajedničke provincije Bosne Srebrene, nego i franjevaca rodom iz Hercegovine otkada uopće postoje pisani tragovi (najstariji poznati, fra Pavao Jakić, preminuo je 1508. godine). K tome se donosi i stotinjak kraćih životopisa onih franjevaca Hercegovaca koji su nakon osamostaljenja hercegovačkih franjevaca 1852. ostali u Bosni, ili još ranije, nakon odcjepljena dalmatinske provincije 1735., ostali u Dalmaciji. U trećem dijelu *Leksikona* opširno se obrađuju sva ona groblja ili grobišta na kojima počivaju franjevci obrađeni u *Leksikonu*. Na kraju je donesen revidirani nekrologij Hercegovačke franjevačke provincije i različite statistike.

Na početku je sve pozdravio provincijal fra Ivan, izrazivši zadovoljstvo zbog predstavljanja ovog vrijednog djela koje je spomen i znak poštovanja i zahvalnosti pokojnim fratrima koji su nam prethodili. Provincijal je ujedno zahvalio fra Robertu i suradnicima na ustrajnu radu i vrijednom postignuću.

Knjigu su predstavljali prof. dr. fra Velimir Valjan s Franjevačke teologije u Sarajevu i dr. Iva Beljan s Filozofskog fakulteta u Mostaru. Fra Velimir je bivši fra Robertov profesor, a i sam je autor jednog manjeg leksikona fratara iz travničkog kraja.

Dr. Beljan je radila korekturu ovog djela, a u predstavljanju je istaknula veliku vrijednost Leksikona ne samo za našu Zajednicu, jer se donose životopisi svih pokojnih članova, što je rijetko, nego za povijest i kulturu cijele Hercegovine, pa i šire.

Na kraju se s nekoliko riječi, najprije obratio i autor fra Robert naglasivši potrebu ovakvog djela koje nema namjeru reći zadnju riječ na ovu temu, nego, još više, potaknuti na nova istraživanja.

Voditelj programa bio je fra Ante Marić, knjižničar i gl. urednik nakladničkog niza Recipe. U stankama između nastupa predstavljača, nastupila je Anica Ištuk s tri violinske izvedbe, a predstavljanje je završilo čitanjem dijela Putopisa fra Grge Martića po Hercegovini iz 1859. u interpretaciji fra Ante Marića te violinskoj pratnji.

Ovaj događaj organizirali su mostarski samostan i Franjevačka knjižnica.

SUSRET VELIKIH ŽUPNIH ZBOROVA U MOSTARU

Mostar, 1. prosinca 2011. (Miriam) – U nedjelju, 27. studenog 2011. godine, na prvu nedjelju Došašća, u Mostaru u crkvi Sv. Petra i Pavla je održan 26. susret velikih župnih zborova Mostarsko-duvanjske biskupije.

Susret je započeo svetom misom u 18 sati koju je predvodio župnik fra Stipe Marković, a na misi je pjevao zbor sastavljen od članova svih zborova, njih preko tri stotine. Nakon misnoga slavlja, mnoštvo se u prepunoj crkvi predstavilo 10 zborova: Zbor Svete Cecilije iz Širokog Brijega, Zbor časnih sestara franjevaca Krista Kralja, Zbor Krista Kralja iz Čitluka, Zbor Svetog Ante iz Humca, Zbor Kraljice Mira iz Međugorja, Zbor Fra Grge Martića iz Posušja, Katedralni oratorijski zbor iz Mostara (katedrala), Zbor Svetog Nikole Tavelića iz Tomislavgrada, Zbor Svetog Paškala iz Vitine i Zbor Svete Cecilije iz Mostara (franjevačka). Svaki zbor nastupio je s po dvije skladbe. Nakon što je izvedeno svih dvadeset skladbi, na kraju je otpjevan zajednički Te Deum.

Konferansijer na ovom susretu bio je fra Ante Marić koji je s nekoliko riječi opisao

svaki zbor i mjesto iz kojega dolazi. Nakon susreta u kripti crkve bio je upriličen domjenak za sve sudionike. Prvi je sastanak ove vrste bio prije 26. godina u ovom samostanu i onoj staroj crkvi sv. Petra i Pavla.

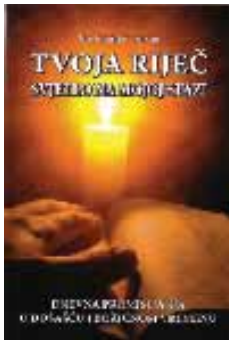
KONGORA: NOVO BRATSTVO FRANJEVAČKE MLADEŽI

Kongora (Miriam) - Na drugu nedjelju došašća, 4. prosinca 2011., u župi Srca Isusova u Kongori slavljani su obredi primanja u Franjevačku mladež - Framu. Župnik fra Stjepan Martinović je kroz proteklu školsku godinu radio sa skupinom simpatizera Framete ih pripremao za ulazak u bratstvo. Mlade, njih dvadeset i četvero, u Framu je primio Mateo Zadro, područni predsjednik Frame, a primanje je u ime Crkve i Franjevačke obitelji potvrdio fra Josip Vlašić, područni duhovni asistent, koji je i predvodio misno slavlje. Obredima primanja prethodio je trodnevni seminar za kandidate, koji je na poticaj fra Stjepana održan u Međugorju u kući molitve i susreta *Domus pacis*, kojeg su vodili fra Josip i

članovi područnog vijeća Frame. Na obredima primanja sudjelovali su i mladi iz Roškog Polja, Tomislavgrada, Seonice, Bukovice, Šuice te framaši iz Posušskog Graca, koji su pjevanjem animirali misno slavlje.

TVOJA RIJEČ - SVJETLO MOJOJ STAZI

Dnevna promišljanja fra Tomislava Pervana u došašću i Božićnom vremenu Mostar, 5. prosinca 2011. (Miriam) – U izdanju Informativnog centra „Mir“ Međugorje izišla je knjiga-zbirka svakodnevnih promišljanja u Došašću i Božićnom vremenu, autora dr. fra Tomislava Pervana. Fra Tomislav je već poznat po homiletskim uradcima. Prije petnaest godina objavio je nedjeljne i blagdanske misli u tri sveska: *Pripravite put Gospodinu* (godina A), *Govori, Gospodine* (godina B) i *U snazi i sili Duha Božjega* (godina C)

„U ovom tekstu koji pokriva liturgijsko vrijeme došašća i Božića, fra Tomislav ulaže sve svoje umijeće da sa strahopoštovanjem i strahopovjerenjem krene u ono bitno što kršćanstvo nosi, što bismo mogli nazvati *osovinom Kristove tajne*. Isus je kao „osovina svijeta“ ‘Gospodar ljudske povijesti i sudbine, Isus je riječ koja je ‘sposobna ući u dubine srca, bića, ona stvara novi svijet i novu nadu‘. (Predgovor)

SEMINARI ZA FRAMAŠE U DOMUS PACIS

Međugorje, 25. rujna 2011. (svjetovni-franjevci.info) – Od 23. do 25. rujna u prostorijama Kuće mira u Međugorju održan je seminar za animatore Frame pod nazivom *Putevima srca*. Seminar je organiziralo područno vijeće Frame, a sudjelovalo je 47 framaša iz 16 mjesnih bratstava Hercegovačkog područnog bratstva. Cilj ovog seminara bio je, uz čenje vještina animiranja, mladim animatorima skrenuti pozornost na sadržaj tema koje su obrađivane. Sadržaj ovog seminara temeljio se na knjižici *Putevima srca* koje je vijeće Hrvatskog nacionalnog bratstva Frame priredilo za njihov ovogodišnji Franjevački hod.

Seminar je započeo u petak u 15 sati okupljanjem u Kući mira, nakon čega je slijedilo upoznavanje framaša i fra Josipovo uvodno

predavanje u kojem je framaše upoznao sa sadržajem seminara i onime što se od njih očekuje. Nakon sudjelovanja na krunici i slavljenju svete mise u župnoj crkvi sv. Jakova i zajedničke večere, framaši su započeli sa svojim radom. Animatori, tj. članovi područnog vijeća, su ih podijelili u 4 skupine u kojima su se zadržali do kraja seminara. Sve su teme na seminaru obrađene u tri koraka: Evanđelje, određeni događaja iz Franjina života i članak Generalnih konstitucija FSR-a koji i Evanđelje i Franju povezuje sa svakodnevnim životom mladih franjevaca.

Prva tema bila je *Putevima zavedenog srca*, koju je pripremila područna učiteljica formacije Andrea Odak (Čerin). Područna dopredsjednica Anđelka Oreč (Posuški Gradac) i blagajnik Toni Ilić (Ružići) pripremili su teme *Putevima srca koje žeda* i *Putevima neotkrivenog srca*. *Putevima probodenog srca*, tema je koju je pripremila područna tajnica Marijana Mikulić (Kočerina). U nedjelju jutro, područni predsjednik Frame Mateo Zadro (Široki Brijeg) imao je izlaganje na temu *Putevima srca oblikovanog po Božjoj volji*.

Seminar za animatore u frami

SEMINAR ZA GLAZBENE SEKCIJE FRAME

Međugorje, Domus pacis (Miriam) – Od 9. do 11. prosinca u Međugorju u kući susreta Domus pacis održan je trodnevni seminar za članove glazbenih sekcija iz mjesnih bratstava hercegovačkih Frama. Seminar su, u organizaciji područnog vijeća Frame, zajedno s fra Josipom Vlašićem, područnim duhovnim asistentom, vodili bogoslovi fra Marin Karačić i fra Zvonimir Pavičić. Na seminaru je sudjelovao četrdeset i jedan framaš iz petnaest mjesnih bratstava (Šuica, Tomislavgrad, Roško Polje, Kongora, Posušje,

Posuški Gradac, Kočerin, Drinovci, Ružići, Humac, Međugorje, Čitluk, Čerin, Mostar, Široki Brijeg).

Budući da u gotovo svim Framama postoje glazbene sekcije koje animiraju pjevanje na misama u svojoj župi, seminar je htio pomoći framašima da rastu u poznavanju liturgije te da razumiju pjevanje kao važan dio ljepote euharistijskog slavlja. Fra Marin i fra Zvonimir, koji u našem samostanu u Dubravi vode zborove (mješoviti i zbor mladih), poučili su ih ne samo tehnicima pjevanja i načinima upjevavanja, nego, što je vrlo važno, kriterijima kako i koje pjesme izabrati za određeno misno slavlje. Uz to, naučili su i novu „misu za mlade“ i još neke pjesme, a također su se imali priliku okušati u uglazbljivanju različitih psalamskih antifona za misna slavlja.

S DRUGE STRANE, NOVA KNJIGA FRA MILJENKA STOJIĆA

Čitluk, 14. prosinca 2011. (Matica hrvatska) – Franjevac, pjesnik, pripovjedač, esejist, kritičar, pisac za djecu i prevoditelj fra Miljenko Stojić netom je objavio svoju novu knjigu, *S druge strane, (p)ogledi iz suvremenosti*. Nakladnici su Naklada K. Krešimir iz Zagreba i Matica hrvatska, ogranak Čitluk.

U svega šesnaest godina, koliko je prošlo od objavljivanja njegove prve knjige, fra Miljenko Stojić (rođen 1960. u Dragičini) izrastao je u jednog od najplodnijih hrvatskih književnika. K tomu, i u književnika najšireg tematskog zanimanja. Uz knjige pjesama, naime, koje su, treba naglasiti, njegovo prvotno ali i stvaralačko zanimanje, on neumorno radi i na prozi, prozi za najmlađe, esejistici, književnoj kritici te promišljanju stvarnosti. Kad je o posljednjem riječ, valja kazati da je njegov glas autentičan, na trenutke polemičan, a u cijelosti glas čovjeka koji argumentirano piše o svemu što se događa na društvenoj pozornici svijeta.

Na tragu toga promišljanja jest i knjiga *S druge strane, (p)ogledi iz suvremenosti* (126 stranica), koja sadrži trideset i šest eseja objavljenih u listu Glasnik mira, i jedan esej-najavu svoje nove knjige, U nebo zagledani. Prvi susret s naslovom – *S druge strane* – nedvojbeno nas navodi na pitanje s druge strane čega? No, podnaslov – *(p)ogledi iz suvremenosti* – daje odgovor. A s te druge strane naše suvremenosti, zastrte različitim zastorima, zaista ima svega.

Čitajući novo Stojićevo djelo mnoge nam stvari i događaji, manipulacije politikom, gospodarstvom i vrjednotama postaju jasnije i bistrije.

ANTOLOGIJA FRA ŠITINIH PROZNIH TEKSTOVA - NA TALIJANSKOM

U studenom 2011. pojavila se u izlozima knjižara prestižne izdavačke kuće „Il Melograno“ iz Milana knjiga izabranih prozanih literarnih tekstova fra Šimuna Šite Ćorića, a pod naslovom „GLI OCCHI COLMI DI TERRA - testi scelti“ (Oči pune zemlje – izabrani tekstovi). Taj odabir iz fra Šitinih knjiga uredan je u pet poglavlja, najprije iz njegove knjige kratkih priča za „sadašnju i bivšu djecu“ „Učiteljica koja nije htjela biti dosadna“, iz romana „Žena kojoj nisu vjerovali“, iz knjige kratkih ratnih priča „Slušaj Iris... Pisma iz Hrvatske 199?“, iz zbirke putopisa „Granice su da se prijeđu“, te iz više zbirka tipičnih fra Šitinih priča o Isusu u današnje vrijeme, a pod naslovom „Ludi satnik - Kratke priče o Čovjeku iz Galileje“.

Sastavljač i prevoditelj ove svojevrsne antologije na talijanskom jeziku fra Šitinih prozanih književnih radova bio je poznati talijanski kroatist Silvio Ziliotto, koji je knjigu za talijansko čitateljstvo doslovce obogatio uvodom i točno sa 113 (stotinu i trinaest) popratnih objašnjenja pojedinih osoba, ustanova, mjesta i događaja koje fra Štio spominje u svojim tekstovima. U knjigu je uvrstio i opširnu fra Šitinu biografiju i iscrpnu bibliografiju. Studiozan Predgovor knjizi napisala je iskusna književna kritičarka i antologičarka Marina Gatti, a originalnu opremu knjige potpisuje Mauro Brioschi. Prva promocija knjige bila je 5. 12. 2012. u kulturnom centru u Milanu „Il Salone Clerici“, a već je na nekoliko mjesta u talijanskim publikacijama bila prikazana s pohvalama za literarnu originalnost.

ADRESE I TELEFONSKI BROJEVI

ADRESE I TELEFONSKI BROJEVI SAMOSTANA I ŽUPNIH UREDA HERCEGOVAČKIH FRANJEVACA U BIH I HRVATSKOJ

MOSTAR

Samostan i župa Sv. Petra i Pavla

Franjevačka 1, pp 153

88 000 Mostar

tel.: (036) 319-688

faks/sam.: (036) 327-348

faks/župa: (036) 334-231

zupasvpetrapavla@gmail.com

Fra Ivan Sesar, provincijal

Fra Iko Skoko, gvardijan

Fra Stipe Marković, župnik

Fra Zdenko Karačić

Fra Mijo Križanac

Fra Ante Marić

Fra Ante Tomas

Fra Ivan Ševo

Fra Stanko Mabić

Fra Bože Milić

Fra Josip Vlašić

Fra Stipan Klarić

Fra Dalibor Milas

Fra Augustin Barać

Fra Ferdo Majić

Fra Alojzije Topić

Fra Vladimir Kozina

Fra Andrija Nikić

Fra Ljubo Vlašić

Fra Vlado Lončar

Fra Jure Brkić

Fra Vlado Buntić

Fra Milan Jukić

Fra Drago Vujević

Fra Vjekoslav Milićević

Fra Branimir Novokmet

Fra Damjan Perić

Fra Tihomir Bazina

TOMISLAVGRAD

Samostan Sv. Ćirila i Metoda i

župa sv. Mihovila Arkandela

Trg fra Mije Čuića 1

80 240 Tomislavgrad

tel.: (034) 352-091; 352-447

faks: (034) 352-808

www.samostan-tomislavgrad.info

Fra Ante Pranjčić, gvardijan

Fra Gabrijel Mioč, župnik

Fra Oton Bilić

Fra Ante Ivanković st.

Fra Klement Galić

Fra Jozo Jolić

Fra Radomir Krišto

Fra Mate Tadić

Fra Velimir Bagavac

Fra Josip Mioč

Fra Željko Barbarić

ŠIROKI BRIJEG

Samostan i župa Uznesenja BDM

Kardinala A. Stepinca 14

88 220 Široki Brijeg

tel.: (039) 702-900

faks/sam.: (039) 702-935

Faks/župa: (039) 702-936

Fra Sretan Ćurčić, gvardijan

Fra Stipe Biško, župnik

Fra Jozo Pejić

Fra Tihomir Kutle

Fra Berislav Kutle

Fra Vitomir Musa

Fra Ante Penava

Fra Dane Karačić

Fra Serafin Hrkać

Fra Vendelin Karačić

Fra Drago Čolak

Fra Miljenko Stojić

Fra Tomislav Jelić

Fra Tomislav Puljić

Fra Nikola Rosančić

Fra Vine Ledušić

KONJIC

Samostan i župa Sv. Ivana Krstitelja

Omladinska 1

88 400 Konjic

tel./faks: (036) 730-653

Fra Anthony Burnside, gvardijan

Fra Petar Drmić, župnik

HUMAC

Samostan i župa Sv. Ante

Trg Sv. Ante 1

88 320 Ljubuški-Humac

tel.: (039) 833-000; 830-970

faks: (039) 830-992

www.franjevci-humac.info

info@franjevci-humac.info

Fra Velimir Mandić, gvardijan

Fra Ivan Boras, župnik

Fra Slavko Soldo, odgojitelj novaka

Fra Vinko Dragičević

Fra Hadrijan Sivrić

Fra Radoslav Dragičević

Fra Žarko Ilić

SLANO

Samostan Sv. Jeronima i

župa Sv. Vlahe

Slanskih pomoraca 4

20 232 Slano

tel./faks: (020) 871-277

Fra Ljudevit Lasta, gvardijan i župnik

Fra Luka Zorić

Fra Dinko Maslač

ZAGREB

Samostan Bezgrješnog Začeca BDM

Avenija Gojka Šuška 2

10 040 Zagreb-Dubrava

tel.: (01) 29-11-931

faks: (01) 29-11-935

www.herc-fra3.net

Fra Draženko Tomić, gvardijan

Fra Mirko Bagarić

Fra Ljubo Kurtović

Fra Bazilije Pandžić

Fra Viktor Nuić

Fra Zoran Senjak

Fra Jozo Zovko

Fra Ivica Zovko

Fra Ante Bekavac

Fra Frano Musić

Fra Tomislav Sablje

Fra Stojan Zrno (na liječenju)

BADIJA

Samostan Uznesenja BDM

pp 102

20 260 Korčula

tel.: +385-20-712-566

faks: +385-20-711-561

(zadužen fra Karlo Lovrić)

ŽUPE

BUKOVICA

(Sv. Franjo Asiški)

80 243 Mesihovina

tel./faks: (034) 316-054

Fra Mladen Rozić, župnik

Fra Petar Ljubičić

ČERIN

(Sv. Stjepan)

88 265 Čerin

tel./faks: (036) 652-139

tel./faks: (036) 652-139

zupni.ured-cerin@tel.net.ba

Fra Dario Dodig, žup. upr.

Fra Ivan Ivanda

Fra Ignacije Alerić

ČITLUK

(Krist Kralj)

88 260 Čitluk

tel.: (036) 642-540; 643-710

faks: (036) 643-711

zupa.citluk@tel.net.ba

Fra Miro Šego, župnik

Fra Kornelije Kordić

Fra Ivan Dugandžić

Fra Robert Jolić

DRINOVCI

(Sv. Mihovil Arkandeo)

88 344 Drinovci

tel.: (039) 672-425

faks: (039) 672-572

Fra Marko Jurić, žup. upr.

Fra Mate Logara

GORANCI

(Uznesenje BDM)

88 000 Mostar

tel.: (036) 381-102

Fra Ferdo Boban, župnik

GORICA

(Sv. Stjepan)

88 345 Sovići

tel.: (039) 670-294

Fra Željko Grubišić, župnik

Fra Nikola Spužević, ž. vikar

GRADNİĆI

(Sv. Blaž)

88 260 Čitluk

tel./faks: (036) 642-006

Fra Mate Dragičević, župnik

IZBIČNO

(Sv. Josip radnik)

88 220 Široki Brijeg

tel./faks: (039) 719-500

www.frafranjomabic.info

Fra Franjo Mabić, župnik

KLOBUK

(Sv. Marko evanđelist)

88 324 Klobuk

tel./faks: (039) 845-096

Fra Stipan Šarić, župnik

KOČERIN

(Sv. Petar i Pavao)

88 226 Kočerin

tel.: (039) 711-300

Fra Mladen Vukšić, župnik

Fra Ljubo Čutura

KONGORA**(Presveto Srce Isusovo)**

80 244 Kongora
 tel/fax: (034) 365-600
 zupni.ured.kongora@tel.net.ba
 Fra Stjepan Martinović, župnik

LJUTI DOLAC**(Sv. Ana)**

88 223 Ljuti Dolac
 tel./faks: (039) 713-169
 zupniuredljutidolac@gmail.com
 Fra Robert Kiš, župnik

MEĐUGORJE**(Sv. Jakov apostol)**

Gospin trg 1
 88 266 Međugorje
 tel.: (036) 650-206; 650-310, 651-333
 faks: (036) 651-444
 www.medjugorje.hr
 Fra Petar Vlašić, župnik
 Fra Zoran Ostojić
 Fra Ante Perković
 Fra Viktor Kosir
 Fra Karlo Lovrić
 Fra Tomislav Pervan
 Fra Svetozar Kraljević
 Fra Josip Marija Katalinić
 Fra Miljenko Šteko
 Fra Marinko Šakota
 Fra Danko Perutina
 Fra Slaven Brekalo

MEĐUGORJE-Miletina**(Samostan časnih sestara)**

tel.: (036) 651-578
 Fra Mladen Herceg, duhovnik

POLJA – MASNA LUKA (kapelanija)**(Sv. Ilija prorok)**

p.p. 42
 88 240 Posušje
 tel./faks: (039) 718-100
 Fra Petar Krasić, vod. kuće molitve
 Fra Vinko Mikulić

POSUŠJE**(Bezgrješno Zaćeće BDM)**

88 240 Posušje
 tel.: (039) 681-052
 faks: (039) 680-791
 Fra Milan Lončar, župnik
 Fra Dobroslav Begić
 Fra Ante Leko
 Fra Marko Dragičević
 Fra Mario Knezović
 Fra Goran Ćorluka

POSUŠKI GRADAC**(Sv. Franjo Asiški)**

88 243 Broćanac
 tel./faks: (039) 694-321
 www.posuski-gradac.com
 Fra Ivan Landeka st., župnik

RAKITNO**(Sv. Ivan Nepomuk)**

88 245 Rakitno
 tel.: (039) 692-126
 faks: (039) 692-533
 Fra Marinko Leko, župnik

RASNO**(Sv. Franjo Asiški)**

88 342 Dužice
 tel.: (039) 712-111
 Fra Ante Kurtović, župnik

ROŠKO POLJE**(Sv. Ivan Krstitelj)**

80 247 Roško Polje
 tel./faks: (034) 369-105
 Fra Jozo Radoš-Đoka, župnik

RUŽIĆI**(Sv. Ivan Krstitelj)**

88 347 Ružići
 tel.: (039) 674-291
 www.zupa-ruzici.com
 Fra Ivan Marić st., žup. upr.

SEONICA**(Uznesenje BDM)**

80 343 Mesihovina
 tel.: (034) 368-043
 zupni.ured.seonica@tel.net.ba
 Fra Vinko Kurevija, župnik

ŠUICA**(Sv. Ante Padovanski)**

80 249 Šuica
 tel.: (034) 367-100
 Fra Šimun Romić, župnik
 Fra Alojzije Bošnjak

TIHALJINA**(Bezgrješno Zaćeće BDM)**

88 348 Tihaljina
 tel.: (039) 673-004
 Fra Branimir Musa, župnik

VELJACI

(Sv. Ilija prorok)

88 326 Vitina

tel.: (039) 841-801

zupni.ured.veljaci@tel.net.ba

Fra Vlatko Soldo, župnik

Fra Ivan Kvesić

Fra Ivan Matijašević

SARAJEVO

(Franjevački samostan Bistrik)

Franjevačka 6, 71 000 Sarajevo

Fra Miljenko Mika Stojić, rav. Caritasa

BK BiH

HRVATSKA

Fra Slavko Antunović, župnik

Sv. Ana, Plaški

Saborčanska 2

47 304 Plaški

tel.: (047) 573-353

faks: (047) 801-783

Sv. Ivan Nepomuk, Saborsko

Saborčanska 2, **47304 PLAŠKI**

Fra Slaven Mijatović, župnik

Sv. Ivan Krstitelj, Tounj

69 Tounj

47 264 Tounj

tel.: (047) 563-168

Sv. Mihovil Arkandeo,

Tržić Kamenica

69 Tounj, **47264 TOUNJ**

VITINA

(Sv. Paškal)

88 326 Vitina

tel./faks: (039) 841-890

Fra Mladen Sesar, župnik

Fra Dragan Ružić

ADRESE I TELEFONSKI BROJEVI SAMOSTANA I ŽUPNIH UREDA HERCEGOVAČKIH FRANJEVACA U INOZEMSTVU

AUSTRIJA

Fra Šimun Oreč, župnik

Fra Dominik Ramljak

Hauptplatz 1

8130 FROHNLEITEN

tel.: (031) 262-488

faks: (031) 262-488-5

frohnleiten@graz-seckau.at

ITALIJA

Fra Ivan Landeka, ml., student

Collegio internationale „Antoniana-
num”, Via Merulana 124 b, **00185**
ROMA

NJEMAČKA

HKM AUGSBURG

Fra Ivan Čilić, voditelj misije

Alte Gasse 15-A

86152 AUGSBURG

tel.: (0821) 519-802; 581-839

faks: (0821) 582-702

www.hkm-augsburg.de

Fra Franjo Vidović

Tanzenberg 1, **9063 MARIA SAAL**

HKM NEU-ULM

Fra Ivan Leutar, voditelj misije

Alte Landstr., **89278 NERSINGEN**

tel/faks: 0049 – 7308 – 7734

hkm.neu.ulm@gmail.com

www.hkm-neu-ulm.webnode.com

HKM SINGEN-VILLINGEN

Fra Dinko Grbavac, voditelj misije
 Rielasingerstr. 41, **78224 SINGEN**
 tel: (07731) 66-353
 fax: +49 - 7731 - 749 - 464.
 www.hkm-singen-villingen.de
 info@hkm-singen-villingen.de
 stan: Hadwigstr. 27
 78224 SINGEN
 tel.: (07731) 90-95-50

Fra Mate Čilić, župnik
 Inningerstrasse 29
86179 AUGSBURG
 tel.: (0821) 881-103;
 faks: (0821) 883-254

BLANKENAU

Fra Robert Crnogorac,
 upr. kuće, župnik
 Fra Ljubo Lebo st., župnik
 Fra Stipe Pervan, župnik
 Propsteiplatz 4, **36154 HOSENFELD**
 tel.: (06650) 254
 faks: (06650) 85-98
 Franziskaner.blankenau@gmx.de

ŠVICARSKA**HKM AARGAU**

Fra Ilija Šaravanja, voditelj misije
 Laurenzenvorstadt 71
 Postfach 3132, **5000 AARAU**
 tel.: (062) 822-04-74
 faks: (062) 822-57-75

HKM BASEL

Fra Petar Topić, voditelj misije
 Kleinriehenstrasse 53, **4058 BASEL**
 tel./faks: (061) 692-76-40
 hkmbasel@bluewin.ch

HKM BERN

Fra Gojko Zovko, voditelj misije
 Quartiergasse 12, **3013 BERN**
 tel.: (031) 331-56-52
 faks: (031) 332-12-48
 www.hkm-bern.com

HKM FRAUENFELD

Fra Branko Radoš, voditelj misije
 Klösterliweg 7, **8500 FRAUENFELD**
 tel.: (052) 722-46-79
 faks: (052) 721-22-41
 hkmfrauenfeld@bluewin.ch
 www.hkm-frauenfeld.ch

HKM GRAUBÜNDEN

Fra Ante Medić, voditelj misije
 Gartaweg 15
 Postfach 35, **7203 TRIMMIS GR**
 tel./faks: (081) 353-160-86

HKM LAUSANNE - WALLIS

Fra Vladimir Ereš, voditelj misije
 Rue de la Borde 25
1018 LAUSANNE
 tel./faks: (021) 647-07-57
 www.cromission-wallis.ch

HKM LUZERN

Fra Stanko Banožić, voditelj misije
 Matthofring 2/4, **6005 LUZERN**
 tel.: (041) 360-04-47; 360-15-04
 faks: (041) 360-01-73

HKM SOLOTHURN

Fra Šimun Ćorić, voditelj misije
 Unterer Winkel 7
4500 SOLOTHURN
 tel.: (032)-621-92-02
 faks: (032) 621-92-08

HKM ST. GALLEN

Fra Mijo Pinjuh, voditelj misije
 Paradiesstrasse 38
9000 ST. GALLEN
 tel.: (071) 277-83-31
 faks: (071) 277-83-36
 info@hkm-stgallen.ch
 www.hkm-stgallen.ch

HKM TICINO

Fra Valentin Vukoja, voditelj misije
 Al Mai 18, **6528 CAMORINO**
 tel.: (091) 840-23-06
 faks: (091) 840-29-05

HKM ZUG

Fra Rade Vukšić, voditelj misije
 Mühlegasse 35 B, **6340 BAAR ZG**
 tel.: (041) 760-48-03
 faks: (041) 760-04-29

HKM ZÜRICH

Fra Ivan Prusina, voditelj misije

Fra Stjepan Neimarević

Fra Niko Leutar

Schlossgasse 32

Postfach 9057, **8036 ZÜRICH**

tel.: (044) 455-80-60

faks: (044) 461-19-39

hkm.zuerich@bluewin.ch

www.hkm-zuerich.ch

Fra Ivan Bebek, ž. vikar

Dorfstrasse 201

4714 AEDERMANNSDORF

tel./faks: (062) 394-18-11

Fra Ljubo Leko, župnik

Kreuzbühlstr. 9

8754 NETSTAL GL

tel.: (055) 640-17-75

faks: (055) 640-57-058754

KONGO

Fra Ante Kutleša, misionar

tel.: 00243-995-325-590

Fra Filip Sučić, misionar

sat. tel.: 00243-814-037-114

franciscains_croates@yahoo.fr

Fra Stojan Zrno, misionar

Fra Pero Čuić, misionar

mob.: 00243-99-52-99-758

KAMINA/Catanga

c/o Procure don Bosco

Wespelaarsebaan 250

3190 Boortmeerbeek

Belgique

ADRESE I TELEFONSKI BROJEVI SAMOSTANA I MISIJA - ŽUPA FRANJEVACA U KUSTODIJI SVETE OBITELJI

KUSTODIJA

Hrvatska franjevačka kustodija

Sv. Obitelji

4848 South Ellis Avenue

CHICAGO (IL) 60615

tel.: (773) 536-05-52

faks: (773) 536-20-94

custody@sbcglobal.net

www.croatianfranciscans.org

SAD

Pozivni telefonski broj 001

ne uključujući gradski predbroj 0

I. CHICAGO

SAMOSTAN SV. ANTE

4848 South Ellis Avenue

Chicago (IL) 60615

tel.: (773) 373-34-63;

faks: (773) 268-77-44

fra Pavo Maslač, kustos

fra Josip Nenad Galić, gvardijan

fra Josip Abramović

fra Ljubo Krasić

fra Zvonimir Kutleša

fra Častimir Majić

fra Filip Pavić (*vidi Troy*)

ŽUPE

1. CHICAGO

Mission of Bl. A. Stepinac

6346 N. Ridge Avenue

Chicago, IL 60660

tel.: (773)-262-05-35

faks: (773) 262-46-03

fra Ivica Majstorović, žup.

2. CHICAGO

Župa sv. Jeronima

2823 S. Princeton Ave.

Chicago, IL 60616

tel.: (312) 842-18-71

faks: (312) 842-64-27

www.stjeromecroatian.org

fra Jozo Grbeš, župnik

fra Ivan Strmečki

3. CHICAGO

Župa Presv. Srca Isusova

2864 East 96th Street

Chicago, IL 60617

tel.: (773) 768-14-23

faks: (773) 768-37-50

shcroat@aol.com

fra Stephen Bedeniković, župnik

4. MILWAUKEE

Župa Presv. Srca Isusova

917 North 49th Street

Milwaukee, WI 53208

tel.: (414) 774-94-18

faks: (414) 774-74-06

sh.croatian@yahoo.com

fra Pavo Maslač, župnik

fra Stipe Renić

5. NEW YORK

Župa sv. Ćirila i Metoda i sv. Rafaela

502 West 41st Street

New York, NY 10036

tel.: (212) 563-33-95

faks: (212) 868-12-03

crkva.nyc@verizon.net;

www.crkvanyc.org

fra Nikola Pašalić, župnik

fra Dražan Boras

6. ST. LOUIS

Župa sv. Josipa

2112 S. 12th Street

St. Louis, MO 63104

tel./faks: (314) 771-09-58

sjchurch@netzero.net

fra Stjepan Pandžić, župnik

7. BEAUFORT

Župa sv. Petra

70 Ladys Island Dr.

Beaufort, SC 29907

fra Robert Galinac, voj. kapelan

8. TROY

Župa sv. Lucije

200 East Wattles

Troy, MI 48098

tel.: (248) 619-99-10

faks: (248) 619-99-12

stlucy@sbcglobal.net

fra Filip Pavić, privr. žup. uprav.

9. WEST ALLIS

Župa sv. Augustina

6762 West Rogers St.

West Allis, WI 53219

tel.: (414) 541-52-07

faks: (414) 541-02-73

fra Lawrence Frankovich, župnik

KANADA

Pozivni telefonski broj 001

ne uključujući gradski predbroj 0

ŽUPE

1. KITCHENER

Župa sv. Obitelji

180 Schweitzer Street

Kitchener, Ontario, N2K-2R5

tel.: (519) 743-71-21

faks: (519) 743-29-64

fra Miro Grubišić, župnik

2. LONDON

Župa sv. Leopolda Mandića

2889 Westminster Dr.

London, Ontario, N6N 1L7

tel.: (519) 681-84-72

faks: (519) 681-21-20

fra Jozo Čuić, župnik

3. MONTREAL

Župa sv. Nikole Tavelića

4990 Place de la Savane

Montreal, Quebec, H4P-1Z6

tel.: (514) 739-74-97

faks: (514) 737-68-03

fra Jozo Grubišić, župnik

4. NORVAL

Hrvatsko franjevačko

središte »Kraljica mira«

9118 Winston Churchill Blvd.

Norval, Ontario, L0P -1K0

tel.: (905) 456-32-03

faks: (905) 450-8771

hcentar@sympatico.ca

fra Marko Puljić, župnik

fra Ilija Puljić

fra Tomislav Pek

5. SAULT STE MARIE

Župa Majke Božje

zaštitnice putnika

466 Second Line East

Sault Ste Marie, Ontario

P6B-4K 1

tel.: (705) 253-81-91

faks: (705) 253-88-04

fra Veselko Kvesić, župnik

8. WINDSOR

Župa sv. Franje Asiškog

1701 Turner Road

Windsor, Ontario, N8V-3J9

tel.: (519) 252-68-71

faks: (519) 252-69-42

www.stfranciscroatian.com

fra Ljubo Branimir Lebo,

ml., župnik

BOGOSLOVIJA

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel./faks: +387-1-29-11-931
ljubo.kurtovic@gmail.com
www.fra3.net

Meštar bogoslova

fra Ljubo Kurtović

Pomoćni meštar bogoslova

fra Mirko Bagarić

Akadska godina 2011./2012.

I. godina

fra Dragan Bolčić
fra Stjepan Leventić
fra Zvonimir Pavičić

II. godina

fra Augustin Čordaš
fra Alen Pajić
fra Ivan Penavić
fra Tomislav Smoljan

III. godina

fra Marin Karačić
fra Perica Ostojić

IV. godina

fra Goran Azinović
fra Dario Galić
fra Ivan Marić
fra Hrvoje Miletić
fra Antonio Šakota (Jeruzalem)

V. godina

fra Josip Serđo Ćavar
fra Stanko Ćosić
fra Mario Ostojić

NOVICIJAT

Trg sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-583
novicijat@franjevci.info

Meštar novaka

fra Slavko Soldo

Pomoćni meštar novaka

fra Drago Vujević

Novaci 2011./2012.

fra Jure Barišić
fra Ante Jelavić
fra Robert Kavelj
fra Jozo Hrkać
fra Robert Pejičić
fra Vinko Šarac

POSTULATURA

Franjevačka 1
88000 MOSTAR
postulatura@franjevci.info

Voditelj postulanata

fra Stanko Mabić

Postulanti 2011./2012.

Hrvoje Ćurčić
Emanuel Letica
Nikola Jurišić
Jozo Mandić
Antonio Musa
Tomislav Slomo

SJEMENIŠTE

Zadužen za sjemeništarce:
fra Stanko Mabić
FRANJEVAČKA
KLASIČNA GIMNAZIJA
Kadije Uvejsa 4
71 300 VISOKO
tel.: (032) 738-715
faks: (032) 735-826
www.fraklas-gimnazija.edu.ba

Školska godina 2011./2012.

I.
Ivan Bubalo (Međugorje)
Josip Duvnjak (Šujica)
Ivan Hrkać (Široki Brijeg)
Vladimir Puljić (Mostar)

II.
Tomislav Crnogorac (Posušje)
Andrija Majić (Drinovci)

III.
Milan Galić (Posušje)
Ivan Nikolić (Međugorje)
Stipe Rotim (Čitluk)

